

Bruksela, dnia 30 stycznia 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 6/2012

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w grudniu 2011 r.

(wybrane)

1. **SPRAWY SPOŁECZNE** - UE wzywa do natychmiastowych działań w celu ograniczenia bezrobocia osób młodych
2. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE**- Dzieci w UE zyskują dodatkową ochronę przed uprowadzeniami za granicę
3. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Komisja Europejska wzmocnia prawa konsularne, aby zapewnić pomoc milionom Europejczyków za granicą
4. **EUROSTAT** - Europejski program statystyczny na lata 2013-17: wysoka jakość, aktualność i efektywność danych statystycznych jako wsparcie dla polityk europejskich
5. **POLITYKA ROZWOJOWA** - Milenijne cele rozwoju: UE przeznacza dodatkowe wsparcie dla 36 krajów na walkę z głodem, ograniczenie umieralności dzieci, opiekę zdrowotną nad matkami i dostęp do wody
6. **RYNEK WEWNĘTRZNY I USŁUGI** - Nowoczesne zamówienia publiczne w Europie jako wsparcie dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
7. **RYNEK WEWNĘTRZNY I USŁUGI** - Modernizacja dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ułatwi wysoko wykwalifikowanym pracownikom znalezienie odpowiednich miejsc pracy w Europie
8. **SPRAWY GOSPODARCZE** - Komisja przyjmuje ramy jakości dotyczące usług świadczonych w interesie ogólnym na terenie Unii
9. **POMOC PAŃSTWA** - Komisja przyjmuje nowe zasady w stosunku do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG)
10. **POMOC PAŃSTWA** - Komisja uzupełnia przepisy bankowe związane z kryzysem oraz przedłuża ich okres obowiązywania
11. **POMOC PAŃSTWA** - Tabela wyników odzwierciedla stałą tendencję – pomoc niezwiązana z kryzysem ma coraz mniejszy zakres i jest lepiej ukierunkowana
12. **POMOC FINANSOWA** - EBI wspiera polską infrastrukturę transportową i energetyczną
13. **REAGOWANIE KRYZYSOWE** - Zmiana przepisów UE dotyczących ochrony ludności: skuteczniejsze zarządzanie klęskami i katastrofami
14. **ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH** – Unia wypowiada wojnę oszustom finansowym - przyjęto nowe programy zwalczania nadużyć finansowych w celu ochrony interesów finansowych UE do 2020 r.
15. **EDUKACJA** - Erasmus Mundus: dodatkowe środki dla krajów „arabskiej wiosny”

16. **NAUKA** - Nominacja na pierwsze w historii Komisji Europejskiej stanowisko głównego doradcy ds. naukowych
17. **AGENDA CYFROWA** - Europejska strategia otwartego dostępu do danych - Zamieniane dane rządowych w złoto
18. **AGENDA CYFROWA** – Komisja rozpoczyna konsultacje w sprawie masowego upowszechnienia oświetlenia LED
19. **PODATKI** – Komisja proponuje środki w celu rozwiązania problemów związanych z opodatkowaniem spadków transgranicznych
20. **PODATKI** - Przyszły system podatku VAT: przyjazny przedsiębiorcom, sprzyjający wzrostowi
21. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Uruchomienie planu działania na rzecz ekoinnowacji: pomoc dla przedsiębiorstw w zakresie zapewnienia ekologicznego wzrostu gospodarczego i korzyści dla środowiska
22. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - UE poważnie zwiększa wsparcie na rzecz środowiska naturalnego i klimatu w ramach nowego programu LIFE
23. **OCHRONA ŚRODOWISKA** – Komisja uruchamia nową inicjatywę, aby pomóc nowatorskim zielonym technologiom trafić na rynek
24. **ENERGETYKA** - Plan działań w zakresie energii do roku 2050: bezpieczny, konkurencyjny i niskoemisyjny sektor energetyczny może stać się rzeczywistością
25. Nowy program Komisji Europejskiej „Europa dla obywateli”: w centrum uwagi partnerstwo miast, historia Europy i debata społeczeństwa obywatelskiego na temat Europy
26. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - EUROSUR: połączenie elementów w system nadzoru granic
27. **ZDROWIE PUBLICZNE** - Komisja proponuje skuteczne środki dla lepszej ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami dla zdrowia
28. **PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA** - Poziom hałas emitowanego przez pojazdy zostanie ograniczony
29. **PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA** - Nowe unijne zasady pozyskiwania funduszy: zwiększenie kapitału podwyższonego ryzyka dla MŚP i ułatwienie dostępu do kredytów
30. **PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA** - Nowe sposoby pozyskiwania funduszy dla przedsiębiorstw społecznych
31. **POLITYKA ZAGRANICZNA UE** - Silniejsza pozycja Europy na świecie dzięki budżetowi zewnętrznemu na lata 2014–2020, który zapewnia poszanowanie zobowiązań UE i promowanie wspólnych wartości
32. **RYBOŁÓWSTWO** - Nowy europejski fundusz wsparcia dla unijnej polityki morskiej i rybołówstwa
33. **POLITYKA AZYŁOWA** - Mniej debat, więcej solidarności
34. **TRANSPORT LOTNICZY** - Komisja z zadowoleniem przyjmuje umowę w sprawie opłat za przeloty nad Syberią

1. SPRAWY SPOŁECZNE - UE wzywa do natychmiastowych działań w celu ograniczenia bezrobocia osób młodych

W sytuacji, gdy stopa bezrobocia wśród osób młodych w Europie utrzymuje się na poziomie 21%, Komisja wzywa państwa członkowskie, przedstawiciele pracowników, a także przedsiębiorców do połączenia sił i podjęcia zdecydowanych działań w celu zaradzenia bezrobociu osób młodych. W nowej inicjatywie „Szanse dla młodzieży”, przyjętej 20 stycznia 2011 r. przez Komisję, apeluje się do państw członkowskich, aby te przeciwdziałały przedwczesnemu zakańczaniu nauki, pomagały osobom młodym w rozwijaniu umiejętności odpowiadającym rynkowi pracy, jak również zapewniały możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego i szkoleń w miejscu pracy oraz pomagały osobom młodym w znalezieniu pierwszej dobrej pracy. Komisja zachęca również państwa członkowskie do lepszego wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego, który wciąż dysponuje wolnymi środkami na projekty w wysokości 30 mld euro. Ponadto Komisja zaproponowała pakiet konkretnych działań, które zostaną bezpośrednio sfinansowane ze środków funduszy unijnych.

„Inicjatywa »Szanse dla młodzieży« – jak stwierdził przewodniczący Komisji Europejskiej **José Manuel Barroso** – pokazuje młodym ludziom w całej Europie, że ich sytuacja nie jest nam obca. Znamy ich ponawiające się apele z Madrytu do Brukseli o zaistnienie w europejskim społeczeństwie. Początkiem tego jest posiadanie pracy. Długoterminowe reformy na rynkach pracy są niewątpliwie potrzebne, jednak na ich wyniki trzeba będzie poczekać. Dzisiaj dzięki tej inicjatywie podejmujemy szybsze działania, które pomogą zmniejszyć bezrobocie osób młodych”.

László Andor, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, podkreślił nagłą potrzebę zaradzenia bezrobociu wśród osób młodych: „Obecna sytuacja osób młodych w wielu państwach UE staje się dramatyczna. Brak zdecydowanych działań na poziomie całej UE oraz poszczególnych państw oznacza ryzyko utraty tego pokolenia, co pociągnie za sobą poważne skutki ekonomiczno-społeczne”. Zaznaczając, że według danych szacunkowych obecna stopa bezrobocia wśród osób młodych każdego tygodnia obciąża społeczeństwo kwotą około 2 mld euro, czyli nieco ponad 1% PKB UE-27, komisarz dodał: „Obecna tendencja musi zostać przerwana; musimy dać młodym ludziom nadzieję. To oni są naszą przyszłością”.

Komisja udostępni także fundusze na pomoc techniczną, aby ułatwić państwom członkowskim lepsze wykorzystanie dostępnej puli środków finansowych UE, a zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), który wciąż dysponuje wolnymi 30 mld euro na projekty.

- **Więcej szczegółów**

Główne działania bezpośrednio finansowane przez Komisję w ramach nowej inicjatywy „Szanse dla młodzieży” to:

- wykorzystanie 4 mln euro na pomoc państwom członkowskim w stworzeniu systemów gwarancji dla młodzieży, które mają zapewnić osobom młodym zatrudnienie, kształcenie lub szkolenie w ciągu czterech miesięcy od zakończenia nauki;
- przeznaczenie 1,3 mln euro ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na pomoc w tworzeniu praktyk zawodowych. Wzrost o 10% do końca 2013 r. przełożyłyby się na 370 tys. nowych praktyk;
- wykorzystanie 3 mln euro z pomocy technicznej Europejskiego Funduszu Społecznego na pomoc państwom członkowskim w stworzeniu systemów wsparcia dla młodych osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz dla młodych przedsiębiorców społecznych;
- kierowanie możliwie największej ilości funduszy na staże w przedsiębiorstwach oraz dążenie do przynajmniej 130 tys. staży w 2012 r. w ramach programów ERASMUS i Leonardo da Vinci;
- udzielenie 5 tys. młodych osób pomocy finansowej w latach 2012-2013 przeznaczonej na znalezienie pracy w innym państwie członkowskim w ramach inicjatywy „Twoja pierwsza praca z EURES-em”;
- przeznaczenie większej ilości środków z budżetu na wolontariat europejski w celu stworzenia przynajmniej 10 tys. miejsc dla wolontariuszy w 2012 r.;
- przedstawienie założeń wysokiej jakości staży w UE w 2012 r.;
- zagwarantowanie około 600 dalszych wymian w ramach programu „ERASMUS dla przedsiębiorców” w 2012 r.

Działania zaproponowane przez Komisję utworzą państwom członkowskim drogę do dalszego rozwijania środków wspierających młodzież w ramach kolejnych edycji programów Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach budżetu UE na lata 2014-2020.

• Kontekst

Obecnie liczba bezrobotnych młodych osób w UE wynosi 5 mln, a liczba młodzieży w wieku 15-24 lata, która obecnie nigdzie nie pracuje, nie kształci się, ani nie szkoli to 7,5 mln. Dotyczy to nie tylko nisko wykwalifikowanych młodych osób, które przedwcześnie zakończyły swoją naukę, ale też coraz większej grupy absolwentów szkół wyższych, którzy nie mogą znaleźć pierwszej pracy.

Komisja pragnie zmobilizować wszystkie zainteresowane strony, a także uaktywnić dostępne środki finansowe UE w celu podjęcia natychmiastowych kroków, które umożliwią bardziej płynne przejście od kształcenia do zatrudnienia, a także ułatwią bezrobotnym osobom młodym dostęp do zatrudnienia w całej Europie. Celem jest pomoc w znalezieniu pracy lub powrocie do szkolenia młodym osobom, które nie kształcą się ani nie pracują, a także pomoc w znalezieniu pierwszej pracy osobom z wykształceniem wyższym.

Komisja będzie zdecydowanie wspierać w tych staraniach państwa członkowskie, przekazując im wytyczne i konkretną pomoc. W kontekście strategii „Europa 2020” oczekuje się, że

państwa członkowskie odniosą się do bezrobocia osób młodych w swoich krajowych programach reform na rok 2012, a działania i środki na rzecz młodzieży będą na bieżąco uwzględniane w zaleceniach dla poszczególnych krajów na rok 2012. Komisja będzie nadal oceniać i analizować środki przewidziane przez państwa członkowskie w celu zwalczania bezrobocia osób młodych, a swoje wnioski przedstawi na nieformalnym posiedzeniu Rady Ministrów ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej w kwietniu 2012 r.

- **Więcej informacji:**

Komunikat ws. inicjatywy „Szanse dla młodzieży”:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0933:FIN:PL:PDF>

Mobilna młodzież:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=950&langId=pl>

2. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE- Dzieci w UE zyskują dodatkową ochronę przed uprowadzeniami za granicę

Komisja Europejska zaproponowała w dniu 21 grudnia 2011 r., by UE zaakceptowała Rosję i siedem kolejnych państw jako strony międzynarodowej konwencji mającej na celu zapobieganie przypadkom uprowadzania dzieci za granicę. Konwencja haska z 1980 r. ma na celu zapewnienie szybkiego powrotu do kraju stałego zamieszkania dziecka uprowadzonego przez jedno z rodziców oraz ochronę prawa rodziców do kontaktów z dzieckiem. Uprowadzenia za granicę przez rodziców stanowią globalny problem, który dotyka kilku tysięcy dzieci rocznie. Zaprezentowane posunięcie pozwoli na efektywne rozszerzenie ochrony dzieci w UE o kolejne osiem państw: Rosję, Albanie, Andorę, Armenię, Gabon, Maroko, Seszele i Singapur. Do tej pory konwencję ratyfikowało 86 państw, w tym wszystkie państwa członkowskie UE.

„Zapobieganie uprowadzeniom dzieci za granicę stanowi istotną część unijnego programu działań na rzecz praw dziecka”, stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości. „W Unii dysponujemy już rygorystycznymi przepisami mającymi zapewnić powrót uprowadzonego dziecka do kraju zamieszkania oraz skuteczne rozwiązywanie sporów. Przyjmując Rosję i inne państwa jako strony tego międzynarodowego porozumienia, mamy szansę zapewnić dzieciom podobną ochronę również na szczeblu światowym”.

W przypadku gdy jedno z rodziców dziecka uprowadzonego za granicę pochodzi z państwa spoza UE, postanowienia konwencji haskiej mają zastosowanie, jedynie jeśli państwo to przystąpiło do konwencji. Wszystkie państwa członkowskie UE są stronami konwencji, a Komisja Europejska aktywnie promuje członkostwo w niej na szczeblu międzynarodowym. Dzięki temu dzieci w EU będą mogły być lepiej chronione na całym świecie.

To wielostronne porozumienie nie ma na celu rozstrzygnięcia spraw dotyczących prawa do opieki nad dzieckiem, lecz ustanawia procedurę, dzięki której uprowadzone dziecko może szybko powrócić do kraju zamieszkania. Po odesłaniu dziecka z powrotem, organy lokalne mogą ustalić, gdzie i z którym z rodziców dziecko powinno zamieszkać. Konwencję opracowano w taki sposób, by zabezpieczyć ochronę prawa do kontaktów z dzieckiem.

W przypadku uprowadzenia dziecka na terytorium UE zastosowanie ma tzw. rozporządzenie Bruksela IIa (rozporządzenie Rady 2201/2003), nakładające ściśle zobowiązania mające na celu zapewnienie szybkiego powrotu dziecka do kraju zamieszkania. Na mocy rozporządzenia sądy państwa członkowskiego UE, do którego uprowadzono dziecko, nie mogą odmówić uznania decyzji nakazującej powrót dziecka do państwa członkowskiego, z którego uprowadzono dziecko.

Zebrane niedawno dane dowodzą, że rozporządzenie spełnia swoje zadanie: ogółem spory pomiędzy państwami członkowskimi UE dotyczące uprowadzenia dziecka za granicę rozwiązywane są znacznie skuteczniej i sprawniej, przede wszystkim dzięki eliminacji zmuszonego postępowania w sprawie exequatur. Konsekwencją są krótsze terminy uznawania i wdrażania przez sądy orzeczeń wydawanych w innych państwach członkowskich.

- **Kontekst**

Artykuł 38 ust. 4 konwencji z 1980 r. przewiduje, że konwencja ma zastosowanie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi umawiającymi się państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie. W związku z tym Unia Europejska musi wyrazić zgodę na przystąpienie do konwencji Rosji i innych państw.

Z uwagi na fakt, że kwestia uprowadzenia dziecka za granicę jest objęta wyłączną kompetencją zewnętrzną Unii Europejskiej, decyzję o ewentualnym wyrażeniu zgody przez UE, za pośrednictwem państw członkowskich, na przystąpienie kolejnych państw do konwencji z 1980 r. należy podjąć w drodze decyzji Rady.

W lutym 2011 r. Komisja przedstawiła plan działania UE na rzecz wzmocnienia ochrony praw dziecka poprzez wprowadzenie w życie zasad określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Plan obejmuje szereg konkretnych działań, dzięki którym UE będzie miała swój wkład w strategię na rzecz dobrobytu i bezpieczeństwa dzieci, takich jak: promowanie przyjaznego dziecku systemu wymiaru sprawiedliwości, lepsze informowanie dzieci o przysługujących im prawach oraz działania na rzecz bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci.

- **Więcej informacji:**

Portal informacyjny Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/justice/news/intro/news_intro_en.htm

3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska wzmacnia prawa konsularne, aby zapewnić pomoc milionom Europejczyków za granicą

Komisja Europejska zaproponowała 14 grudnia 2011 r. zwiększenie pomocy dla obywateli UE, którzy znajdują się w sytuacjach kryzysowych – takich jak te, które miały miejsce w tym roku w Japonii, Libii czy Egipcie – oraz w codziennych sytuacjach nadzwyczajnych podczas podróży zagranicznej. Propozycja ta ma na celu ułatwienie współpracy między władzami konsularnymi oraz wzmocnienie praw obywateli UE do ochrony konsularnej. Obywatele UE mają prawo zwrócić się o pomoc do konsulatu lub ambasady innego państwa członkowskiego UE, jeżeli ich państwo członkowskie nie posiada przedstawicielstwa w danym państwie. Państwa członkowskie UE muszą również udzielić obywatelom Unii pomocy w ewakuacji na takich samych zasadach, na jakich udzielają ich swoim obywatelom. Propozycja ta wzmocni te prawa poprzez wyjaśnienie, kiedy obywatela uznaje się za niereprezentowanego przez swoje państwo oraz określenie rodzajów pomocy udzielanej zwykle w koniecznych przypadkach, takich jak aresztowanie, poważny wypadek czy utrata dokumentów. Komisja opracowała również interaktywną [stronę internetową na temat ochrony konsularnej](#), na której podano dane kontaktowe wszystkich ambasad i konsulatów państw członkowskich UE poza terytorium UE – z możliwością wyszukiwania według narodowości UE lub według państwa.

„Wszystkie 27 państw członkowskich UE musi zapewnić możliwie najlepsze wsparcie obywatelom UE będącym w potrzebie podczas pobytu poza terytorium UE, niezależnie od ich narodowości”, powiedziała komisarz UE ds. sprawiedliwości i wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej, **Viviane Reding**. „Prawo do jednakowej ochrony konsularnej może być doskonałym przykładem solidarności UE na całym świecie. W sytuacjach kryzysowych, takich jak te, które miały miejsce w tym roku w Japonii, Libii czy Egipcie – czy też w indywidualnych sytuacjach nadzwyczajnych związanych z utratą paszportu czy rzeczy osobistych – zasady koordynacji na szczeblu UE pozwolą wyjaśnić, czego mogą oczekiwać obywatele UE, oraz ułatwić pracę służbom konsularnym”.

Ostatnie poważne sytuacje kryzysowe uwydatniły znaczenie ochrony konsularnej poza terytorium UE. Kryzysy, które miały miejsce w Libii i Egipcie po demokratycznych powstaniach wiosną 2011 r. oraz w Japonii po trzęsieniu ziemi i tsunami w marcu 2011 r., dotknęły około 150 tysięcy obywateli UE. Wielu z nich otrzymało pomoc ze strony konsulatów lub ambasad innych państw UE w przypadku, gdy ich kraj nie miał (lub już nie miał) przedstawicielstwa w danym państwie. Prawo do ochrony konsularnej ma również zastosowanie do codziennych sytuacji, na przykład kiedy podczas wakacji poważnie zachorujemy lub padniemy ofiarą przestępstwa.

Proponowane przez Komisję prawodawstwo ma na celu stworzenie stabilnych ram do współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi. Wyjaśnia ono, że obywatele UE są uznawani za pozbawionych reprezentacji, jeśli ambasada lub konsulat ich własnego państwa członkowskiego nie jest „dostępny”, to znaczy nie mogą do niego dotrzeć i wrócić do miejsca, z którego wyruszyli, co najmniej tego samego dnia. Przedstawiona propozycja precyzuje również, w jakim zakresie członkowie rodziny obywatela UE, którzy sami nie są obywatelami UE, są uprawnieni do pomocy. Proponowany akt prawny określa również, w jaki sposób pomoc powinna być koordynowana z rodzimym państwem członkowskim zainteresowanego obywatela. W sytuacjach kryzysowych nowe zasady promują rolę „wiodącego” państwa członkowskiego, które jest odpowiedzialne za koordynację i prowadzenie pomocy dla obywatela UE pozbawionego reprezentacji swojego państwa.

- **Przebieg procedury**

W 2009 r. służby konsularne państw członkowskich zapewniły ochronę konsularną w 300 tysiącach przypadków. Każdego roku 5,12 milionów obywateli UE podróżuje do państw spoza UE, w których ich rodzime państwo członkowskie nie ma przedstawicielstwa, a kolejne 1,74 milionów obywateli UE mieszka w tych państwach. Obywatele UE są również w coraz większym stopniu narażeni na sytuacje kryzysowe, spowodowane zarówno klęskami żywiołowymi jak i działalnością człowieka.

Traktaty UE gwarantują wszystkim obywatelom UE prawo do równego traktowania w zakresie ochrony ze strony organów dyplomatycznych i konsularnych wszystkich państw członkowskich, gdy podróżują oni lub mieszkają poza UE, a ich kraj nie jest reprezentowany (zob. art. 20 ust. 2 lit. c) i art. 23 [Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#); art. 46 [Karty praw podstawowych UE](#)). W niemal każdym kraju świata przynajmniej jedno państwo UE nie ma swojego przedstawicielstwa. Jedyne trzy kraje, w których wszystkie 27 państw członkowskich ma swoje przedstawicielstwa, to Stany Zjednoczone, Chiny i Rosja.

W swoim sprawozdaniu na temat obywatelstwa z października 2010 r. Komisja zobowiązała się do zwiększenia skuteczności prawa obywateli UE do uzyskania pomocy w państwach trzecich, w tym w czasie kryzysu, za pośrednictwem organów dyplomatycznych i konsularnych wszystkich państw członkowskich poprzez przedstawienie projektów aktów prawodawczych oraz lepsze informowanie obywateli za pośrednictwem specjalnej strony internetowej oraz odpowiednio ukierunkowanych środków komunikacyjnych (działanie 8).

W swoim komunikacie z marca 2011 r. Komisja ogłosiła również, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy przedstawi prawodawstwo ustanawiające środki koordynacji i współpracy niezbędne do ułatwienia ochrony konsularnej obywateli UE pozbawionych reprezentacji w państwach trzecich.

- **Więcej informacji**

Strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona ochronie konsularnej:

<http://ec.europa.eu/consularprotection>

Komunikat Komisji dotyczący ochrony konsularnej obywateli UE:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0149:FIN:PL:PDF>

4. EUROSTAT - Europejski program statystyczny na lata 2013-17: wysoka jakość, aktualność i efektywność danych statystycznych jako wsparcie dla polityk europejskich

„Dane statystyczne o wysokiej jakości mają zasadnicze znaczenie dla podejmowania decyzji w oparciu o fakty i dla należytego wdrażania polityk UE. Odgrywają one także inną ważną rolę, ponieważ pomagają obywatelom w rozumieniu UE i przyczyniają się do ich udziału w procesie demokratycznym” – powiedział **Algirdas Šemeta**, komisarz odpowiedzialny za Eurostat.

Aby zapewnić w nadchodzących latach rzetelne, porównywalne i racjonalne pod względem kosztów dane statystyczne, Komisja przyjęła wniosek dotyczący Europejskiego programu statystycznego na lata 2013-17. Program ten otrzyma budżet w wysokości 299,4 mln euro i będzie realizowany przez okres 5 lat, od dnia 1 stycznia 2013 r. Za wdrażanie tego wieloletniego programu będzie odpowiedzialny europejski system statystyczny (obejmujący Eurostat i krajowe urzędy statystyczne), zgodnie z Europejskim kodeksem praktyk statystycznych i z poszanowaniem zasad niezależności, wiarygodności i odpowiedzialności. Duża część budżetu zostanie powierzona państwom członkowskim, aby wesprzeć realizację programu na poziomie krajowym.

W ramach Europejskiego programu statystycznego wytyczono trzy nadrzędne cele na lata 2013-17:

- dostarczanie statystyk o wysokiej jakości, przyczyniających się do usprawnienia procesów opracowywania, monitorowania i oceny polityk UE;
- wdrożenie wydajniejszych metod opracowywania europejskich statystyk;
- wzmocnienie wiodącej światowej pozycji europejskiego systemu statystycznego w zakresie oficjalnych danych statystycznych.

Te ogólne cele programu są rozbite na szereg bardziej szczegółowych pozycji, realizację których program określa w sposób bardziej dokładny. Co roku sporządzany będzie roczny program prac zawierający konkretne działania zmierzające do realizacji tych celów. Istniejące zapotrzebowanie na informacje należy przeanalizować w kontekście dostępnych zasobów i obciążeń, z którymi wiąże się dla przedsiębiorstw i obywateli przygotowywanie odpowiedzi na kwestionariusze i ankiety konieczne do zestawiania statystyk. W związku z tym w Europejskim programie statystycznym wyróżniono pewne obszary, które będą traktowane priorytetowo. Wybór tych obszarów wynika z szerszych priorytetów UE, takich jak: strategia „Europa 2020”,

wzmocnienie zarządzania gospodarczego, zmiana klimatu, wzrost gospodarczy i spójność społeczna, Europa obywateli oraz globalizacja.

Chociaż w nadchodzących latach proces kształtowania polityki UE będzie niewątpliwie wpływał w dużym stopniu na działanie europejskiego systemu statystycznego, to wszelkie dane statystyczne opracowane w ramach nowego programu będą w równym stopniu dostępne również dla innych decydentów, naukowców, przedsiębiorstw i obywateli Unii.

- **Informacje uzupełniające**

W ostatnich latach europejski system statystyczny (ESS) stanął w obliczu wielu wyzwań. Stale rośnie zapotrzebowanie na aktualne statystyki o wysokiej jakości i coraz większym stopniu złożoności, ale jednocześnie zmniejszyły się zasoby umożliwiające przygotowywanie i rozpowszechnianie tych statystyk. Aby sprostać tym wyzwaniom i wnieść wkład w sprawne opracowywanie i wdrażanie polityk UE, ESS musi wykazywać się większą efektywnością i elastycznością. Wyzwania te zostały omówione w komunikacie Komisji poświęconym metodom tworzenia statystyk UE i strategii ESS dotyczącej ich stosowania. Wdrożenie komunikatu oraz tej strategii stanowi główny punkt Europejskiego programu statystycznego.

Europejski program statystyczny zaczyna się już w 2013 r., ponieważ będzie stanowić kontynuację obecnego programu, kończącego się w 2012 r. Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami Europejski program statystyczny nie może przekraczać okresu pięciu lat, zakończy się zatem w 2018 r.

- **Kolejne kroki**

Projekt rozporządzenia zostanie teraz poddany pod dyskusję w Radzie i Parlamencie Europejskim, tak by umożliwić przyjęcie rozporządzenia do końca 2012 r. i rozpoczęcie funkcjonowania programu od dnia 1 stycznia 2013 r. Równolegle kontynuowane będą negocjacje w sprawie wieloletnich ram finansowych dla całego budżetu UE.

5. POLITYKA ROZWOJOWA - Milenijne cele rozwoju: UE przeznacza dodatkowe wsparcie dla 36 krajów na walkę z głodem, ograniczenie umieralności dzieci, opiekę zdrowotną nad matkami i dostęp do wody

Komisja Europejska zadeklarowała w dniu 21 stycznia br. dodatkowe środki na projekty mające na celu osiągnięcie milenijnych celów rozwoju (MCR), których realizacja jest najbardziej opóźniona, w 36 państwach Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Dodatkowe środki finansowe będą przeznaczone na ograniczanie ubóstwa i umieralności dzieci, poprawę opieki zdrowotnej matek oraz zabezpieczenie dostępu do wody pitnej i urządzeń sanitarnych. Dzięki podjętej decyzji UE

realizuje założenia wartej 1 mld euro inicjatywy MCR ogłoszonej we wrześniu 2010 r. podczas szczytu ONZ w sprawie milenijnych celów rozwoju w Nowym Jorku.

Europejski komisarz ds. rozwoju, **Andris Piebalgs**, stwierdził: „Te dodatkowe środki unijne przyczynią się w znacznym stopniu do walki z ubóstwem. Zgodnie z niedawnymi propozycjami w sprawie przyszłej polityki rozwojowej UE, ujętymi w Programie działań na rzecz zmian, będziemy inwestować tam, gdzie nasze wsparcie jest najbardziej potrzebne i może przynieść wymierne rezultaty. Cieszę się, że rok po ogłoszeniu inicjatywy MCR w Nowym Jorku jesteśmy gotowi, by finansować konkretne projekty w terenie. Uczynimy wszystko, co w naszej mocy, aby pomóc krajom rozwijającym się w osiągnięciu MCR do 2015 r. To cel, którego realizację będziemy nadal zdecydowanie wspierać. Mimo iż jest to trudne zadanie, nie możemy zaprzestać naszych wysiłków”.

Przykładowe działania, które będą finansowane w ramach inicjatywy MCR:

- poprawa dostępu do żywności dla najbiedniejszych gospodarstw domowych na Haiti,
- dostarczanie mleka dla dzieci w żłobkach i szkołach podstawowych w Rwandzie,
- zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników opieki zdrowotnej w Ghanie w celu ograniczenia umieralności matek,
- poprawa dostępu do wody pitnej na Samoa, głównie poprzez zbieranie wody deszczowej i dzięki lepszym urządzeniom sanitarnym.

Inicjatywa MCR koncentruje się na tych państwach Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), które opracowały wysokiej jakości projekty dotyczące dziedzin, gdzie postępy są najbardziej wymagane, takich jak głód, zaopatrzenie w wodę i system sanitarny, zdrowie matek i umieralność dzieci.

Kwota przydzielonych środków wynosi 700 mln euro. Propozycje projektów wytypowane we współpracy z odnośnymi krajami są w pełni zorientowane na rezultaty: bazują na jasnych i wymiernych wskaźnikach, które pozwolą zabezpieczyć korzyści płynące z dodatkowego finansowania.

• Kontekst

Inicjatywa MCR

W ramach inicjatywy MCR wykorzystywane są środki pochodzące z jednego z głównych instrumentów rozwojowych UE – 10. Europejskiego Funduszu Rozwojowego (EFR). Przewidziana dodatkowa kwota środków finansowych wynosi 1 mld euro. W odniesieniu do przydziału 700 mln euro Komisja Europejska i delegatury UE, we współpracy z przedstawicielstwami państw członkowskich UE i władzami krajów partnerskich, już wkrótce rozpoczną prace nad szczegółowymi projektami i konkretnymi wnioskami finansowymi dotyczącymi wszystkich działań wspieranych w ramach inicjatywy MCR. Dzięki temu wdrażanie większości projektów będzie można rozpocząć jeszcze przed końcem 2012 r.

Równoległe do decyzji przebiega procedura przyznania około 300 mln euro ze środków inicjatywy dla 18 krajów w uznaniu ich zasług w zakresie realizacji MCR. Ma to miejsce w ramach przeglądu śródkresowego 10. EFR.

Postępy w zakresie realizacji MCR

W sprawozdaniu z 2011 r. dotyczące milenijnych celów rozwoju ONZ potwierdzono, że w odniesieniu do niektórych z nich dokonano znaczących postępów. Oczekuje się, że do 2015 r. ubóstwo na świecie powinno spaść poniżej 15%, czyli znacznie poniżej docelowego pułapu 23%. Zwiększone finansowanie i intensywne wysiłki w zakresie kontroli doprowadziły do ograniczenia globalnej liczby śmiertelnych zachorowań na malarię o 20%. Liczba zakażeń wirusem HIV stale spada, a dostępność leków antyretrowirusowych przeciwko HIV/AIDS wzrosła w ostatnich latach znacząco. Na całym świecie podjęto również ważne działania w zakresie dostępu do powszechnej edukacji podstawowej.

- **Dalsze informacje**

Link do strony internetowej poświęconej unijnym działaniom na rzecz milenijnych celów rozwoju: http://ec.europa.eu/europeaid/what/millennium-development-goals/index_en.htm

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid:

http://ec.europa.eu/europeaid/index_pl.htm

6. RYNEK WEWNĘTRZNY I USŁUGI - Nowoczesne zamówienia publiczne w Europie jako wsparcie dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

Institucje publiczne corocznie przeznaczają na towary, usługi i roboty budowlane kwoty odpowiadające łącznie ok. 18 proc. PKB. Większość państw członkowskich doświadcza jednak obecnie trudności gospodarczych i zmuszona jest do oszczędności budżetowych. Tym istotniejsze staje się więc zapewnienie możliwie najlepszego wykorzystania tych funduszy dzięki właściwej polityce w obszarze zamówień publicznych – tak by wspierały one wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy oraz przyczyniały się do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Zapowiedziane 20 grudnia 2011 r. przez Komisję zmiany dyrektyw dotyczących zamówień publicznych stanowią część większego pakietu, który służy dogłębnej modernizacji zamówień publicznych w Unii Europejskiej. Pakiet ten obejmuje również dyrektywę dotyczącą koncesji, które dotychczas tylko częściowo podlegały regulacjom na szczeblu europejskim, a których specyficzny charakter uzasadnia przygotowanie odrębnego aktu prawnego; została jednak zachowana spójność z reformą przepisów ogólnych.

Zmiany przepisów dotyczących zamówień publicznych stanowią jedno z 12 działań priorytetowych określonych w Akcie o jednolitym rynku przyjętym w kwietniu 2011 r. W obliczu obecnych ograniczeń budżetowych kwestia wydajności zamówień publicznych nabrała dla wszystkich państw członkowskich charakteru priorytetowego. Potrzebne są więc elastyczne i łatwe w użyciu instrumenty, które pozwolą instytucjom publicznym oraz ich dostawcom na

możliwie bezproblemowe realizowanie przejrzystych i opartych na konkurencyjnych zasadach procedur udzielania zamówień, służących osiągnięciu najlepszego stosunku jakości do ceny.

Michel Barnier, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, powiedział: „Zaproponowana reforma jest konieczna i ambitna, ale realistyczna. Obowiązujące dyrektywy sprawdziły się, ale muszą nadążać za czasem. Moim celem jest, by dyrektywy dotyczące zamówień publicznych były bardziej uproszczone i skuteczne oraz ułatwiały życie tym, którzy na co dzień mają do czynienia z zamówieniami publicznymi. Wniosek w sprawie dyrektywy dotyczącej koncesji stanowi ostatni element budowy wewnętrznego rynku zamówień publicznych i mam nadzieję, że pozwoli na osiągnięcie znacznych korzyści w kategoriach efektywności wydatków publicznych oraz tempa wzrostu gospodarczego w nadchodzących latach”.

- **Kontekst**

Modernizacja europejskich przepisów dotyczących zamówień publicznych

Proponowana reforma ma na celu dogłębną modernizację istniejących narzędzi i instrumentów.

1. Pierwszym celem jest **uproszczenie i uelastycznienie** zasad i procedur rządzących zamówieniami. Aby to osiągnąć, Komisja proponuje w szczególności:

- szersze możliwości korzystania z instrumentu negocjacji, które pozwalają instytucjom zamawiającym nabywać towary i usługi lepiej odpowiadające ich potrzebom, i to po niższej cenie;
- rozszerzenie wykorzystania narzędzi elektronicznych jako środka komunikacji w obszarze zamówień publicznych (a średniookresowo uczynienie z nich standardowego rozwiązania), gdyż przyczyniają się one do znacznego uproszczenia procedur;
- znaczne ograniczenie obciążeń administracyjnych, w tym dokumentacji wymaganej od podmiotów gospodarczych, co istotnie ułatwi im prowadzenie działalności.

2. **Ułatwienie dostępu do zamówień publicznych małym i średnim przedsiębiorstwom:** stanie się on łatwiejszy i powszechniejszy dzięki środkom redukującym obciążenia oraz silnym zachętom do dzielenia zamówień na części, jak również ograniczeniu wymogów dotyczących możliwości finansowych wymaganych na potrzeby złożenia oferty.

3. Jednocześnie proponowana reforma ma **ułatwić możliwie najlepsze wykorzystanie zamówień publicznych w kategoriach jakościowych** – poprzez lepsze uwzględnienie kryteriów społecznych i związanych z ochroną środowiska, np. kosztu cyklu życia lub włączenia osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i wymagających szczególnej opieki, przyczyniając się tym samym do realizacji celów strategii „Europa 2020”.

4. Reforma obejmuje również:

- ulepszenie istniejących gwarancji służących zapobieganiu konfliktom interesów, faworyzowaniu oraz korupcji, tak aby w obliczu wchodzących w grę środków finansowych lepiej zagwarantować uczciwość procedur;
  - wyznaczenie przez każde państwo członkowskie jednego krajowego organu odpowiedzialnego za nadzór nad zamówieniami publicznymi oraz ich realizację i kontrolę, tak aby zapewnić lepsze stosowanie przepisów na szczeblu lokalnym.
- **Dyrektywa w sprawie koncesji: uzupełnienie ram prawnych w obszarze zamówień publicznych**

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie koncesji dotyczy umów partnerstwa między instytucjami zasadniczo publicznymi oraz najczęściej prywatnymi przedsiębiorstwami, na podstawie których te ostatnie przejmują ryzyko eksploatacyjne związane z utrzymaniem i rozbudową infrastruktury (takiej jak porty, wodociągi, parkingi, płatne drogi itp.) lub świadczą usługi w ogólnym interesie gospodarczym (energetyczne, wodno-kanalizacyjne, opieki zdrowotnej, gospodarki odpadami itp.).

Przedmiotowa dyrektywa stanowić będzie uzupełnienie europejskich ram prawnych w zakresie zamówień publicznych i będzie miała również zastosowanie do koncesji na usługi, które do tej pory jako jedyne nie były objęte przepisami prawa wtórnego. Proponowane przepisy mają na celu ustanowienie **jasnych ram prawnych gwarantujących instytucjom publicznym pewność prawa**, jakiej potrzebują dla realizacji swych zadań. Służą one zagwarantowaniu **skutecznego dostępu do rynku koncesji wszystkim europejskim przedsiębiorstwom**, w tym również małym i średnim. Powinny się tym samym przyczynić do pobudzenia rozwoju partnerstw publiczno-prywatnych, w ramach których koncesje stanowią preferowany instrument.

W związku z tym Komisja proponuje, by wszystkie koncesje były obowiązkowo publikowane w Dzienniku Urzędowym UE. Komisja pragnie również sprecyzować obowiązki instytucji zamawiających, jeśli chodzi o wybór kryteriów kwalifikacji i udzielenia zamówienia, a także wprowadzić wymóg określonych podstawowych gwarancji, których należy przestrzegać na etapie kwalifikacji. Planowane jest też rozszerzenie zalet oferowanych przez dyrektywę, jeśli chodzi o korzystanie z zamówień publicznych, na wszystkie osoby, które są zainteresowane uzyskaniem koncesji, jak również dokonanie pewnych doprecyzowań, dotyczących np. systemu zmiany wykorzystywanych obecnie koncesji.

Proponowane przepisy nie prowadzą do nadmiernych obciążeń administracyjnych i dotyczą jedynie koncesji o wyższej wartości zlecenia, w przypadku których oczywiste jest istnienie zainteresowania w skali transgranicznej.

- **Dalsze działania**

Wnioski Komisji zostaną przekazane Radzie UE oraz Parlamentowi Europejskiemu, aby rozpocząć procedurę ustawodawczą potrzebną do ich uchwalenia, przewidzianego przed końcem 2012 r. w ramach Aktu o jednolitym rynku.

Dalsze informacje dotyczące polityki UE w obszarze zamówień publicznych dostępne są pod następującym adresem internetowym:

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm

7. RYNEK WEWNĘTRZNY I USŁUGI - Modernizacja dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ułatwi wysoko wykwalifikowanym pracownikom znalezienie odpowiednich miejsc pracy w Europie

Ponieważ w wielu państwach członkowskich zmniejsza się liczba ludności w wieku produkcyjnym¹, przewiduje się, że zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych pracowników wzrośnie o ponad 16 milionów miejsc pracy w okresie od chwili obecnej do roku 2020². Jeżeli Europa ma sprostać temu zapotrzebowaniu, konieczne jest zaradzenie niedoborom pracowników – przykładowo dzięki mobilnym i dobrze wykwalifikowanym specjalistom z innych państw członkowskich UE. Mogą oni stanowić kluczowe źródło wzrostu gospodarczego, lecz tylko jeżeli będą mogli bez trudności wyjeżdżać tam, gdzie są miejsca pracy, co powoduje, że ich kwalifikacje zawodowe muszą być uznawane w UE w sposób szybki, prosty i wiarygodny. Dlatego też Komisja przyjęła 19 grudnia 2011 r. wniosek dotyczący modernizacji dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ([dyrektywa 2005/36/WE](#)).

Wniosek ma na celu uproszczenie przepisów dotyczących mobilności wysoko wykwalifikowanych pracowników w UE poprzez zaoferowanie europejskiej legitymacji zawodowej zainteresowanym przedstawicielom wszystkich zawodów, co umożliwiłoby łatwiejsze i szybsze uznawanie kwalifikacji. We wniosku doprecyzowano również przepisy mające znaczenie dla konsumentów poprzez zwrócenie się do państw członkowskich o zmianę zakresu krajowych zawodów regulowanych oraz podjęcie kwestii obaw społeczeństwa dotyczących znajomości języków i braku skutecznego mechanizmu ostrzegania w przypadku uchybień zawodowych, zwłaszcza w sektorze służby zdrowia.

Odpowiedzialny za rynek wewnętrzny i usługi komisarz **Michel Barnier** stwierdził: „Europa stoi przed wieloma wyzwaniami. Jednym z nich będzie zwiększenie zapotrzebowania na

---

¹ Zgodnie z przeprowadzonym przez Eurostat w 2010 r. badaniem Europop do 2020 r. na każdego emeryta przypadać będą trzy osoby pracujące.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Old_age_dependency_ratio_on_1_January_of_selected_years.PNG&filetimestamp=20110609135954

² Podaż w zakresie umiejętności i zapotrzebowanie na umiejętności w Europie: średnioterminowa prognoza do roku 2020, Cedefop, 2010), dostępna pod adresem: http://www.cedefop.europa.eu/en/files/3052_en.pdf

wysoko wykwalifikowanych pracowników w całej UE. Przedstawiony wniosek w sprawie kwalifikacji zawodowych jest odpowiedzią na potrzebę wprowadzenia sprawnego systemu uznawania kwalifikacji w celu wsparcia mobilności wysoko wykwalifikowanych pracowników w całej Europie. Ułatwi on wysoko wykwalifikowanym specjalistom wyjeżdżanie do państw dysponujących wolnymi miejscami pracy, co z pewnością okaże się korzystne dla wzrostu europejskiej gospodarki. Jestem przekonany, że pomysł europejskiej legitymacji zawodowej – świadectwa w formie elektronicznej – jest odpowiednim rozwiązaniem, ponieważ przyczyni się do uproszczenia i przyspieszenia procedur uznawania kwalifikacji zawodowych mobilnych wysoko wykwalifikowanych pracowników.”

Główne elementy projektu:

1. Wprowadzenia europejskiej legitymacji zawodowej zapewni zainteresowanym wysoko wykwalifikowanym pracownikom możliwość korzystania z łatwiejszego i szybszego uznawania ich kwalifikacji. Należy również ułatwić mobilność tymczasową. Legitymacje zostaną udostępnione zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez przedstawicieli poszczególnych zawodów (na przykład pielęgniarki i przewodnicy górscy wyrazili duże zainteresowanie korzystaniem z takich legitymacji). Legitymacje są związane ze zoptymalizowaną procedurą uznawania kwalifikacji przeprowadzaną w ramach istniejącego systemu wymiany informacji rynku wewnętrznego ([IMI](#)) i będą wydawane w formie elektronicznego świadectwa, umożliwiając wysoko wykwalifikowanym pracownikom świadczenie usług lub zakładanie siedziby w innym państwie członkowskim.

2. Lepszy dostęp do informacji dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych: wszyscy obywatele starający się o uznanie ich kwalifikacji zawodowych powinni mieć możliwość zwrócenia się w tej sprawie do jednego punktu kompleksowej obsługi zamiast kierowania się do różnych organów rządowych. Takimi punktami kompleksowej obsługi powinny być utworzone na mocy dyrektywy usługowej pojedyncze punkty kontaktowe ([PPK](#)) umożliwiające obywatelom uzyskanie w jednym miejscu informacji na temat dokumentów koniecznych do uznania ich kwalifikacji, gdzie obywatele będą również mogli przeprowadzić wszystkie procedury online w zakresie uznania kwalifikacji.

3. Aktualizowanie minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia dla lekarzy, dentystów, farmaceutów, pielęgniarek, położnych, lekarzy weterynarii i architektów: minimalne wymogi w zakresie wykształcenia dla tych zawodów zostały zharmonizowane po raz ostatni 20 lub 30 lat temu. Obecnie zostały one zaktualizowane w celu odzwierciedlenia ewolucji tych zawodów oraz wykształcenia w tych dziedzinach. Na przykład podstawowy poziom wykształcenia pielęgniarek i położnych został podwyższony z 10 lat do 12 lat wykształcenia ogólnego.

4. Wprowadzenie mechanizmu ostrzegania w przypadku pracowników służby zdrowia korzystających z automatycznego uznawania kwalifikacji: właściwe organy państwa członkowskiego będą zobowiązane do zgłoszenia właściwym organom wszystkich pozostałych

państw członkowskich pracowników służby zdrowia, którym organ publiczny lub sąd zakazał wykonywania zawodu. Ma to szczególne znaczenie, ponieważ dochodziło do sytuacji, w których lekarze po otrzymaniu zakazu wykonywania zawodu w państwie członkowskim pochodzenia przeprowadzali się do innego kraju, by podjąć pracę, a inne państwa członkowskie nie były o tym informowane.

5. Wprowadzenie wspólnych ram dotyczących wykształcenia oraz stworzenia wspólnych testów oceniających wykształcenie, zastępujących wspólne platformy, powinno umożliwić rozszerzenie mechanizmu automatycznego uznawania kwalifikacji na nowe zawody. Zainteresowani przedstawiciele innych zawodów mogliby korzystać z automatycznego uznawania kwalifikacji w oparciu o wspólnie ustalony zbiór wiedzy, umiejętności i kompetencji albo na podstawie wspólnych testów oceniających przygotowanie specjalistów do wykonywania zawodu.

6. Wzajemna ocena dotycząca zawodów regulowanych: do dyrektywy wprowadzono nowy mechanizm w celu zapewnienia większej przejrzystości oraz uzasadnienia regulowania konkretnych zawodów poprzez określone wymogi w zakresie kwalifikacji. Państwa członkowskie będą musiały przedstawić wykaz swoich zawodów regulowanych oraz uzasadnić konieczność uznania tych zawodów za regulowane. Następnie należy przeprowadzić wzajemną ocenę wspieraną przez Komisję Europejską.

- **Przebieg procedury:**

Dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ma podstawowe znaczenie, by umożliwić wysoko wykwalifikowanym pracownikom znalezienie pracy w innym państwie członkowskim wymagającym konkretnych kwalifikacji do wykonywania określonej działalności zawodowej. Modernizacja jest jedną z dwunastu dźwigni rozwoju gospodarczego proponowanych w Akcie o jednolitym rynku.

Podstawą przedmiotowego wniosku jest zielona księga Komisji wydana w czerwcu. Opublikowano również streszczenie uwag otrzymanych na temat wspomnianej zielonej księgi.

- **Dodatkowe informacje:**

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/policy_developments/index_en.htm

8. SPRAWY GOSPODARCZE - Komisja przyjmuje ramy jakości dotyczące usług świadczonych w interesie ogólnym na terenie Unii

Komisja Europejska przyjęła w dniu 20 grudnia 2011 r. unijne ramy jakości dotyczące usług świadczonych w interesie ogólnym. Usługi te stanowią istotną siatkę bezpieczeństwa dla obywateli w obszarach takich jak opieka zdrowotna, opieka nad dziećmi i osobami starszymi,

pomoc osobom niepełnosprawnym i budownictwo socjalne. Mają również kluczowe znaczenie w gospodarce opartej na wiedzy w odniesieniu do szkół, ośrodków szkoleniowych i uczelni. W czasach, gdy władze publiczne zmagają się z koniecznością konsolidacji budżetowej, zapewnienie odpowiednich ram ma kluczowe znaczenie dla wysokiej jakości usług świadczonych możliwe wydajnie i w opłacalny sposób.

Przewodniczący **Jose Manuel Barroso** stwierdził: „W moich założeniach politycznych z 2009 r. jasno podkreśliłem kluczowe znaczenie usług świadczonych w interesie ogólnym dla zapewnienia spójności społecznej i pobudzenia nowych źródeł wzrostu gospodarczego. Przyjęte dziś ramy jakości stanowią potwierdzenie zdecydowanej woli Komisji Europejskiej, by wspierać innowacyjne i wysokiej jakości usługi publiczne, które w obecnej sytuacji gospodarczej zyskują na znaczeniu”.

Wspomniane ramy jakości pomogą państwom członkowskim dopilnować, by otoczenie regulacyjne na szczeblu UE nadal przyczyniało się do pogłębiania społecznego wymiaru jednolitego rynku oraz by w większym stopniu uwzględnić specyfikę tych usług w momencie opracowywania nowych inicjatyw. Ułatwią one również państwom członkowskim świadczenie tych usług w sposób, który zapewnia poszanowanie takich wartości jak wysoki poziom jakości, bezpieczeństwo i przystępność cenowa, równe traktowanie oraz propagowanie powszechnego dostępu i praw odbiorców, o których mowa w protokole 26 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na ramy jakości składają się trzy komplementarne kierunki działania:

- poprawa przejrzystości i pewności prawa w odniesieniu do sposobu, w jaki stosuje się przepisy prawa UE do usług świadczonych w interesie ogólnym, a w razie konieczności – przegląd obowiązujących przepisów w celu zareagowania na konkretne potrzeby. Równoległe z omawianym komunikatem w sprawie ram jakości Komisja przedstawia propozycje reform dwóch grup przepisów – reguł pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz przepisów dotyczących zamówień publicznych i koncesji. Obie reformy będą prowadzić do zwiększenia elastyczności i uproszczenia zasad obowiązujących państwa członkowskie w momencie świadczenia tego typu usług. Mają one również na celu zwiększenie spójności pomiędzy poszczególnymi obszarami polityki oraz uproszczenie podejścia z korzyścią dla zainteresowanych podmiotów;
- zapewnienie dostępu do usług podstawowych: Komisja nadal będzie zaangażowana w działania mające na celu zapewnienie wszystkim obywatelom dostępu do podstawowych usług w konkretnych sektorach, bazując na niedawnych doświadczeniach w dziedzinie podstawowych usług bankowych, pocztowych, telekomunikacyjnych, transportowych i energetycznych.
- propagowanie jakości: Komisja zwiększy swoje zaangażowanie w promowanie jakości w dziedzinie usług społecznych, a osiągnięcia w tym zakresie wykorzysta jako rozwiązania modelowe dla innych usług świadczonych w interesie ogólnym.

- **Przebieg procedury**

Rozpoczynając urzędowanie w ramach swojej drugiej kadencji, przewodniczący Barroso wskazał usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym jako obszar priorytetowy. Już w jego założeniach politycznych z 2009 r.³ podkreślono znaczenie tych usług dla europejskiego modelu społeczeństwa, zwracając uwagę na fakt, że modernizacja sektora usług jest jednym ze sposobów promowania nowych źródeł wzrostu i spójności społecznej.

Traktat zawsze gwarantował możliwość zapewnienia wysokiej jakości usług tego typu przez państwa członkowskie, natomiast w traktacie lizbońskim wprowadzono dodatkowo nowe postanowienia: art. 14 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Protokół 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym. Traktat lizboński nadał również art. 36 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej taką samą wartość prawną co traktatom. W tej sytuacji Komisja zdecydowała o zebraniu w ramach jednolitych ram jakości kompleksowego zestawu działań podejmowanych w odniesieniu do usług świadczonych w interesie ogólnym. Ramy te ułatwią Komisji wywiązanie się z szerzej zakrojonego zobowiązania, zgodnie z którym gospodarka społeczna i innowacje społeczne powinny stać się centralnym elementem prac prowadzonych w ramach strategii „Europa 2020”⁴.

Dalsze szczegółowe informacje:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/speeches-statements/pdf/20111220_1_en.pdf

9. POMOC PAŃSTWA - Komisja przyjmuje nowe zasady w stosunku do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG)

Po przeprowadzeniu zakrojonych na szeroką skalę konsultacji publicznych Komisja Europejska przyjęła zmieniony pakiet unijnych zasad pomocy państwa w odniesieniu do oceny rekompensaty ze środków publicznych za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG). Nowy pakiet wyjaśnia kluczowe zasady pomocy państwa i wprowadza zróżnicowane i proporcjonalne podejście: w stosunku do UOIG o niewielkim zakresie, o zasięgu lokalnym lub o wymiarze społecznym stosowane będą prostsze zasady, natomiast duże sprawy będą bardziej szczegółowo badane pod względem kwestii konkurencji.

Wiceprzewodniczący Komisji **Joaquín Almunia**, odpowiedzialny za politykę konkurencji, stwierdził: „Nowy pakiet dotyczący UOIG daje państwom członkowskim prostsze, jaśniejsze i bardziej elastyczne przepisy, w ramach których mogą one wspomagać wysokiej jakości usługi publiczne na rzecz obywateli, które w czasie kryzysu stały się jeszcze bardziej niezbędne.

---

³ „Założenia polityczne dla następnej Komisji”. Bruksela, dnia 3 września 2009 r.

⁴ „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” - COM(2010) 2020.

Obowiązkiem Komisji jest oczywiście zapewnienie, aby przedsiębiorstwa, którym powierzona zostanie misja świadczenia usług w interesie ogólnym, nie otrzymały nadmiernej rekompensaty. W ten sposób chroniona jest konkurencyjna działalność i miejsca pracy oraz gwarantowane skuteczne wykorzystanie ograniczonych zasobów publicznych.”

Państwa członkowskie mają dużą swobodę w określaniu, które usługi mają wymiar interesu ogólnego. Komisja musi się jednak upewnić, że środki publiczne przyznane na świadczenie takiego rodzaju usług nie zakłócają nadmiernie konkurencji na rynku wewnętrznym.

Aby władzom krajowym, regionalnym i lokalnym ułatwić stosowanie zasad, nowe zasady, które zastępują tzw. „pakiet Monti-Kroes” z lipca 2005 r., wyjaśniają podstawowe pojęcia takie jak „działalność gospodarcza”.

Wszystkie usługi społeczne zostają wyłączone z obowiązku zgłaszania Komisji bez względu na kwotę rekompensaty przyznanej z ich tytułu. Dane usługi muszą zaspokajać „potrzeby społeczne w zakresie opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, opieki nad dziećmi, dostępu do rynku pracy i reintegracji na tym rynku, mieszkalnictwa socjalnego, a także opieki nad słabszymi grupami społecznymi oraz włączenia społecznego tych grup. Poprzednio wyłączone były jedynie szpitale oraz mieszkalnictwo socjalne. Pozostałe rodzaje UOIG są wyłączone z obowiązku zgłaszania pod warunkiem, że przysługująca z tytułu ich świadczenia rekompensata nie przekracza 15 mln euro rocznie.

Komisja proponuje także ustalić minimalną kwotę rekompensaty dla wszystkich innych usług, poniżej której dany środek uznawany byłby za wolny od pomocy. Kwota *de minimis* w przypadku UOIG wyniosłaby 500 tys. euro w skali trzech lat. Zmniejszy to biurokratyczne obciążenie w przypadku UOIG o niewielkim zasięgu. Ostateczna decyzja zostanie podjęta na wiosnę.

Z drugiej strony w przyszłości prowadzona będzie ściślejsza kontrola pozostałych rodzajów UOIG, w przypadku których wysokość rekompensaty przekracza 15 mln euro rocznie a ewentualność powodowania zakłóceń konkurencji na jednolitym rynku jest wyższa. Wszędzie tam, gdzie możliwe UOIG powinny być powierzane w drodze otwartego i przejrzystego przetargu publicznego, aby zagwarantować jak najlepszą jakość po najniższym koszcie dla podatnika, który za te usługi płaci.

- **Dodatkowe informacje**

Nowy pakiet składa się z czterech instrumentów, które będą miały zastosowanie do wszystkich władz (krajowych, regionalnych i lokalnych), które przyznają rekompensaty z tytułu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym:

- nowego **komunikatu** wyjaśniającego podstawowe pojęcia pomocy państwa mające znaczenie w przypadku UOIG, takie jak pojęcie pomocy, UOIG, działalności gospodarczej, ujednoczenia procedur zamówień publicznych i braku pomocy itd.;
- zmienionej **decyzji** zwalniającej państwa członkowskie z obowiązku zgłaszania Komisji rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w przypadku pewnych kategorii UOIG. Zwolnienie to rozszerzono ze szpitali i mieszkalnictwa socjalnego na znacznie szerszy zakres usług społecznych, obniżono natomiast próg wysokości rekompensaty, w przypadku którego wymagane jest zgłoszenie w przypadku innych rodzajów UOIG. Proóg zgłoszenia obniżono z 30 mln euro do 15 mln euro, co było wynikiem uwzględnienia obaw zainteresowanych stron, że w przypadku poprzedniego progu bardzo duże kontrakty w ważnych dziedzinach rynku wewnętrznego były wyłączone z zakresu kontroli Komisji;
- zmienionych **ram** oceny dużych kwot rekompensat przyznanych podmiotom spoza sektora usług społecznych. Przypadki takie muszą być zgłaszane Komisji i, jeśli spełniają określone kryteria, mogą zostać uznane za zgodne z zasadami. Nowe zasady wprowadzają przede wszystkim bardziej precyzyjne metody określania kwoty rekompensaty, wymóg, aby państwa członkowskie wprowadziły do mechanizmów rekompensaty zachęty do podniesienia wydajności, wymóg zgodności z unijnymi zasadami udzielania zamówień publicznych oraz równego traktowania podmiotów świadczących tę samą usługę przy ustalaniu wysokości rekompensaty. Komisja może ponadto wymagać od państw członkowskich przyjęcia środków, które ograniczyłyby antykonkurencyjne skutki niektórych rekompensat, z którymi wiąże się szczególnie duże zagrożenie zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym.

Oczekuje się, że nowy wniosek w sprawie **rozporządzenia *de minimis***, zgodnie z którym rekompensata poniżej pewnego progu nie podlega kontroli w kontekście pomocy państwa, zostanie przyjęty wiosną 2012 r. po zakończeniu ostatecznej rundy konsultacji.

- **Kontekst**

W 2003 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł w sprawie oceny rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w kontekście unijnych zasad pomocy państwa (sprawa C-280/00 *Altmark Trans*). W celu uwzględnienia wspomnianego orzeczenia Komisja przyjęła pierwszy pakiet UOIG (znany jako „pakiet Monti-Kroes”). Pakiet, który wszedł w życie w lipcu 2005 r., określał warunki, na jakich pomoc państwa w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych jest zgodna z Traktatem WE (obecnie Traktatem o funkcjonowaniu UE).

W marcu 2011 r. Komisja rozpoczęła zakrojoną na szeroką skalę debatę w sprawie zmiany pakietu, który wygasa z końcem 2011 r.. We wrześniu 2011 r. Komisja przeprowadziła konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie wniosku dotyczącego nowych zasad (http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_sgei/index_en.html). Na ręce Komisji

wpłynął cenny wkład ze strony państw członkowskich, instytucji europejskich i zainteresowanych stron. Następnie projekty te zostały poddane przeglądowi w celu uwzględnienia uwag zainteresowanych podmiotów.

Nowy pakiet legislacyjny (trzy przyjęte już teksty) znajduje się na stronie:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/sgei.html

Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:008:0004:0014:PL:PDF>

Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:007:0003:0010:PL:PDF>

Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (2011):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:008:0015:0022:PL:PDF>

10. POMOC PAŃSTWA - Komisja uzupełnia przepisy bankowe związane z kryzysem oraz przedłuża ich okres obowiązywania

Komisja Europejska zaktualizowała zestaw tymczasowych przepisów w zakresie pomocy państwa obowiązujących w odniesieniu do oceny wsparcia publicznego na rzecz instytucji finansowych w okresie kryzysu oraz przedłużyła okres ich stosowania. Nowe przepisy wyjaśniają przede wszystkim, w jaki sposób zapewnić odpowiedni dochód państwa w przypadku gdy państwa członkowskie – co z coraz większym prawdopodobieństwem będzie miało miejsce w przyszłości – zdecydują o dokapitalizowaniu swoich banków z wykorzystaniem takich narzędzi jak akcje zwykle, w przypadku których wynagrodzenie nie jest ustalone z góry. Uzgodniono również zweryfikowane metody dotyczące wynagrodzenia za gwarancje na potrzeby finansowe banków (gwarancje stanowią większą część wsparcia, jakie było do tej pory udzielone) w celu zapewnienia, iż opłaty uiszczane przez banki odzwierciedlać będą ryzyko właściwe dla danego banku, nie zaś ryzyko związane z danym państwem członkowskim lub rynkiem traktowanym jako całość. Wspomniane przepisy będą stosowane tak długo, jak długo wymagać będą tego warunki rynkowe.

W latach 2008-2009 Komisja Europejska przyjęła specjalne przepisy obowiązujące w zakresie pomocy państwa, pozwalając państwom członkowskim na udzielenie wsparcia na rzecz systemu bankowego w okresie kryzysu finansowego dla dobra stabilizacji finansowej, bez zbędnego zakłócania zasad konkurencji na jednolitym rynku Unii Europejskiej. Przepisy wprowadzone w okresie kryzysu sprawdziły się w praktyce; gwarantują one, że banki dokonują restrukturyzacji wówczas, gdy zmiany w ich modelach biznesowych są niezbędne dla zapewnienia długotrwałej rentowności, to znaczy gdy w dużym stopniu są uzależnione od działań obarczonych ryzykiem. Zapewniając ponadto, że akcjonariusze i posiadacze kapitału hybrydowego w uczciwy sposób dzielą między siebie obciążenie, Komisja ostatecznie zmniejszyła pochodzącą od podatników kwotę, jaką wykorzystywano na rzecz wsparcia banków.

„Zaostrzenie napięć na rynkach państwowych instrumentów dłużnych spowodowało, że banki w Unii ponownie znalazły się pod presją. Jest to uzasadnieniem dla uzupełnienia przepisów wprowadzonych w okresie kryzysu, które zmierza do ułatwienia uruchomienia pakietu uzgodnionego w październiku przez Radę Europy, i którego celem jest przywrócenie zaufania, a także zachęcenie do kontynuacji niezbędnej restrukturyzacji sektora”, powiedział wiceprzewodniczący Komisji Joaquín Almunia, odpowiedzialny za politykę konkurencji. Wiceprzewodniczący dodał: „Będziemy w dalszym ciągu naciskać na restrukturyzację i proces „oczyszczania” bilansów – tam, gdzie jest to konieczne; chcemy pomóc w ten sposób w przerwaniu błędnego koła kryzysu państwowych instrumentów dłużnych oraz słabego sektora finansowego. Stosując przepisy, Komisja będzie uwzględniać wszystkie elementy wskazujące na to, czy banki mogą zachować długoterminową rentowność bez konieczności dokonania znaczącej restrukturyzacji.”

Przyjęty przez Komisję komunikat w sprawie zastosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu wpisuje się w założenia leżące u podstaw czterech komunikatów, w których określono warunki zgodności wsparcia w formie finansowania gwarancji, dokapitalizowania oraz ratowania aktywów z przepisami Traktatu dotyczącymi pomocy państwa, jak również wymogi dla przeprowadzenia restrukturyzacji oraz planu odzyskania rentowności (komunikat w sprawie restrukturyzacji).

Komisja będzie w dalszym ciągu udzielać szybkiej, tymczasowej zgody we wszystkich przypadkach, w których będzie to niezbędne dla zachowania stabilizacji finansowej, pod warunkiem, że zasady interwencji będą zgodne z dostępnymi wytycznymi.

- **Informacje dodatkowe**

Zwiększone napięcie na rynkach państwowych instrumentów dłużnych, które zaobserwowano już latem, spowodowało, że sektor bankowy w UE ponownie znalazł się pod presją. Konieczne stało się przedłużenie nadzwyczajnych przepisów obowiązujących w okresie kryzysu, między

innymi w celu ułatwienia wykonania tzw. „pakietu dla bankowości”, zatwierdzonego w październiku przez szefów państw członkowskich i ich rządów. Celem pakietu jest przywrócenie zaufania do sektora bankowego poprzez gwarancje na rzecz finansowania średnioterminowego oraz ustanowienie tymczasowego bufora kapitałowego na poziomie 9 % kapitału najwyższej jakości z uwzględnieniem wartości rynkowej długu publicznego.

W świetle zmian przepisów i zmieniającego się otoczenia rynkowego Komisja spodziewa się, że udzielanie zastrzyków kapitałowych przez państwo może w przyszłości coraz częściej następować w postaci akcji nieprzynoszących stałego dochodu. Ponieważ akcje przynoszą dochód w postaci dywidend oraz zysków kapitałowych, które z definicji są niepewne, zadbano o wskazówki dotyczące wyceny opartej na danych rynkowych w celu zabezpieczenia odpowiedniego dochodu dla państwa. Akcje powinny być subskrybowane przez państwo z zastosowaniem odpowiedniej obniżki w stosunku do ostatniej ceny akcji, w zależności – między innymi – od rozmiaru zastrzyku kapitałowego w porównaniu do posiadanego przez bank kapitału, jak również od tego, czy akcje wiążą się z prawem głosu. W przypadku instrumentów kapitału hybrydowego może dochodzić do sytuacji, w których banki mogą nie być w stanie wypłacić w krótkoterminowej perspektywie uzgodnionego dochodu. Instrumenty powinny uwzględniać wówczas tzw. alternatywny mechanizm realizowania kuponów dywidendowych, w ramach którego kupony, które nie obejmują uprawnień do wypłat w gotówce, zostałyby zrealizowane w postaci akcji.

Komisja przewidziała również wskazówki dotyczące opłat, jakie uiścić muszą banki w zamian za gwarancję, aby zapewnić ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum i odzwierciedlić ryzyko, jakie ponoszą finanse publiczne. Zweryfikowane metody wprowadzają opłaty minimalne, które powinny mieć zastosowanie tam, gdzie gwarancje udzielane są w oparciu o system krajowy. Nowe przepisy mają zastosowanie w odniesieniu do gwarancji obejmujących długi o terminie wymagalności od jednego roku do pięciu lat (siedmiu w przypadku obligacji zabezpieczonych). Przepisy w odniesieniu do krótszych terminów wymagalności pozostają bez zmian.

- **Plany restrukturyzacji**

Komisja w dalszym ciągu będzie wymagać od państw członkowskich przedstawienia planu restrukturyzacji (lub aktualizacji planu, który został zatwierdzony wcześniej) w odniesieniu do wszystkich banków, które otrzymują wsparcie publiczne w formie dokapitalizowania lub środków stosowanych w przypadku aktywów o obniżonej jakości – czy to ze źródeł krajowych czy też unijnych, bez względu na rozmiar wsparcia i jego powód. Komisja określi potrzebę restrukturyzacji za pośrednictwem proporcjonalnej oceny długoterminowej rentowności banków, uwzględniając w pełni wszystkie istotne elementy: czy niedobór kapitału wynika przede wszystkim z utraty zaufania do wiarygodności państwowych instrumentów dłużnych, czy zastrzyk kapitałowy państwa ograniczony jest do kwoty, jakiej potrzebowałby bank zachowujący rentowność dla wyrównania strat wynikających z ponownej wyceny obligacji

państwa członkowskiego EOG, oraz czy z przeprowadzonej analizy nie wynika, iż banki podjęły nadmierne ryzyko, nabywając dług publiczny.

Banki, które nie otrzymały publicznego wsparcia w formie dokapitalizowania lub środków stosowanych do aktywów o obniżonej jakości, natomiast korzystają z finansowania gwarantowanego przez państwo, nie muszą przedstawiać planów restrukturyzacji. Jedynie te banki, które w szerokim zakresie korzystają z państwowych gwarancji ich zobowiązań, będą w dalszym ciągu zobowiązane do dostarczenia Komisji sprawozdań z rentowności.

- **Kontekst**

Program na potrzeby kryzysu został po raz pierwszy przyjęty w latach 2008-2009 w następstwie kryzysu finansowego, który nastąpił po upadku banku Lehman Brothers. Obejmuje on komunikat bankowy, komunikat w sprawie dokapitalizowania, komunikat w sprawie aktywów o obniżonej jakości oraz komunikat w sprawie restrukturyzacji. Te nadzwyczajne przepisy zostały wprowadzone na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który pozwala Komisji na zatwierdzenie wsparcia udzielanego przez państwo w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom gospodarce państwa członkowskiego.

Przepisy były wcześniej aktualizowane dwukrotnie, w lipcu 2010, gdy zwiększono opłaty gwarancyjne w celu lepszego odzwierciedlenia profilu ryzyka beneficjentów oraz w celu uniknięcia nadmiernego uzależnienia od instrumentu stanowiącego wysokie ryzyko dla finansów państwowych. W grudniu 2010 r. program został przedłużony o jeden rok, przy czym główna zmiana polegała na tym, że wszystkie banki otrzymujące wsparcie w drodze dokapitalizowania lub środków ratowania aktywów musiały dostarczyć plan restrukturyzacji, niezależnie od wielkości wsparcia.

Pełny tekst komunikatów jest dostępny na stronie:

Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:356:0007:0010:PL:PDF>

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html

11. POMOC PAŃSTWA - Tabela wyników odzwierciedla stałą tendencję – pomoc niezwiązana z kryzysem ma coraz mniejszy zakres i jest lepiej ukierunkowana

Jak wynika z opublikowanej jesienią tabeli wyników Komisji Europejskiej dotyczącej pomocy państwa, wartość wsparcia krajowego w sektorze finansowym, które **faktycznie zostało przekazane** bankom w okresie od października 2008 r. do 31 grudnia 2010 r., wynosi około 1 600 mld EUR (13 % PKB). Większa część wsparcia (74 %) miała formę gwarancji

państwowych udzielanych na finansowanie hurtowe banków (więcej danych zamieszczonych poniżej). W przyjętej propozycji Komisja przedłużyła program pomocy państwa w okresie kryzysu obowiązujący w odniesieniu do banków, jednak doprecyzowała jednocześnie przepisy dotyczące wynagrodzenia za dokapitalizowanie oraz zweryfikowała przepisy regulujące opłaty za gwarancje na finansowanie międzybankowe, dążąc w ten sposób do zapewnienia państwom odpowiedniego wynagrodzenia.

Wsparcie na rzecz gospodarki realnej udzielane na podstawie przejściowych przepisów mających zastosowanie w okresie kryzysu spadło w 2010 r. do poziomu 11,7 mld EUR, co stanowi niemal 50-procentową redukcję w porównaniu z 2009 r. Jest to odzwierciedleniem zarówno niskiej absorpcji jak i ograniczeń budżetowych w większości państw członkowskich UE. Komisja nie składa zatem wniosku o rozszerzenie ram tymczasowych, ponieważ standardowe przepisy w zakresie pomocy państwa, np. dotyczące promowania inwestycji w formie kapitału wysokiego ryzyka, zwiększenia efektywności energetycznej czy też udzielania pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) są na tym etapie wystarczające. Ciągłe obowiązuje ubezpieczenie krótkoterminowych kredytów eksportowych, w celu złagodzenia niedoskonałości rynku, natomiast w 2010 r. zastąpiono jednorazowe dotacje w wysokości 500 000 EUR na przedsiębiorstwo, wprowadzając zwykłą zasadę *de minimis*.

Łączna pomoc niezwiązana z okresem kryzysu utrzymała się w 2010 r. na stałym poziomie 73,8 mld EUR lub 0,6 % PKB i w dalszym ciągu skupiała się na celach horyzontalnych w mniejszym stopniu zakłócających konkurencję, takich jak pomoc na badania i innowacje, ochrona środowiska i udostępnianie kapitału wysokiego ryzyka małym i średnim przedsiębiorstwom. Tabela wyników pokazuje również, że państwa członkowskie znacznie szybciej odzyskują pomoc przyznaną niezgodnie z przepisami; na koniec czerwca 2011 r. osiągnięto poziom 82 % (około 12 mld EUR), co jest zasługą działań Komisji oraz prawdopodobnie nacisków w kierunku korekty finansów publicznych.

„Zasadniczym warunkiem na rzecz zaprzestania działań państwa utrzymujących sektor finansowy przy życiu jest pokonanie kryzysu związanego z długiem państwowym. Nasza analiza dowodzi, że dzięki realizowanej przez nas kontroli pomocy państwa wsparcie spełniło swój cel, który polegał na ochronie stabilności gospodarczej i finansowej, nie naruszając dotąd w nieodwracalny sposób zasad konkurencji i jednolitego rynku”, powiedział wiceprzewodniczący Komisji Joaquín Almunia, odpowiedzialny za politykę konkurencji, dodając: „Jestem zdecydowany, aby powrócić do standardowych przepisów jak tylko warunki rynkowe na to pozwolą, oraz aby zapewnić przeznaczenie pomocy otrzymywanej przez banki i przez gospodarkę realną na zwiększenie wzrostu gospodarczego i liczby miejsc pracy”.

- **Wsparcie na rzecz banków**

W okresie od 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. **na wsparcie instytucji finansowych przeznaczono kwotę 1 608 mld EUR.**

Pomoc ta składała się ze środków wsparcia **płynności** w sektorze bankowym:

- kwoty 1 199 mld EUR (10 % PKB) w formie gwarancji państwowych do wykorzystania, udzielanych na finansowanie banków i inne (krótkoterminowe) środki wsparcia płynności;
- oraz środków na rzecz wsparcia **wypłacalności** banków w wysokości 409 mld EUR (3 % PKB) w formie środków dokapitalizowania oraz postępowania z aktywami o obniżonej jakości.

Niemal 60 % łącznej kwoty przyznanej pomocy przypadło na trzy państwa członkowskie. Są to: Irlandia (25 %), Zjednoczone Królestwo (18 %) oraz Niemcy (15 %).

- **Pomoc udzielona gospodarce realnej – ramy tymczasowe**

W celu zminimalizowania wpływu zaostrzenia warunków kredytowych państwa członkowskie udzieliły również pomocy gospodarce realnej, opierając się na ramach tymczasowych przyjętych przez Komisję na koniec 2008 r. Podstawowym środkiem stosowanego wsparcia była jednorazowa dotacja w kwocie maksymalnie 500 000 EUR na jedno przedsiębiorstwo; jednak w 2010 r. zakończono ten rodzaj wsparcia. Następnie rozpoczęto dotowanie odsetek od kredytów lub gwarancji, wprowadzono obniżone odsetki w przypadku inwestycji przyjaznych dla środowiska oraz pomoc w formie kapitału wysokiego ryzyka.

W okresie od grudnia 2008 r. do 1 października 2011 r. państwa członkowskie udostępniły na podstawie ram tymczasowych kwotę 82,9 mld EUR. Kwota łączna przyjęta w 2009 r. opiewała na 21 mld EUR, zaś w 2010 r. – jedynie na 11,7 mld EUR. Wskazuje to na fakt, że do pewnego stopnia dostępne było finansowanie rynku.

- **Tendencje długoterminowe w zakresie pomocy niezwiązanej z kryzysem**

Pomoc niezwiązana z kryzysem utrzymywała się na stałym poziomie 73,7 mld EUR lub 0,6% PKB. Pomoc na rzecz przemysłu i usług wyniosła 61 mld EUR lub 0,5 % PKB, z czego 85 % przeznaczono na cele horyzontalne leżące we wspólnym interesie. Komisja zaobserwowała zwłaszcza większe skupienie na pomocy na rzecz rozwoju regionalnego, badań i ochrony środowiska. Takie środki nie tylko w mniejszym stopniu zakłócają konkurencję, ale również przyczyniają się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” związanych z szybkim i trwałym wzrostem gospodarczym, który sprzyja włączeniu społecznemu.

W dalszym ciągu owoce przynoszą reformy podjęte w ramach planu działań w zakresie pomocy państwa na lata 2005-2008. Niemal 90 % łącznej kwoty pomocy przyznaje się za pośrednictwem wyłączeń grupowych lub programów wyłączeń grupowych. Wspomniane środki ogólne pozwalają państwom członkowskim – po ich zatwierdzeniu przez Komisję – na przyznawanie pomocy indywidualnym przedsiębiorstwom bez dalszej kontroli ze strony Komisji. Daje to państwom członkowskim wysoki poziom elastyczności, zmniejszając

obciążenia administracyjne, natomiast kryteria zgodności zapewniają równe reguły gry na rynku wewnętrznym. Indywidualnej ocenie poddaje się jedynie 11,5 % łącznej pomocy.

Ponadto, jak dowodzi tabela wyników, na koniec czerwca 2011 r. państwa, które przyznały pomoc, odzyskały od beneficjentów około 82 % (lub około 12 mld EUR) łącznej kwoty pomocy nielegalnej i niezgodnej z przepisami. Oznacza to zdecydowaną poprawę w porównaniu z końcem 2004 r., kiedy odzyskano jedynie 25 %.

Tabela wyników, a także załączniki, dane statystyczne oraz wskaźniki dotyczące wszystkich państw członkowskich są dostępne pod adresem:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

12. POMOC FINANSOWA - EBI wspiera polską infrastrukturę transportową i energetyczną

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) udzielił Polsce dwa kredyty o łącznej wysokości 735 mln euro, w tym:

- 600 mln EUR na sfinansowanie przedłużenia autostrady A4 i drogi ekspresowej S17 w południowo-wschodniej Polsce;
- 600 mln PLN (około 135 mln EUR) na wsparcie dla budowy i eksploatacji pierwszego w Polsce terminala skroplonego gazu ziemnego (LNG) w Świnoujściu na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.

Kredyt w wysokości 600 mln EUR przyczyni się do modernizacji infrastruktury transportowej, co ma duże znaczenie dla dalszego rozwoju polskiej gospodarki, wzmocnienia jej konkurencyjności i poprawy jakości życia obywateli. Budowa nowych odcinków autostrady i drogi ekspresowej będzie skutkować oszczędnościami czasu i zmniejszeniem kosztów eksploatacji pojazdów dla użytkowników dróg oraz zwiększeniem pojemności transportu, co z kolei będzie mieć pozytywny wpływ na środowisko.

Kredyt EBI pozwoli na budowę 88 km odcinka autostrady A4 pomiędzy Rzeszowem i Korczową. Ten odcinek jest częścią priorytetowego korytarza transeuropejskiej sieci transportowej o długości 730 km, który biegnie z Niemiec przez południową Polskę (takie miasta, jak Wrocław, Opole, Gliwice, Katowice i Kraków) na Ukrainę. Kredyt zostanie wykorzystany również na sfinansowanie budowy 67 km odcinka drogi ekspresowej S17 pomiędzy Kurowem, Lublinem i Piaskami. Droga S17 także stanowi część transeuropejskiej sieci transportowej i będzie prowadzić z Warszawy przez Lublin do granicy Polski z Ukrainą. Zakończenie budowy obydwu tych tras planowane jest na rok 2014.

Kredyt w wysokości 600 mln PLN sfinansuje budowę i eksploatację nowego terminala importowego skroplonego gazu ziemnego (LNG), co jest w pełni zgodne z celami polityki

energetycznej Polski i UE zakładającej wspieranie priorytetowych projektów transeuropejskich sieci energetycznych, które przyczyniają się do dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego. Pomoże to zarówno w usprawnieniu bezpieczeństwa dostaw energii do i wewnątrz UE, jak i w zwiększeniu konkurencji na rynkach energetycznych Unii.

Nowy terminal LNG będzie znajdować się na wschodnim brzegu rzeki Świna na obszarze przeznaczonym na rozwój istniejącego portu w Świnoujściu (około 4, 5 km od granicy polsko-niemieckiej). Jego budowa ma zostać ukończona do końca czerwca 2014 roku. Terminal będzie mieć wydajność 5 Gm³/rok, co stanowi przeszło jedną trzecią średniego rocznego zużycia gazu ziemnego w Polsce.

- **Informacje ogólne**

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) jest instytucją kredytową Unii Europejskiej udzielającą długoterminowego finansowania. Jego właścicielami są państwa członkowskie Unii. EBI przyznaje długoterminowe kredyty na solidne inwestycje przyczyniające się do realizacji celów polityki UE.

<http://www.eib.org>

13. REAGOWANIE KRYZYSOWE - Zmiana przepisów UE dotyczących ochrony ludności: skuteczniejsze zarządzanie klęskami i katastrofami

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 20 grudnia 2011 r. projekt przepisów wzmacniających europejską współpracę w dziedzinie ochrony ludności, które pozwolą na skuteczniejsze, wydajniejsze i szybsze reagowanie na klęski i katastrofy, a także sprawniejsze prowadzenie działań zapobiegawczych i zwiększających gotowość do zapobiegania takim klęskom i katastrofom. Przedstawione propozycje pozwolą Europie przekształcić obecny system doraźnej koordynacji w taki, w którym pomoc jest uprzednio planowana i w którym można zagwarantować jej udzielenie w każdym przypadku wystąpienia klęski lub katastrofy.

„Jedną z najważniejszych propozycji jest stworzenie na zasadzie dobrowolności wyspecjalizowanych zespołów z państw członkowskich, dysponujących specjalistycznym sprzętem, które będzie można natychmiast wykorzystać w ramach wspólnej europejskiej odpowiedzi”, powiedziała **Kristalina Georgijewa**, komisarz UE ds. współpracy międzynarodowej, pomocy humanitarnej i reagowania kryzysowego.

„Równie ważne jest, aby prawodawstwo związane z ochroną ludności potraktowało ją szerzej niż tylko jako reagowanie w przypadku klęsk i katastrof, a także położyło większy nacisk na zapobieganie klęskom i katastrofom oraz zarządzanie ryzykiem. Naszą intencją jest uczynienie z tych propozycji podwalin kompleksowej polityki UE w dziedzinie zarządzania klęskami i katastrofami”.

W celu obsługi nowego systemu zostanie powołane całodobowe Centrum Reagowania Kryzysowego, które zapewni lepszą koordynację na szczeblu unijnym w przypadku wystąpienia klęsk lub katastrof, a także będzie stale przekazywać państwom członkowskim pełne informacje, tak by usprawnić dostarczanie pomocy.

Komisja Europejska pragnie też zachęcić do ściślejszej współpracy w zakresie planowania z wyprzedzeniem europejskich operacji związanych z reagowaniem na klęski i katastrofy poprzez, między innymi, lokalizację posiadanych przez państwa członkowskie zasobów, sporządzanie planów awaryjnych i usprawnienie planowania zarządzania ryzykiem. Komisja sprawdzi możliwość pozyskania funduszy w celu zlikwidowania zaobserwowanych luk, proponuje też zwiększenie nakładów na wspólne szkolenia i transgraniczne ćwiczenia. Planuje się także usprawnienie organizacji transportu w celu zagwarantowania natychmiastowego uruchomienia pomocy UE.

UE dysponuje dwoma głównymi narzędziami umożliwiającymi pierwszą reakcję na klęski i katastrofy: pomocą humanitarną i ochroną ludności. Traktat Lizboński stanowi, że „Unia zachęca do współpracy między państwami członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności systemów zapobiegania klęskom żywiołowym lub katastrofom spowodowanymi przez człowieka i ochrony przed nimi”.

W październiku 2010 r. Komisja przedstawiła plan zatytułowany „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof: rola ochrony ludności i pomocy humanitarnej”, w którym przedstawiła swoją wizję szybszej i skuteczniejszej reakcji UE na klęski i katastrofy. Sugestie te otrzymały polityczne poparcie państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego. Przedstawiona propozycja zmian w prawodawstwie UE dotyczącym ochrony ludności stanowi rozwinięcie tamtych koncepcji.

- **Informacje dodatkowe**

Europejski Mechanizm Ochrony Ludności ułatwia współpracę pomiędzy 31 państwami europejskimi (EU-27 oraz Chorwacją, Islandią, Liechtensteinem i Norwegią) w zakresie reagowania na klęski i katastrofy. Uczestniczące w nim państwa łączą swoje zasoby, których można użyć w dotkniętych klęską lub katastrofą krajach na całym świecie. Mechanizm ten, po uruchomieniu, służy koordynacji udzielania pomocy wewnątrz Unii Europejskiej i poza jej granicami. Komisja Europejska zarządza nim za pośrednictwem Centrum Monitorowania i Informacji.

Od czasu utworzenia w 2001 r. omawiany mechanizm uruchomiono w związku z klęskami i katastrofami w państwach członkowskich (na przykład pożarami lasów w Portugalii, powodzią na Bałkanach w 2010 r. i wybuchem w morskiej bazie wojskowej na Cyprze w

2011 r.), a także w pozostałych regionach świata, między innymi w związku z niedawnymi trzęsieniami ziemi na Haiti, w Chile i Japonii.

- **Więcej informacji:**

Strona internetowa komisarz Kristaliny Georgijewej:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/georgieva/index_en.htm

Strona DG ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności Komisji Europejskiej:

http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm

14. ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH – Unia wypowiada wojnę oszustom finansowym - przyjęto nowe programy zwalczania nadużyć finansowych w celu ochrony interesów finansowych UE do 2020 r.

Co roku unijna polityka zwalczania nadużyć finansowych znacznie przyczynia się do ochrony interesów finansowych UE i budżetów państw członkowskich. Sprawia, że budżety UE i państw członkowskich są należycie chronione, a pieniądze są wydawane zgodnie z przeznaczeniem i trafiają do właściwych beneficjentów.

Aby kontynuować działania w tej dziedzinie, Komisja Europejska przyjęła 19 grudnia 2011 r. dwa wnioski dotyczące programów Herkules III i Perykles 2020. Programy, których budżety wynoszą odpowiednio 110 mln euro i 7,7 mln euro, rozpoczną się w styczniu 2014 r. i będą trwały po kilka lat.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Nadużycia finansowe wymierzone w unijny budżet to nie jest przestępstwo bez ofiar. Ofiarami padają wszyscy obywatele Unii, ponieważ te pieniądze należą do nas wszystkich. Unia Europejska leży w epicentrum światowego kryzysu finansowego, musimy więc zwrócić szczególną uwagę na ochronę naszych dochodów oraz zapewnienie maksymalnego wykorzystywania funduszy UE przez obywateli”.

- **Herkules III**

Program Herkules III ma na celu walkę z nadużyciami finansowymi, korupcją oraz innymi nielegalnymi działaniami godzącymi w interesy finansowe UE. Obejmuje przede wszystkim współpracę pomiędzy Komisją, reprezentowaną przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), a właściwymi organami państw członkowskich oraz innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej.

Celem programu jest zapewnienie jednakowego poziomu ochrony w państwach członkowskich oraz we wszystkich instytucjach, organach i agencjach UE. Działania w ramach programu Herkules III obejmują zapewnienie wsparcia technicznego i operacyjnego organom ścigania w

państwach członkowskich w walce przeciwko przestępczości transgranicznej oraz działania z zakresu doskonalenia zawodowego.

Poprzedni program Herkules osiągnął doskonale wyniki, np. 70 projektów wsparcia technicznego, dzięki którym sfinansowano zakup specjalistycznego wyposażenia technicznego dla organów ścigania walczących z nadużyciami finansowymi, oraz szkolenia z zakresu zwalczania nadużyć finansowych dla ponad 5 300 pracowników organów ścigania.

- **Perykles 2020**

Program Perykles 2020 to program wymiany, pomocy i szkoleń, który ma wzmocnić ochronę banknotów i monet euro w Europie i na świecie.

Projekty finansowane w ramach programu Perykles obejmują, między innymi, seminarium o wspólnotowej strategii ochrony euro w regionie Morza Śródziemnego, szkolenie na temat podrabiania albo przerabiania pieniądza w Ameryce Łacińskiej oraz liczne wymiany personelu pomiędzy organami w Unii Europejskiej i poza nią.

- **Dalsze działania**

Projekt rozporządzenia będzie poddany pod dyskusję w Radzie i Parlamencie Europejskim, tak by umożliwić przyjęcie rozporządzenia do końca 2012 r. i rozpoczęcie funkcjonowania programu od dnia 1 stycznia 2014 r.

Równolegle kontynuowane będą negocjacje w sprawie wieloletnich ram finansowych dla całego budżetu UE.

15. EDUKACJA - Erasmus Mundus: dodatkowe środki dla krajów „arabskiej wiosny”

Komisja Europejska ponad dwukrotnie zwiększa liczbę stypendiów edukacyjnych i dydaktycznych dostępnych dla młodzieży i pracowników akademickich z krajów zaangażowanych w wydarzenia „arabskiej wiosny” w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. W uzupełnieniu 525 stypendiów zaplanowanych już na lata 2011-2012, kraje południowej części regionu Morza Śródziemnego otrzymują finansowanie na kolejne 559 stypendiów w ramach Erasmus Mundus – międzynarodowej wersji programu Komisji Europejskiej „Erasmus” dotyczącego wymian studentów i kadry dydaktycznej. Beneficjenci będą mogli spędzić część okresu studiów, badań lub nauczania w Unii Europejskiej. Komisja zwiększa finansowanie stypendiów, aby zaoferować większe możliwości edukacyjne i dydaktyczne osobom, które mogą odegrać kluczową rolę w umacnianiu demokracji w regionie.

Działanie to jest częścią strategicznej reakcji UE na „arabską wiosnę”. „Bardzo się cieszę, że Komisja zwiększa finansowanie dla młodzieży i nauczycieli, którzy odgrywają wiodącą rolę w

procesie demokratyzacji południowej części regionu Morza Śródziemnego. Dobitnie świadczy to o naszym zaangażowaniu w sprawę, której się poświęcają” – powiedziała **Androulla Vassiliou**, komisarz UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży.

Program Erasmus Mundus jest otwarty dla uczestników z całego świata, w tym z Unii Europejskiej. Od czasu uruchomienia programu w 2004 r. ponad 12 000 studentów, 300 doktorantów i 2 000 nauczycieli otrzymało stypendia w zakresie wspólnych studiów magisterskich lub doktoranckich.

W roku akademickim 2011-2012 stypendia o łącznej wartości 210 mln euro otrzymało już około 6 000 studentów i badaczy ze 150 krajów. Komisja przeznaczyła dodatkowe 10 mln euro na sfinansowanie kolejnych 559 stypendiów dla państw południowej części regionu Morza Śródziemnego. Spodziewany jest dalszy wzrost środków przeznaczonych na stypendia w ramach Erasmus Mundus dla tych państw w latach 2012-2013.

Ponad trzy czwarte stypendiów oferowanych w ramach Erasmus Mundus od 2004 r. przyznano osobom w państwach spoza UE; ponad 3 000 z nich trafiło do krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Wielkość stypendium zależy od czasu trwania studiów lub szkolenia, poziomu edukacyjnego kandydata oraz jego państwa pochodzenia. Osoby spoza Europy studiujące w Unii Europejskiej otrzymują na pokrycie kosztów utrzymania co najmniej 1 000 euro miesięcznie, natomiast studenci z Europy studiujący poza nią otrzymują co najmniej 500 euro na miesiąc.

- **Kontekst**

Finansowanie w ramach Erasmus Mundus otrzymują trzy główne grupy: studenci podejmujący wspólne studia magisterskie lub doktoranckie, partnerstwa pomiędzy uczelniami oraz projekty promujące europejskie szkolnictwo wyższe.

Wspólne studia magisterskie lub doktoranckie

O finansowanie z UE przeznaczone na stypendia dla studentów zapisujących się na wspólny program studiów magisterskich lub doktoranckich może ubiegać się konsorcjum co najmniej trzech wyższych uczelni w Europie lub poza nią. Programy studiów muszą charakteryzować się wybitną jakością akademicką i obejmować obowiązkowe okresy studiów i badań na co najmniej dwóch uczelniach. „Wspólny program” to zintegrowany program studiów oferowany przez co najmniej dwie wyższe uczelnie, kończący się uzyskaniem jednego dyplomu. Studenci otrzymują stypendia na podstawie kryteriów ustalonych przez uczestniczące uniwersytety.

Obecnie we wspólnych programach uczestniczy ponad 160 uczelni, w tym 25 z państw spoza UE. W roku 2012-2013 stypendia będzie można otrzymać w ramach 131 wspólnych programów studiów magisterskich i 34 wspólnych programów studiów doktoranckich,

obejmujących szeroki zakres dziedzin – od chemii po informatykę i od kryminologii po choreografię.

Pełną listę wspólnych programów studiów magisterskich i doktoranckich Erasmus Mundus na rok akademicki 2012-2013 można znaleźć pod adresem:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_en.php

Partnerstwa Erasmus Mundus

Stypendia są dostępne również w ramach partnerstw Erasmus Mundus. Umożliwiają one studentom, badaczom i pracownikom wyjazdy do instytucji partnerskich za granicą w celu studiów lub nauczania na okres od trzech miesięcy do trzech lat. W lipcu 2011 r. wybrano 46 nowych partnerstw, które otrzymały finansowanie; obejmują one 369 uczelni z państw UE i 450 spoza Unii. Każde konsorcjum musi obejmować co najmniej pięć uczelni z przynajmniej trzech krajów europejskich oraz uczelnie z państw spoza UE. Szczególną uwagę zwraca się na grupy, które dotychczas nie były faworyzowane i osoby w trudnej sytuacji.

Lista wszystkich partnerstw Erasmus Mundus dostępna jest pod adresem:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_action_2_en.php

Promowanie europejskiego szkolnictwa wyższego

Wspierane są również projekty sprzyjające współpracy lub promujące atrakcyjność europejskiego szkolnictwa wyższego. W 2011 r. wybrano siedem takich projektów z udziałem ponad 100 partnerstw spoza UE, obejmujących takie dziedziny, jak zmiana klimatu, architektura i turystyka kulturalna, oraz charakteryzujących się silną koncentracją regionalną.

Lista projektów dostępna jest na stronie:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_promote_ehe_en.php

Erasmus dla wszystkich

Program Erasmus Mundus zostanie włączony do nowego programu w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu, zaproponowanego przez Komisję pod nazwą „Erasmus dla wszystkich”, którego inaugurację przewidziano na 2014 rok.

16. NAUKA - Nominacja na pierwsze w historii Komisji Europejskiej stanowisko głównego doradcy ds. naukowych

Przewodniczący **José Manuel Barroso** mianował 5 grudnia 2011 r. **prof. Anne Glover** na pierwsze w historii Komisji Europejskiej stanowisko głównego doradcy ds. naukowych. Do zadań prof. Anne Glover będzie należeć niezależne doradztwo na wysokim szczeblu w sprawach naukowych na wszystkich etapach opracowywania i wdrażania polityki, a także doradzanie bezpośrednio Przewodniczącemu Komisji Europejskiej oraz regularne przekazywanie aktualnych informacji na temat najważniejszych wydarzeń w dziedzinie nauki i technologii.

Przewodniczący **José Manuel Barroso** powiedział: „Z zadowoleniem nominuję prof. Anne Glover na stanowisko głównego doradcy ds. naukowych. Jestem przekonany, że dzięki swym znakomitym kwalifikacjom i osiągnięciom wniesie do Komisji bezcenną wiedzę specjalistyczną. Ponadto prof. Anne Glover posiada bogate doświadczenie w kierowaniu Komitetem Doradców Naukowych w Szkocji, co czyni z niej doskonałego kandydata na to stanowisko.”

- **Kontekst**

Przewodniczący José Manuel Barroso ogłosił zamiar powołania głównego doradcy ds. naukowych w swoim przemówieniu wygłoszonym w Parlamencie Europejskim dnia 15 września 2009 r. Osobiście przeprowadził rozmowy kwalifikacyjne z różnymi kandydatami na to stanowisko. Prof. Anne Glover będzie bezpośrednio podlegać Przewodniczącemu Komisji Europejskiej, a wsparcia administracyjnego będzie jej udzielać Biuro Doradców ds. Polityki Europejskiej (BEPA).

Do zadań głównego doradcy ds. naukowych będzie należeć:

- zapewnianie, na wniosek Przewodniczącego, niezależnego i fachowego doradztwa we wszelkich kwestiach związanych z nauką, technologią i innowacjami;
- analizowanie i opiniowanie, na wniosek Przewodniczącego, najważniejszych projektów polityki przedkładanych Kolegium, dotyczących zagadnień z dziedziny nauki, technologii i innowacji; w szczególności zapewnianie miarodajnych wskazówek w zakresie interpretacji dowodów naukowych w razie braku pewności oraz branie udziału w opracowywaniu strategicznych planów działania w sytuacjach awaryjnych;
- rozwijanie współpracy z grupami doradców wysokiego szczebla (np. Radą ds. Europejskiej Przestrzeni Badawczej), komitetami naukowymi działającymi przy Komisji Europejskiej, agencjami unijnymi (Europejską Agencją Leków, Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności, Europejską Agencją Chemikaliów oraz Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób), Europejską Grupą ds. Etyki w Nauce oraz Nowych Technologiach;
- rozwijanie współpracy z przedstawicielami podobnych struktur w państwach członkowskich i innych krajach;
- doradzanie w kwestiach dotyczących nowatorskich dziedzin nauki, technologii oraz innowacji, pojawiających się zarówno w kontekście UE, jak i w kontekście

- międzynarodowym; ostrzeżenie zawnazsu o możliwych konsekwencjach postępow naukowych w związku z ich szansami albo zagroženiami dla Unii;
- informowanie o wartosciach naukowych, będuących podstawą szczególowych wniosków Komisji w celu pogłębiania zaufania społeczeństwa do nauki i technologii, a w szerszym kontekście – promowanie europejskiej kultury nauki i technologii w Unii oraz poza jej granicami.

W okresie od sierpnia 2006 r. do grudnia 2011 r. prof. Anne Glover pełniła funkcję głównego doradcy ds. naukowych w Szkocji. Ponadto pełni funkcję Kierownika Katedry ds. Biologii Molekularnej i Komórkowej na Uniwersytecie w Aberdeen oraz piastuje funkcję honorową w Instytucie Badawczym im. Rowetta oraz Instytucie Macaulay. Prof. Anne Glover jest członkiem: Royal Society of Edinburgh (Towarzystwo Naukowe w Edynburgu), Natural Environment Research Council (Rada ds. Badań nad Środowiskiem Naturalnym) oraz American Academy of Microbiology (Amerykańska Akademia Mikrobiologii).

17. AGENDA CYFROWA - Europejska strategia otwartego dostępu do danych - Zamieniane dane rządowych w złoto

Komisja uruchomiła europejską strategię otwartego dostępu do danych, która zgodnie z oczekiwaniami ma co roku przynieść unijnej gospodarce zastrzyk finansowy w wysokości 40 mld euro. Administracja publiczna w Europie posiada prawdziwą kopalnię złota niewykorzystanego potencjału gospodarczego: duże ilości informacji zbieranych przez wiele służb i organów publicznych. Państwa członkowskie takie jak Wielka Brytania (<http://data.gov.uk/>) i Francja (<http://www.data.gouv.fr/>) już pokazują ile warte są te informacje. Strategia, której celem jest podniesienie wydajności w całej UE, jest trójstopniowa. Po pierwsze Komisja będzie służyć za przykład, otwierając bezpłatny dostęp do swoich zasobów danych dla ogółu społeczeństwa za pośrednictwem nowego portalu danych. Po drugie ustanowione zostaną jednakowe warunki otwartego dostępu do danych w całej UE. Na koniec te nowe środki zostaną uzupełnione poprzez wsparcie w wysokości 100 mln euro, które zostanie przyznana w latach 2011-2013 na finansowanie badań nad poprawą technologii przetwarzania danych.

Dzięki tym działaniom UE uzyska pozycję światowego lidera w dziedzinie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Pobudzą one rozwój przemysłu, który przetwarza dane pierwotne na materiał, z jakiego korzystają setki milionów użytkowników technologii informacyjno-komunikacyjnych, na przykład do obsługi oprogramowania smartfonów, np. map, informacji w czasie rzeczywistym na temat ruchu drogowego i pogody, narzędzi służących do porównywania cen itp. Innymi głównymi beneficjentami będą dziennikarze i naukowcy.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „W dniu dzisiejszym wysyłamy organom administracji silny sygnał. Wasze dane będą więcej warte, jeśli je

ujawnicie. Rozpocznijcie więc podawanie ich do wiadomości publicznej już teraz: wykorzystajcie te ramy, aby dołączyć do innych przedsiębiorczych przywódców, którzy już czerpią zyski z przyjęcia modelu otwartego dostępu do danych. Podatnicy już zapłacili za te informacje, musimy przynajmniej zwrócić je tym, którzy chcą z nich korzystać w nowy sposób, pomagając obywatelom w tworzeniu miejsc pracy i stymulowaniu wzrostu gospodarczego.”

Komisja proponuje uaktualnienie dyrektywy z 2003 roku w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego przez:

- wprowadzenie ogólnej zasady, zgodnie z którą wszystkie dokumenty udostępniane przez organy sektora publicznego mogą być ponownie wykorzystane do dowolnych celów: komercyjnych lub niekomercyjnych, chyba że są one zabezpieczone prawami autorskimi osób trzecich;
- wprowadzenie zasady, że organy publiczne nie będą mogły pobierać opłat wyższych od kosztów wynikających z realizacji poszczególnych wniosków o przekazanie informacji (są to nieznaczące koszty); co w praktyce będzie oznaczało, że większość danych będzie oferowana bezpłatnie lub praktycznie nieodpłatnie, za wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków;
- wprowadzenie obowiązku udostępniania danych w powszechnie stosowanych, nadających się do odczytu maszynowego formatach, w celu zapewnienia możliwości skutecznego ponownego wykorzystywania danych;
- wprowadzenie nadzoru regulacyjnego w celu egzekwowania tych zasad;
- znaczne rozszerzenie zakresu dyrektywy, aby po raz pierwszy obejmował on również biblioteki, muzea i archiwa; istniejące od 2003 roku zasady będą również mieć zastosowanie do danych z takich instytucji.

Ponadto Komisja udostępni swoje własne dane za pośrednictwem nowego „portalu danych”, w odniesieniu do którego Komisja już podpisała umowę. Portal ten jest obecnie w „wersji beta” (faza opracowywania i testowania), a jego uruchomienie planowane jest na wiosnę 2012 roku. Z czasem będzie on stanowić jeden punkt dostępu do nadających się do ponownego wykorzystania danych ze wszystkich unijnych instytucji, organów i agencji oraz danych pochodzących od władz krajowych.

• **Informacje ogólne**

Otwarty dostęp do danych obejmuje ogólne informacje, które mogą być swobodnie używane, ponownie wykorzystywane i przekazywane dalej przez każdego – bezpłatnie lub po minimalnych kosztach. Proponowane przez Komisję rozwiązanie będzie stosowane przy pełnym poszanowaniu zasad przetwarzania danych osobowych.

Analizy przeprowadzone na zlecenie Komisji Europejskiej pokazują, że zarówno przedsiębiorstwa, jak i obywatele wciąż napotykały trudności przy poszukiwaniu i ponownym

wykorzystywaniu informacji pochodzących z sektora publicznego. Oznacza to, że otwarty dostęp do danych nie jest w Europie rozwinięty w wystarczającym stopniu.

W ważnym sektorze informacji geograficznej, prawie 80 proc. respondentów stwierdzało w sondażach Komisji, że nie mogli w pełni korzystać z informacji przechowywanych przez organy publiczne. Do przyczyn tej sytuacji należą wysokie opłaty, nieprzejrzyste zasady i praktyki w zakresie ponownego wykorzystywania danych, brak przejrzystości dotyczący rodzaju przechowywanych danych i podmiotów, które je przechowują, oraz porozumienia dotyczące licencji wyłącznych, których skutkiem może być zakłócanie konkurencji.

W swojej [Europejskiej agendzie cyfrowej](#) Komisja wskazała ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego oraz szybki i bardzo szybki dostęp do internetu jako mające kluczowe znaczenie dla utworzenia jednolitego rynku cyfrowego.

[Dyrektywa 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego](#) wprowadziła pierwszy pakiet środków mających na celu ułatwienie przedsiębiorstwom uzyskania dostępu do przechowywanych przez rząd informacji i zezwoleń na ich ponowne wykorzystywanie. Zapoczątkowała także proces, w ramach którego agencje rządowe obniżały opłaty pobierane za udzielanie informacji. Przedstawiona propozycja ma na celu poszerzenie dostępu do danych i rozszerzenie zakresu dyrektywy.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona internetowa Komisji Europejskiej dotycząca otwartego dostępu do danych:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm

Strona internetowa poświęcona agendzie cyfrowej: ec.europa.eu/digital-agenda

18. AGENDA CYFROWA – Komisja rozpoczyna konsultacje w sprawie masowego upowszechnienia oświetlenia LED

W dniu 15 grudnia 2011 r. Komisja Europejska przyjęła zieloną księgę i rozpoczęła konsultacje społeczne w sprawie przyszłości oświetlenia LED. Oświetlenie LED to jedna z najbardziej energooszczędnych i wszechstronnych technologii oświetleniowych, która w porównaniu z innymi technologiami umożliwia oszczędności energii i pieniędzy sięgające nawet 70 procent. Szybsze wprowadzenie oświetlenia LED zapewni powodzenie europejskiemu przemysłowi oświetleniowemu i przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii do celów oświetlenia o 20 procent do roku 2020. Rynek stawia przed oświetleniem LED szereg wyzwań: wysokie ceny zakupu ze względu na fakt, iż w porównaniu z innymi rodzajami oświetlenia jest to bardziej zaawansowana technologia; brak znajomości ze strony potencjalnych użytkowników; a także brak wspólnych norm. W związku z powyższym w okresie do 29 lutego 2012 r. będą prowadzone konsultacje mające na celu zebranie opinii dotyczących propozycji Komisji.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „Upowszechnienie oświetlenia LED jest poza wszelką dyskusją. Dzięki niemu mamy więcej pieniędzy w kieszeni, nasza planeta jest czystsza. Zwracamy się o pomysły dotyczące tego, jak przyspieszyć powszechne wprowadzenie tej technologii oraz stworzyć jak najwięcej miejsc pracy i uzyskać jak największe oszczędności dla Europy z tytułu powszechnego korzystania z oświetlenia LED.”

Kluczowe pytania przedłożone w ramach konsultacji społecznych to m.in.:

- Jakie działania mogłyby pomóc w usunięciu istniejących barier i przyspieszeniu powszechnego wprowadzenia LED w Europie?
- Jak można zapewnić na europejskim rynku bezpieczne produkty LED o wysokiej jakości, które spełniają oczekiwania konsumentów?
- W jaki sposób można zacieśnić współpracę sektora oświetleniowego z architektami, projektantami oświetlenia, firmami zajmującymi się montażem instalacji elektrycznych oraz sektorami budownictwa i mieszkalnictwa?
- W jaki sposób UE mogłaby najlepiej wspierać przedsiębiorczość i konkurencyjność w sektorze oświetleniowym?

Upowszechnienie oświetlenia LED stymulującego wzrost oszczędności energii stanowi jeden z głównych celów Europejskiej agendy cyfrowej.

• **Kontekst**

W związku ze stopniowym wycofywaniem ze sprzedaży żarówek na terenie UE, które ma się zakończyć we wrześniu 2012 r., w ciągu najbliższych kilku lat w europejskich gospodarstwach domowych, biurach i na ulicach konieczne będzie zastąpienie około 8 miliardów żarówek bardziej energooszczędnymi źródłami oświetlenia. Należą do nich między innymi takie technologie oświetleniowe, jak technologia LED i organiczna technologia LED (OLED) zwana również oświetleniem półprzewodnikowym.

Oświetlenie półprzewodnikowe zapewnia bardzo wysoką jakość światła o dużych walorach estetycznych oraz znaczną poprawę możliwości projektowych.

Oświetlenie półprzewodnikowe może stanowić siłę napędową dla innowacji w sektorze oświetleniowym i sektorze budownictwa oraz zapewnić wprost nieograniczone możliwości dla naszych przedsiębiorców - w tym wielu MŚP - przynosząc skutki w postaci nowych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego w Europie.

19. PODATKI – Komisja proponuje środki w celu rozwiązania problemów związanych z opodatkowaniem spadków transgranicznych

Obywatele UE, którzy nabywają w drodze spadku nieruchomości położone w innym kraju, mają często do czynienia z opodatkowaniem przez więcej niż jedno państwo członkowskie. W rzeczywistości, w skrajnych przypadkach podatek może wynosić tyle, ile całkowita wartość nabytych w drodze spadku aktywów transgranicznych, ponieważ kilka państw członkowskich może dochodzić praw do opodatkowania w odniesieniu do tego samego spadku lub opodatkowywać zagraniczne spadki w większym stopniu niż spadki krajowe. Obywatele mogą być zmuszeni do sprzedania nabytych w drodze spadku aktywów tylko po to, by uiścić podatki, a małe przedsiębiorstwa mogą napotykać trudności w przypadku przeniesienia własności w związku ze śmiercią ich właścicieli. Aby rozwiązać te problemy, Komisja przyjęła 15 grudnia br. kompleksowy pakiet w odniesieniu do opodatkowania spadków. W drodze komunikatu, zalecenia i dokumentu roboczego Komisja analizuje problemy związane z opodatkowaniem spadków transgranicznych w UE i przedstawia ich rozwiązania.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Benjamin Franklin powiedział kiedyś, że nic nie jest pewne, z wyjątkiem śmierci i podatków. Niestety, powiązanie tych dwóch kwestii powoduje powstanie dużej dozy niepewności. Ciężar podatku od spadków transgranicznych może okazać się nie do udźwignięcia dla obywateli, z powodu dyskryminacji i podwójnego opodatkowania. Niewielkie zmiany w przepisach państw członkowskich, polegające na uspołnieniu ich między sobą, mogłyby przynieść realne korzyści dla setek tysięcy ludzi w całej Europie. I to właśnie jest nasz cel”.

Przyjęty komunikat wskazuje, że istnieją dwa główne problemy, jeśli chodzi o opodatkowanie spadków transgranicznych w UE: pierwszym jest podwójne lub wielokrotne opodatkowanie, w przypadku gdy więcej niż jedno państwo członkowskie dochodzi praw do opodatkowania tego samego spadku. Rozbieżne przepisy krajowe, brak dwustronnych umów w sprawie podatku od spadków oraz niewystarczające ulgi krajowe z tytułu podwójnego opodatkowania mogą doprowadzać do sytuacji, w których obywatele są opodatkowywani dwa lub więcej razy w odniesieniu do tego samego spadku. Państwa członkowskie mogą stosować przepisy krajowe w odniesieniu do spadków według własnego uznania, jeśli są one zgodne z przepisami UE w zakresie niedyskryminacji i swobodnego przepływu. Komisja nie proponuje w żadnym razie harmonizacji przepisów państw członkowskich dotyczących opodatkowania spadków. Zamiast tego zaleca szersze i bardziej elastyczne stosowanie krajowych ulg z tytułu podwójnego opodatkowania, tak aby zapewnić pragmatyczne, szybkie i efektywne pod względem kosztów rozwiązanie problemu, jakim jest poważne obciążenie podatkowe, przed którym stoi wielu obywateli. W zaleceniu stanowiącym część pakietu przedstawia się sposoby usprawnienia przez państwa członkowskie środków krajowych tak, aby zapewniały one odpowiednie ulgi z tytułu podwójnego opodatkowania. Przystawiono w nim również szereg rozwiązań w odniesieniu do sytuacji, w których kilka państw członkowskich ma prawa do opodatkowania. Komisja wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiednich rozwiązań do ustawodawstwa krajowego lub praktyk administracyjnych.

Drugim problemem związanym z podatkiem od spadków, z którym stykają się obywatele, jest kwestia dyskryminacji. Niektóre państwa członkowskie stosują wyższą stawkę podatkową, jeżeli aktywa, osoba zmarła lub spadkobierca znajdują się poza ich terytorium. W takich przypadkach prawo UE jest jasne: państwa członkowskie są zobowiązane do respektowania podstawowych zasad niedyskryminacji i swobodnego przepływu ustanowionych w traktatach. Dokument roboczy przedstawia zasady w zakresie niedyskryminującego opodatkowania spadków i darowizn, posługując się orzecznictwem do celów ilustracji. Pozwoli to państwom członkowskim na dostosowanie ich przepisów do prawa UE, a także zwiększy świadomość obywateli na temat zasad, których państwa członkowskie muszą przestrzegać.

Chociaż problemy związane z opodatkowaniem spadków transgranicznych mogą mieć poważny wpływ na poszczególne podmioty, dochody z opodatkowania spadków krajowych i transgranicznych stanowią niewielki udział – mniej niż 0,5 proc. - całkowitych dochodów podatkowych w państwach członkowskich. Wyodrębnione przypadki spadków transgranicznych z pewnością wynoszą jeszcze mniej.

- **Dalsze działania**

Komisja zainicjuje dialog z państwami członkowskimi w celu zagwarantowania odpowiednich działań następczych w związku z zaleceniem. Ponadto jest gotowa wspierać wszystkie państwa członkowskie w ich wysiłkach mających na celu dostosowanie krajowych przepisów w odniesieniu do podatku od spadków do prawa UE. W ciągu trzech lat Komisja przedstawi sprawozdanie z oceny, ukazujące w jaki sposób sytuacja uległa zmianie, oraz podejmie decyzję na tej podstawie co do konieczności dalszych działań na poziomie krajowym lub na poziomie UE. Tymczasem Komisja, stojąc na straży traktatów UE, nadal podejmuje niezbędne kroki w celu przeciwdziałania elementom dyskryminującym w przepisach podatkowych państw członkowskich.

Pełny tekst komunikatu, zalecenia i dokumentu roboczego służb Komisji jest dostępny na stronach internetowych:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0864:FIN:PL:PDF>

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/inheritance/c_2011_8819_en.pdf

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/inheritance/working_paper_en.pdf

20. PODATKI - Przyszły system podatku VAT: przyjazny przedsiębiorcom, sprzyjający wzrostowi

„Podatek od wartości dodanej (VAT), uiszczany przez obywateli i pobierany przez przedsiębiorców, stanowi ponad 20 % dochodów krajowych. Ma zatem znaczny wpływ na

wszystkich obywateli UE. Unijny system podatku VAT został wprowadzony po raz pierwszy przed czterdziestoma laty i nie spełnia już wymogów gospodarki opartej na wymianie usług i technologii. Nadszedł czas, by przeprowadzić jego ambitną reformę", oświadczył **Algirdas Šemeta**, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych.

Właśnie dlatego Komisja przyjęła w dniu 6 grudnia br. komunikat w sprawie przyszłości systemu podatku VAT. W komunikacie tym określono najważniejsze cechy, jakie powinny charakteryzować nowy system, oraz działania priorytetowe potrzebne do stworzenia prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT w UE.

Na kształt przyszłego systemu podatku VAT wpłyną następujące nadrzędne cele:

- po pierwsze, system ten powinien w większym stopniu uwzględniać przedsiębiorców. Prostszy i bardziej przejrzysty system podatku VAT w znacznym stopniu zmniejszyłby ich obciążenia administracyjne i wzmocnił rozwój handlu transgranicznego, co z kolei miałyby korzystny wpływ na wzrost gospodarczy. Wśród działań przewidzianych z myślą o stworzeniu systemu podatku VAT bardziej przyjaznego przedsiębiorcom znalazły się: rozszerzenie systemu one-stop-shop w odniesieniu do transakcji transgranicznych, ujednoczenie deklaracji podatkowych dla podatku VAT, zapewnienie przejrzystego i łatwego dostępu do informacji na temat krajowych systemów podatku VAT poprzez centralny portal internetowy;
- po drugie, podatek VAT należy skuteczniej wykorzystać w celu wsparcia wysiłków państw członkowskich na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego. Rozszerzenie podstawy opodatkowania oraz ograniczenie stosowania stawek obniżonych mogłoby przynieść dodatkowe dochody państwom członkowskim bez konieczności podnoszenia stawek. W niektórych państwach członkowskich rezygnacja ze zwolnień i stawek obniżonych umożliwiłaby nawet zredukowanie stawki podstawowej podatku VAT, bez zmniejszenia dochodów. W komunikacie określono zasady, którymi należy się kierować przy przeglądzie zwolnień i stawek obniżonych. Kwestię stosowania przez państwa członkowskie stawek obniżonych oraz zwolnień podatkowych Komisja będzie analizować również przy okazji przeglądów krajowych polityk podatkowych prowadzonych w kontekście europejskiego semestru;
- po trzecie należy zapobiec ogromnym stratom dochodu, jakie mają miejsce obecnie, spowodowanym brakiem poboru podatku VAT i nadużyciami podatkowymi. Szacuje się, że około 12 % całkowitej kwoty podatku VAT nie jest pobierane (tzw. ubytek podatku VAT). W 2012 r. Komisja przedstawi wniosek w sprawie mechanizmu szybkiego reagowania w celu zapewnienia skuteczniejszej reakcji państw członkowskich w przypadku podejrzenia o nadużycia. Ponadto Komisja zweryfikuje, czy obecne mechanizmy zapobiegania nadużyciom, takie jak Eurofisc, wymagają wzmocnienia. Przeanalizuje

również możliwość utworzenia grupy ds. audytów transgranicznych w celu ułatwienia kontroli wielostronnych.

Komisja doszła również do wniosku, że kwestia przejścia na system podatku VAT oparty na opodatkowaniu w państwie pochodzenia stała się bez znaczenia. W związku z tym VAT będzie nadal pobierany w państwie przeznaczenia (tj. tam, gdzie znajduje się siedziba nabywcy towaru lub usługobiorcy), Komisja zaś podejmie prace nad stworzeniem nowoczesnego unijnego systemu podatku VAT w oparciu o tę właśnie zasadę.

- **Kontekst**

W dniu 1 grudnia 2010 r. Komisja przyjęła zieloną księgę w sprawie przyszłości podatku VAT – W stronę prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT. Publikacji zielonej księgi towarzyszyły sześciomiesięczne konsultacje publiczne, w wyniku których Komisja otrzymała 1700 odpowiedzi z uwagami od przedsiębiorców, przedstawicieli świata akademickiego, obywateli i organów podatkowych.

Parlament Europejski, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz grupa ds. polityki podatkowej, która skupia osobistych przedstawicieli ministrów finansów, przyjęły z zadowoleniem zieloną księgę oraz potwierdziły potrzebę zreformowania unijnego systemu podatku VAT. Równoległe Komisja przeprowadziła ocenę ekonomiczną systemu podatku VAT.

Komunikat w sprawie przyszłości podatku VAT - W stronę prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0851:FIN:PL:PDF>

Dalsze szczegółowe informacje na temat podatku VAT:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/key_documents/communications/index_en.htm

Strona komisarza Algirdasa Šemety, odpowiedzialnego za podatki, unię celną, audyt oraz zwalczanie nadużyć finansowych:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/semeta/index_en.htm

21. OCHRONA ŚRODOWISKA - Uruchomienie planu działania na rzecz ekoinnowacji: pomoc dla przedsiębiorstw w zakresie zapewnienia ekologicznego wzrostu gospodarczego i korzyści dla środowiska

Ekoinnowacje są mają zasadnicze znaczenie dla realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Nowy plan działania na rzecz ekoinnowacji ([EcoAP](#)) przyczyni się do rozwoju innowacji zmniejszających presję wywieraną na środowisko oraz ułatwi wprowadzanie innowacji na

rynek. Technologie przyjazne dla środowiska są korzystne dla przedsiębiorstw i pomagają tworzyć nowe miejsca pracy, zatem eko innowacje mają decydujące znaczenie dla konkurencyjności Europy pod względem gospodarczym.

EcoAP to jedno ze zobowiązań w ramach inicjatywy przewodniej Unii Europejskiej w zakresie innowacji, oparte na Planie działań w dziedzinie technologii środowiskowych ([Environmental Technologies Action Plan \(ETAP\)](#)) z 2004 r. Zobowiązanie to odnosiło się dotychczas przede wszystkim do technologii przyjaznych dla środowiska, obecnie zaś obejmuje również szeroko rozumiane pojęcie eko innowacji z akcentem na konkretne przeszkody i problemy, jakie stoją na drodze do osiągnięcia celów związanych z ochroną środowiska przy wykorzystaniu innowacji, oraz możliwości, jakie one niosą. EcoAP obejmuje działania w zakresie popytu i podaży, badań naukowych i przemysłu oraz polityki i instrumentów finansowych. Plan uznaje kluczową rolę regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska jako siły napędowej eko innowacji a także przewiduje przegląd przepisów w dziedzinie ochrony środowiska. Podkreśla on również znaczenie badań naukowych i innowacji dla opracowywania bardziej innowacyjnych technologii i wprowadzania ich na rynek. Plan kładzie również nacisk na międzynarodowy aspekt eko innowacji oraz na lepszą koordynację polityki z partnerami międzynarodowymi.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Wyzwaniem w zakresie innowacji w obecnym stuleciu będzie wydłużenie okresu wykorzystania zasobów – osiągnięcie więcej mniejszym kosztem – oraz zmniejszenie oddziaływania naszej działalności na środowisko. Europa musi jako pierwsza sprostać temu wyzwaniu, jeżeli chcemy być konkurencyjni w świecie, w którym zasoby są coraz bardziej ograniczone. Światowy popyt na technologie, produkty i usługi przyjazne dla środowiska szybko rośnie nawet w obecnych trudnych czasach, a nie jest to obszar, w którym Europa ma wiele do zaoferowania. Plan ten będzie sprzyjać tworzeniu zielonych miejsc pracy i ekologicznemu wzrostowi gospodarczemu.”

Dzięki dobrze ukierunkowanym działaniom odnośny plan działania przyspieszy eko innowacje we wszystkich sektorach gospodarki. W celu stworzenia silniejszego i stabilniejszego popytu rynkowego w zakresie eko innowacji przedmiotowy plan zawiera środki, które będą realizowane w obszarach zachęt regulacyjnych, zamówień publicznych i prywatnych oraz standardów, jak również wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) ukierunkowanego na poprawę gotowości inwestycyjnej oraz możliwości tworzenia sieci.

Kluczowe aspekty nowego planu działania to:

1. Wykorzystanie polityki oraz przepisów w dziedzinie środowiska w celu promowania eko innowacji;
2. Wspieranie projektów pokazowych oraz współpraca w zakresie wprowadzania na rynek obiecujących, inteligentnych i ambitnych technologii operacyjnych;
3. Opracowanie nowych standardów w celu pobudzania eko innowacji;
4. Mobilizacja instrumentów finansowych i usług wsparcia dla MŚP;
5. Propagowanie współpracy międzynarodowej;

6. Wspieranie rozwoju nowo powstałych kwalifikacji i miejsc pracy oraz związanych z nimi programów szkoleniowych w celu sprostania potrzebom rynku pracy; oraz
7. Promowanie ekoinnowacji poprzez europejskie partnerstwa innowacyjne.

- **Dalsze działania**

Plan będzie wdrażany w oparciu o współpracę między zainteresowanymi stronami, sektorem prywatnym i publicznym oraz Komisją. Zbliżający się śródkresowy przegląd finansowy będzie dobrą okazją do dokonania oceny realizacji celów ustanowionych w planie działania. Dalsze wysiłki skoncentrowane zostaną na rozwoju produktów i działaniach w zakresie demonstracji w celu wypełnienia luki między technologią a wprowadzaniem na rynek.

- **Kontekst**

Ekoinnowacje to wszelkie formy innowacji prowadzące do znacznego i widocznego postępu w realizacji celu polegającego na zapewnieniu zrównoważonego rozwoju, lub zmierzające do promowania takiego postępu poprzez ograniczanie oddziaływania na środowisko, zwiększenie odporności na presję wywieraną na środowisko lub zwiększenie skuteczności i odpowiedzialności w zakresie wykorzystywania zasobów naturalnych.

Gałęzie przemysłu ekologicznego w Europie stanowią znaczącą część gospodarki; ich roczny obrót szacuje się na 319 mld euro, czyli ok. 2,5 proc. PKB Unii Europejskiej.

- **Dodatkowe informacje:**

[Eco-innovation Action Plan \(EcoAP\)](#)

[Innovation Union Flagship Initiative](#)

22. OCHRONA ŚRODOWISKA - UE poważnie zwiększa wsparcie na rzecz środowiska naturalnego i klimatu w ramach nowego programu LIFE

Komisja proponuje przeznaczyć 3,2 mld EUR w latach 2014-2020 na potrzeby nowego programu działania w zakresie środowiska i klimatu - LIFE. Proponowany nowy program będzie opierać się na sukcesie istniejącego programu LIFE +, lecz zostanie zreformowany tak, by stał się skuteczniejszy, prostszy i bardziej elastyczny oraz dysponował znacznie większym budżetem.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Program LIFE ma podstawowe znaczenie dla opracowania lepszej polityki ochrony środowiska. Ma wspierać osoby i organizacje pracujące obecnie nad tym, aby przepisy przyczyniały się do poprawy stanu środowiska w Europie. Reformujemy program, aby zwiększyć jego wpływ poprzez pozyskanie w sposób zintegrowany wsparcia z innych źródeł finansowania”.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, dodała: „Komisja proponuje potrojenie funduszy przeznaczonych na klimat w ramach nowego programu. Pozwoli nam to na zwiększenie wsparcia dla regionalnych strategii w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu oraz dla projektów w dziedzinie klimatu realizowanych na niewielką skalę przez małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i władze lokalne. Dzięki LIFE możemy również pozyskać inne europejskie i krajowe środki na działania w dziedzinie klimatu”.

Nowe aspekty przyszłego programu LIFE to między innymi:

- utworzenie nowego podprogramu na rzecz działań w dziedzinie klimatu;
- czytelne zdefiniowanie priorytetów wieloletnich programów prac przyjętych w porozumieniu z państwami członkowskimi;
- nowe możliwości w zakresie realizacji programów na szerszą skalę dzięki „projektom zintegrowanym”, za pomocą których będzie można pozyskać inne fundusze UE, krajowe i prywatne na realizację celów związanych z ochroną środowiska i klimatu.

Podprogram na rzecz środowiska będzie wspierać wysiłki w następujących dziedzinach:

- „**Środowisko i efektywność wykorzystywania zasobów**” - ta część skoncentruje się na bardziej innowacyjnych rozwiązaniach w zakresie lepszego wdrażania polityki w dziedzinie środowiska oraz na integracji celów związanych z ochroną środowiska w innych sektorach;
- „**Różnorodność biologiczna**” – tutaj celem będzie opracowanie najlepszych praktyk służących powstrzymaniu utraty różnorodności biologicznej i przywróceniu usług ekosystemowych, z zachowaniem głównego celu jakim jest wspieranie sieci Natura 2000, zwłaszcza poprzez realizację zintegrowanych projektów zgodnych z traktowanymi priorytetowo ramowymi programami działania państw członkowskich (*jak przedstawiono to w sprawozdaniu Komisji dotyczącym finansowania sieci Natura 2000*);
- „**Zarządzanie w zakresie ochrony środowiska i informacja**” – celem będzie propagowanie wymiany wiedzy, rozpowszechnianie najlepszych praktyk, działanie na rzecz lepszego przestrzegania przepisów oraz kampanie na rzecz podnoszenia świadomości społecznej.

Podprogram na rzecz działań w dziedzinie klimatu obejmuje następujące obszary:

- „**Łagodzenie zmiany klimatu**” – działania będą skoncentrowane na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych;
- „**Przystosowanie do zmiany klimatu**” – ta część będzie skupiać się na zwiększaniu zdolności adaptacji do zmiany klimatu;
- „**Zarządzanie działaniami w dziedzinie klimatu i informacja**” – to działania w zakresie zwiększania świadomości, komunikacji, współpracy oraz rozpowszechnianie wiedzy na temat działań mających na celu łagodzenie zmiany klimatu i działań adaptacyjnych.

Dotacje na finansowanie projektów pozostaną głównym rodzajem interwencji w ramach programu. Dotacje operacyjne dla organizacji pozarządowych i innych podobnych podmiotów będą nadal możliwe, powstanie również możliwość wniesienia wkładu w innowacyjne instrumenty finansowe.

Procedury programu LIFE staną się bardziej przejrzyste i elastyczne.

- **Dalsze działania**

Komisja ma nadzieję, że wnioski przejdą przez proces zatwierdzania przez Parlament Europejski i Radę przed rozpoczęciem następnego okresu programowania (lata 2014-2020).

- **Kontekst**

Program LIFE jest częścią wniosku Komisji dotyczącego wieloletnich ram finansowych na lata 2014-2020, który określa ramy budżetowe i główne kierunki strategii „Europa 2020”. Komisja postanowiła potraktować działania w dziedzinie środowiska i klimatu jako integralną część wszystkich głównych instrumentów i interwencji, a obok podejścia polegającego na szerokim uwzględnianiu problematyki środowiska i klimatu proponuje kontynuację programu LIFE regulowanego obecnie rozporządzeniem LIFE +. Łączenie takiego podejścia ze stosowaniem szczególnego instrumentu ma na celu zwiększenie spójności interwencji UE i jej wartości dodanej.

Zainicjowany w 1992 r. program LIFE jest jednym z najważniejszych punktów polityki ochrony środowiska Unii Europejskiej. W jego ramach sfinansowano około 3500 projektów, przeznaczając 2,5 mld EUR na ochronę środowiska. Rozpoczęty w 2007 r. program LIFE +, którego realizację zaplanowano do 2013 r., z budżetem wynoszącym ponad 2,1 mld EUR, polega głównie na udzielaniu dotacji (obejmują one 78% budżetu LIFE +).

LIFE odegrał znaczącą rolę we wdrożeniu najważniejszych aktów prawnych UE dotyczących ochrony środowiska, takich jak dyrektywy siedliskowa i ptasia oraz ramowa dyrektywa wodna. Wnioski dotyczące nowego programu opracowano w oparciu o ocenę poprzednich doświadczeń oraz wyniki niedawnych konsultacji publicznych. Z tych ostatnich wynika, że projekty w zakresie ekoinnowacji realizowane w odniesieniu do zmiany klimatu, wody i odpadów odnotowały największe sukcesy w osiągnięciu bezpośrednich korzyści dla środowiska.

- **Dodatkowe informacje:**

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0874:FIN:PL:PDF>

Ocena skutków:

http://ec.europa.eu/environment/life/about/documents/COMM_PDF_SEC_2011_1541_F_PL.pdf

Więcej informacji na temat LIFE+:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

[Finansowanie sieci Natura 2000. Inwestowanie w obszary Natura 2000: z korzyścią dla przyrody i ludzi](#) (dokument roboczy służb Komisji)

23. OCHRONA ŚRODOWISKA – Komisja uruchamia nową inicjatywę, aby pomóc nowatorskim zielonym technologiom trafić na rynek

Komisja Europejska uruchamia nową inicjatywę, aby pomóc przedsiębiorstwom opracowującym innowacyjne technologie środowiskowe. Pilotażowy program weryfikacji technologii środowiskowych (Environmental Technology Verification – ETV) umożliwi niezależną weryfikację wydajności nowych technologii środowiskowych. Pomoże to producentom udowodnić rzetelność informacji o wydajności, a nabywcom nowych technologii – odnaleźć innowacje, które spełniają ich potrzeby.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Pilotażowy program weryfikacji technologii środowiskowych to pierwszy praktyczny owoc planu działań na rzecz innowacyjności ekologicznej. Inwestorzy potrzebują obiektywnych i wiarygodnych informacji o wydajności nowych technologii, inicjatywa ma więc ważną rolę do odegrania. Powinna pomóc przedsiębiorstwom wyznaczającym kierunki rozwoju technologii środowiskowych w maksymalnym wykorzystaniu europejskiego jednolitego rynku”.

Pilotażowy program ETV, w pełni dobrowolny, początkowo obejmie następujące dziedziny: uzdatnianie i monitorowanie jakości wody; materiały, odpady i zasoby; technologie energetyczne. Celem jest ograniczenie ryzyka i zwiększenie zaufania pierwszych kupujących nowe technologie lub inwestujących w nie, poprzez dostarczenie wiarygodnych, naukowo udowodnionych informacji dotyczących ich wydajności. Będzie się to odbywało w formie potwierdzenia weryfikacji wykorzystywanego w kontaktach pomiędzy przedsiębiorstwami. Usługi ETV są przeznaczone głównie dla małych i średnich przedsiębiorstw, dla których udowodnienie wydajności nowych technologii może być trudniejsze niż dla dużych producentów. Program ETV powinien ograniczyć potrzebę mnożenia stanowisk demonstracyjnych lub powtarzania testów przeprowadzanych na potrzeby różnych rynków. Może też ułatwić eksport na rynki pozaunijne, np. do Ameryki Północnej i Azji, gdzie program ETV jest coraz bardziej rozpoznawalny.

- **Dalsze działania**

Program rozpocznie się od wydania akredytacji organom odpowiedzialnym za weryfikację technologii. Zainteresowane organizacje wzywa się do nawiązania kontaktu z agencją akredytacyjną w państwie członkowskim swojej siedziby. Lista agencji jest dostępna na stronie internetowej Europejskiej Współpracy w dziedzinie Akredytacji (zob. poniżej). W najbliższych miesiącach opublikowane zostanie zaproszenie do składania wniosków w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji w celu wspierania akredytowanych organów

weryfikujących we wdrażaniu programu pilotażowego. Obejmuje to pomoc producentom w przeprowadzaniu weryfikacji w ramach ETV.

Po dwóch lub trzech latach trwania programu pilotażowego, Komisja Europejska oceni ETV, jego funkcjonowanie i wpływ na wprowadzanie do obrotu nowych technologii, a następnie przygotuje wnioski dotyczące dalszego funkcjonowania programu weryfikacji technologii środowiskowych w Europie. W ramach forum, które ma powstać w 2012 r., strony zainteresowane będą miały możliwość wyrażenia swojej opinii o wdrożeniu i ocenieniu programu pilotażowego ETV.

- **Informacje o programie**

Program pilotażowy ETV powstał we współpracy z siedmioma państwami członkowskimi oraz licznymi stronami zainteresowanymi aktywnie działającymi w dziedzinie rozwoju i oceny nowych technologii. Program jest jednym z działań objętych nowym planem działań na rzecz innowacyjności ekologicznej, który również niedawno przyjęto.

- **Więcej informacji**

[Strona internetowa ETV](#) (obejmuje notę informacyjną, ogólny protokół weryfikacji w ramach ETV, często zadawane pytania oraz dokument roboczy służb Komisji w sprawie inicjatywy weryfikacji technologii środowiskowych, która ma pomóc ekologicznym innowacjom trafić na rynek). *Dane kontaktowe odpowiednich podmiotów w uczestniczących państwach członkowskich można znaleźć w nocie informacyjnej.*

Więcej informacji można uzyskać pod adresem:

[Plan działań na rzecz innowacyjności ekologicznej](#)

[Wspólna strona internetowa projektów badawczych i pilotażowych w ramach ETV](#)

[Europejska Współpraca w dziedzinie Akredytacji](#)

[Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji](#) – program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji

24. ENERGETYKA - Plan działań w zakresie energii do roku 2050: bezpieczny, konkurencyjny i niskoemisyjny sektor energetyczny może stać się rzeczywistością

Aby osiągnąć cel polegający na obniżeniu emisji o ponad 80 procent do 2050 r., produkcja energii w Europie będzie musiała się charakteryzować niemal całkowitym brakiem emisji dwutlenku węgla. W przedstawionym przez Komisję w dniu 15 grudnia 2011 r. Planie działań w zakresie energii do roku 2050 przedstawiono sposób osiągnięcia powyższego celu bez zakłóceń w dostawach energii i pogorszenia konkurencyjności. Na podstawie analizy różnych scenariuszy we wzmiankowanym dokumencie opisano konsekwencje posiadania

bezemisyjnego systemu energetycznego i potrzebne do tego ramy strategiczne. Powyższe powinno umożliwić państwom członkowskim podjęcie koniecznych wyborów w zakresie energii oraz stworzenie stabilnych warunków ekonomicznych dla inwestycji prywatnych ze szczególnym uwzględnieniem okresu do roku 2030.

Komisarz ds. energii **Günther Oettinger** oświadczył: „Jedynie nowy model dla energetyki może spowodować, że w perspektywie długoterminowej nasz system będzie bezpieczny, konkurencyjny i zrównoważony. Obecnie mamy już europejskie struktury na potrzeby koniecznych działań strategicznych, które należy podjąć w celu zapewnienia odpowiednich inwestycji.”

Podstawę analizy stanowią przykładowe scenariusze opracowane w wyniku połączenia w różnych konfiguracjach czterech podstawowych aspektów dekarbonizacji (efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, energii jądrowej i CCS). Prawdopodobnie żaden ze scenariuszy nie zostanie zrealizowany, ale wszystkie określają klarownie zestaw opcji „no regrets” na najbliższe lata.

W Planie działania w zakresie energii do roku 2050 określono szereg elementów, które mają pozytywny wpływ niezależnie od okoliczności, a co za tym idzie zdefiniowano pewne kluczowe rezultaty, takie jak:

- **Dekarbonizacja systemu energetycznego jest wykonalna pod względem technicznym i ekonomicznym.** Wszystkie scenariusze dotyczące dekarbonizacji umożliwiają osiągnięcie celu w zakresie redukcji emisji i długoterminowo mogą kosztować mniej niż obecne strategie.
- **Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii mają kluczowe znaczenie.** Bez względu na wybrany koszyk energetyczny wyższa efektywność energetyczna i znaczne zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii są niezbędne dla realizacji celów dotyczących emisji CO₂ w 2050 r. W scenariuszach wykazano również, że energia elektryczna będzie miała większe znaczenie niż obecnie. Gaz, ropa naftowa, węgiel i energia jądrowa również występują w różnych proporcjach we wszystkich scenariuszach, co umożliwia państwom członkowskim zachowanie elastyczności opcji w ramach koszyka energetycznego przy założeniu, że szybko zostanie urzeczywistniony wewnętrzny rynek o silnych połączeniach międzysystemowych.
- **Inwestycje na wczesnym etapie są mniej kosztowne.** W chwili obecnej należy podjąć decyzje inwestycyjne dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury do 2030 r., ponieważ konieczne jest zastąpienie infrastruktury oddanej do użytku 30-40 lat temu. Podjęcie natychmiastowych działań może uchronić przed bardziej kosztownymi zmianami za dwadzieścia lat. Ewolucyjne zmiany w dziedzinie energii w UE w każdym wypadku wymagają modernizacji i znacznie bardziej elastycznej infrastruktury, np. połączeń transgranicznych, inteligentnych sieci elektroenergetycznych i nowoczesnych technologii niskoemisyjnych na potrzeby wytwarzania, przesyłania i magazynowania energii.

- **Kontrola wzrostu cen.** Obecnie realizowane inwestycje umożliwią wprowadzenie najlepszych cen w przyszłości. Ceny energii elektrycznej będą rosnąć do roku 2030, po czym mogą ulec obniżeniu w związku z niższymi kosztami dostaw, polityką oszczędności i udoskonalonymi technologiami. Nad kosztami będą przeważać wysoki poziom zrównoważonych inwestycji zrealizowanych na rzecz europejskiej gospodarki, związane z nimi miejsca pracy w poszczególnych regionach i mniejsze uzależnienie od importu. We wszystkich scenariuszach celem jest dekarbonizacja bez większych odstępstw pod względem całościowych kosztów lub wpływu na bezpieczeństwo dostaw.
- **Korzyści skali są konieczne.** Europejskie podejście przyniesie skutek w postaci niższych kosztów i **bezpieczeństwa dostaw** w porównaniu z analogicznymi programami krajowymi. Obejmuje ono również wspólny rynek energii, który powinien zostać wprowadzony do roku 2014.

⇒ Informacje ogólne

Celem planu działania jest osiągnięcie do 2050 r. celów w zakresie niskich emisji dwutlenku węgla przy jednoczesnej poprawie konkurencyjności i bezpieczeństwa dostaw w Europie. Państwa członkowskie planują już krajową politykę energetyczną przyszłości, jednak muszą połączyć swoje siły w zakresie koordynacji działań w szerszym kontekście. W ślad za planem działania w nadchodzących latach zostaną przedstawione dalsze inicjatywy polityczne dotyczące konkretnych obszarów polityki energetycznej, poczynając od propozycji dotyczących rynku wewnętrznego, odnawialnych źródeł energii i bezpieczeństwa jądowego w przyszłym roku.

W marcu 2011 r. Komisja Europejska opublikowała całościowy plan działania dotyczący dekarbonizacji, obejmujący całą gospodarkę. Analizą objęto wszystkie sektory: energetykę, transport, mieszkalnictwo, przemysł i rolnictwo. Komisja przygotowuje również sektorowe plany działań, i właśnie Plan działań w zakresie energii do roku 2050 jest ostatnim z serii takich planów, a skupiono się w nim na całym sektorze energetycznym.

⇒ Dodatkowe informacje

Plan działania w zakresie energii do roku 2050:

http://ec.europa.eu/energy/energy2020/roadmap/index_en.htm

Więcej informacji na temat planu działania do roku 2050 znajduje się w dokumencie:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0885:FIN:PL:PDF>

25. Nowy program Komisji Europejskiej „Europa dla obywateli”: w centrum uwagi partnerstwo miast, historia Europy i debata społeczeństwa obywatelskiego na temat Europy

Komisja Europejska przyjęła 14 grudnia 2011 r. nowy wniosek dotyczący programu „Europa dla obywateli”, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy obywateli na temat Unii Europejskiej i zrozumienia związanych z nią zagadnień. Wspomniany program, którego okres trwania obejmuje lata 2014-2020 i dla którego przewidziano budżet w wysokości 229 mln EUR, będzie polegał na wspieraniu działań na rzecz pogłębiania świadomości i wiedzy obywateli na temat Unii, jej wartości i historii, na przykład poprzez pielęgnowanie pamięci o przeszłości Europy oraz partnerstwa zawierane między miastami. Poprzez debaty i dyskusje program będzie większe zaangażowanie ludzi w działalność obywatelską i demokratyczną.

„Kryzys finansowy sprawił, że znaczenie Europy w życiu codziennym obywateli i w debacie publicznej stało się większe niż kiedykolwiek dotąd. Dlatego obecnie ważniejsze niż kiedykolwiek jest wspieranie projektów, które pozwolą obywatelom i społeczeństwu obywatelskiemu jako całości zaangażować się w sprawy UE”, stwierdziła **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Budżet, jakim dysponuje program jest wprawdzie niewielki, za jego pośrednictwem można będzie jednak zapewnić wsparcie dla tysiąca małych lokalnych i regionalnych projektów bardzo istotnych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zaangażowanych w międzynarodowe projekty i dialog transgraniczny. Ten nowy program powinien być bodźcem do debaty społeczeństwa obywatelskiego na temat UE oraz do konkretnych, bliskich obywatelom projektów takich jak partnerstwo miast.

Aktualny program „Europa dla obywateli” na lata 2007-2013 posiada już ramy prawne umożliwiające wspieranie szerokiego spektrum działań i organizacji promujących obywatelstwo europejskie. Aby przybliżyć ludziom różne aspekty obywatelstwa europejskiego, nowy program będzie wspierał ośrodki analityczne, grupy obywatelskie i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Będzie on także propagował lepsze zrozumienie UE, jej historii i wartości oraz wiedzę na temat oddziaływania polityki UE w życiu codziennym. Poprzez historyczny element programu wspierana będzie debata nad historią integracji europejskiej, jej tożsamością i celami.

Nowy program uzupełni sprawozdanie Komisji w sprawie obywatelstwa europejskiego z 2010 r. i jej propozycję ogłoszenia roku 2013 Europejskim Rokiem Obywateli.

- **Przebieg procedury**

W czerwcu 2011 r. Komisja przyjęła wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020. Komisja uzupełnia obecnie te ramy nowymi programami szczegółowymi na nowy okres finansowy.

Czas trwania aktualnego programu „Europa dla obywateli” (2007-2013) dobiega końca w dniu 31 grudnia 2013 r. Daje on obywatelom możliwość uczestniczenia w budowaniu bardziej zjednoczonej Europy, tworzeniu tożsamości europejskiej i poczucia wspólnej odpowiedzialności za Unię Europejską oraz zwiększenia tolerancji i wzajemnego zrozumienia.

Aktualnie, przy skromnym budżecie programu wynoszącym 215 mln EUR, za pośrednictwem dotacji na projekt i wsparcia operacyjnego udzielono wsparcia na rzecz ponad 9 000 projektów rocznie. Poprzez tysiące projektów prowadzonych na poziomie lokalnym, regionalnym i europejskim, obejmuje on swoim działaniem ponad 1 milion europejskich obywateli.

Dzięki temu programowi organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą rozwijać swoje zasoby i mobilizować obywateli do lokalnego debatowania nad kwestiami, które mają wpływ na ich codzienne życie, takimi jak gospodarka, zatrudnienie czy środowisko w kontekście europejskim. Mogą się one także angażować w partnerstwa międzynarodowe na rzecz wymiany najlepszych praktyk i zacieśniania współpracy z instytucjami europejskimi.

Partnerstwa miast są dobrym przykładem tego, jak obywatele mogą uczyć się od siebie, darzyć się wzajemnym szacunkiem i wspólnie opracowywać lokalne projekty.

- **Dalsze informacje**

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa: <http://ec.europa.eu/reding>

26. SPRAWY WEWNĘTRZNE - EUROSUR: połączenie elementów w system nadzoru granic

Komisja Europejska zaproponowała w dniu 12 grudnia 2011 r. ustanowienie europejskiego systemu nadzoru granic (EUROSUR). Jego celem jest poprawa koordynacji w ramach poszczególnych państw członkowskich i pomiędzy nimi w zakresie zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości, takiej jak handel narkotykami i handel ludźmi, a także zmniejszenie niedopuszczalnie wysokiej liczby ofiar wśród migrantów przybywających drogą morską.

Organy państw członkowskich odpowiedzialne za nadzór granic (straż graniczna, straż przybrzeżna, policja, służba celna i marynarka wojenna) będą mogły w ramach mechanizmu EUROSUR wymieniać informacje operacyjne i prowadzić wzajemną współpracę, a także współpracować z agencją FRONTEX i krajami sąsiadującymi. Intensywna wymiana informacji i stosowanie nowoczesnych technik nadzoru wprowadzonych przez EUROSUR może również bardzo istotnie przyczynić się do ratowania życia migrantów próbujących dotrzeć do wybrzeży państw członkowskich UE w małych i niezdatnych do żeglugi morskiej łodziach, które są bardzo trudne do śledzenia.

„System EUROSUR pomoże w wykrywaniu i zwalczaniu działalności siatek przestępczych i będzie stanowił zasadnicze narzędzie służące ratowaniu życia migrantów, podejmujących śmiertelne ryzyko podczas próby dotarcia do wybrzeży UE”, powiedziała Cecilia Malmström, komisarz do spraw wewnętrznych. „Nowy system przyczyni się do budowy zintegrowanego

systemu zarządzania granicami, przy jednoczesnym zagwarantowaniu poszanowania praw podstawowych, ochrony danych i zasady *non-refoulement*”.

Wymiana informacji w ramach systemu FRONTEX odbywać się będzie za pośrednictwem „obrazów sytuacyjnych”, które można opisać jako graficzne interfejsy prezentowania danych, informacji i danych wywiadowczych. Te obrazy sytuacyjne zostaną stworzone na poziomie krajowym i europejskim i będą miały podobną strukturę, aby ułatwić wzajemną wymianę informacji. Aby poprawić możliwości w zakresie wykrywania małych statków, FRONTEX stworzy serwis służący wspólnemu stosowaniu instrumentów nadzoru, łączący m.in. zdjęcia satelitarne z informacjami pochodzącymi z systemów zgłaszania statków.

Zwiększy to prawdopodobieństwo wykrycia i wyśledzenia szlaków używanych przez siatki przestępcze. Fakt, że do przemytu ludzi oraz handlu nielegalnymi narkotykami sprawcy używają obecnie małych łodzi z drewna lub włókna szklanego stanowi duże wyzwanie dla organów ścigania, ponieważ są one niezwykle trudne do wykrycia, identyfikacji i śledzenia na pełnym morzu.

- **Kontekst**

W niektórych państwach członkowskich nawet sześć różnych organów jest obecnie bezpośrednio zaangażowanych w nadzór granic morskich. Czasami działają one w oparciu o równoległe funkcjonujące systemy nadzoru, bez wyraźnych zasad i procedur współpracy oraz wzajemnej wymiany informacji. Ponadto w obszarze nadzoru granic nie tylko brak koordynacji w obrębie niektórych państw członkowskich, ale także pomiędzy państwami członkowskimi, z uwagi na brak odpowiednich procedur, sieci i kanałów komunikacji służących wymianie informacji.

EUROSUR pozwoli na lepszą wymianę informacji i współpracę pomiędzy organami kontroli granic państw członkowskich, jak również z agencją FRONTEX. W tym celu każde państwo członkowskie posiadające lądowe i morskie granice zewnętrzne będzie musiało stworzyć krajowy ośrodek koordynacji ds. nadzoru granic, który będzie prowadzić wymianę informacji z innymi krajowymi ośrodkami koordynacji i z agencją FRONTEX poprzez zabezpieczone sieci łączności.

W 2008 r. Komisja przyjęła komunikat, w którym analizowano możliwość utworzenia europejskiego systemu nadzoru granic (EUROSUR) i stworzono „mapę drogową” opracowania, testowania i wdrożenia systemu.

W związku z tym państwa członkowskie zajmują się obecnie tworzeniem krajowych ośrodków koordynacji ds. nadzoru granic, które mają być wspólnym punktem kontaktowym w sprawie danych przekazywanych w czasie rzeczywistym, informacji i danych wywiadowczych,

wymienianych pomiędzy strażą graniczną, strażą przybrzeżną, policją i innymi organami krajowymi, jak również z agencją FRONTEX i innymi krajowymi ośrodkami koordynacji.

W listopadzie 2011 r. w ramach projektu pilotażowego FRONTEX poprzez zabezpieczone sieci łączności połączył ze sobą pierwszych sześć krajowych ośrodków koordynacji⁵. Pozostałe krajowe ośrodki koordynacji państw członkowskich zostaną podłączone w latach 2012 i 2013. Wraz z państwami członkowskimi i innymi agencjami UE FRONTEX prowadzi obecnie prace nad opracowaniem innych elementów systemu EUROSUR. Prace te koncentrują się na wykrywaniu małych statków służących do przemytu ludzi i narkotyków.

Omawiane rozporządzenie zostanie poddane pod dyskusję w Parlamencie Europejskim i Radzie z myślą o uruchomieniu systemu EUROSUR przed końcem 2013 r.

Priorytetowe traktowanie systemu EUROSUR potwierdzono na szczycie Rady Europejskiej w dniach 23-24 czerwca 2011 r., która wystąpiła z wnioskiem o priorytetowe traktowanie dalszych prac nad rozwojem systemu, tak by mógł zostać wdrożony przed 2013 r.

Niniejsze rozporządzenie stanowi część zintegrowanego zarządzania granicami na granicach zewnętrznych oraz strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE.

W celu poprawy kontroli granic zewnętrznych Komisja zaproponowała już wzmocnienie ogólnego zarządzania strefą Schengen („pakiet Schengen”) oraz ustanowienie bardziej nowoczesnego i skuteczniejszego zarządzania przepływem podróżnych na jej granicach zewnętrznych (Inicjatywa na rzecz „inteligentnych” granic).

- **Dalsze informacje**

Strona internetowa komisarz do spraw wewnętrznych, Cecilii Malmström:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

Strona Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

Dodatkowe informacje na temat systemu EUROSUR:

http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/borders/borders_crossing_eurosur_c_en.htm

27. ZDROWIE PUBLICZNE - Komisja proponuje skuteczne środki dla lepszej ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami dla zdrowia

Aby lepiej chronić Europejczyków przed różnego rodzaju zagrożeniami dla zdrowia i zapewnić skoordynowane działania w przypadku sytuacji kryzysowej, Komisja Europejska przyjęła w dniu 8 grudnia 2011 r. wniosek ustawodawczy dotyczący środków, które mają pomóc w

---

⁵ Finlandia, Francja, Włochy, Polska, Słowacja i Hiszpania.

zwalczaniu poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia. Opierając się na doświadczeniach zebranych w związku z ostatnimi kryzysami, takimi jak pandemia H1N1 w 2009 r., chmura pyłu wulkanicznego w 2010 r. i ognisko *E. coli* w 2011 r., Komisja proponuje wzmocnienie środków na przygotowanie się na takie wydarzenia i na zażegnanie kryzysu.

Główne proponowane środki to między innymi:

- rozszerzenie istniejącego mechanizmu koordynacyjnego z chorób zaraźliwych na wszystkie zagrożenia zdrowotne wywołane czynnikami biologicznymi, chemicznymi lub środowiskowymi;
- wzmocnienie mandatu Komitetu ds. Bezpieczeństwa Zdrowia;
- poprawa gotowości kryzysowej, np. poprzez umożliwienie wspólnego zakupu szczepionek;
- zapewnienie środków umożliwiających stwierdzenie wystąpienia europejskiej „sytuacji nadzwyczajnego zagrożenia dla zdrowia”, co przyspieszyłoby udostępnienie leków;
- oraz uzgodnienie ogólnoeuropejskich nadzwyczajnych środków transgranicznych, jeżeli wynikiem sytuacji kryzysowej jest wysoka śmiertelność, a środki krajowe nie powstrzymują szerzenia się choroby.

John Dalli, europejski komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „W dzisiejszym zglobalizowanym społeczeństwie osoby i towary swobodnie przemieszczają się przez granice, a choroby mogą rozprzestrzeniać się w całej Europie – i na świecie – w ciągu kilku godzin. Dlatego też Unia Europejska i jej państwa członkowskie muszą przygotować się do działania w sposób w pełni skoordynowany, aby przeciwdziałać szerzeniu się choroby. Wniosek, który dzisiaj przyjęliśmy, daje nam środki i struktury, aby skutecznie chronić naszych obywateli w całej Europie od wielu różnych zagrożeń dla zdrowia.”

Czynniki biologiczne, chemiczne czy środowiskowe mogą prowadzić do poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia. Tego rodzaju zagrożenia mogą urzeczywistnić się w postaci chorób, które rozprzestrzeniają się przez kontakt z drugą osobą, takich jak grypa, które przenoszone są przez żywność i wodę, np. zatrucie jadem kielbasianym czy zakażenie bakteriami *E. coli*, lub które są skutkiem ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak fale upałów lub mrozów. W ostatnich latach Unia Europejska przechodziła wiele takich sytuacji kryzysowych. Opierając się na systemie wczesnego ostrzegania i reagowania na wypadek chorób zaraźliwych, utworzonym w 1998 r., Komisja w swoim wniosku określa środki wzmacniające reagowanie na poważne transgraniczne zagrożenia w UE.

• Kontekst

Komisja Europejska opracowała możliwości zarządzania sytuacjami kryzysowymi dotyczącymi zdrowia oraz ustanowiła szereg kierunków polityki, mechanizmów i instrumentów służących zwalczaniu poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia. Wprowadzono politykę

dostosowaną do charakteru zagrożenia, na przykład skoncentrowaną na ochronie ludności, egzekwowaniu prawa lub strukturach wsparcia.

Jednakże dotychczas różne rodzaje poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia nie były traktowane w sposób spójny na szczeblu UE. Zagrożenia powodowane czynnikami biologicznymi, chemicznymi i środowiskowymi nie są traktowane w ten sam sposób jak te związane z chorobami zaraźliwymi.

Przyjęty wniosek opiera się na istniejących strukturach i wzmacnia je w następujący sposób:

1. rozszerza ocenę ryzyka oraz koordynację środków tak, by obejmowały nie tylko choroby zaraźliwe, ale wszystkie zagrożenia zdrowotne wywołane czynnikami biologicznymi, chemicznymi lub środowiskowymi

W sytuacjach kryzysowych dotyczących zdrowia niezbędne jest poznanie charakteru zagrożenia oraz sposobu, szybkości i zakresu jego rozprzestrzeniania się, aby móc ograniczyć jego rozwój i konsekwencje dla zdrowia oraz przekazywać obywatelom aktualne informacje i porady. Istnieje już sieć nadzoru epidemiologicznego **nad chorobami zaraźliwymi**, złożona z Komisji Europejskiej, **Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC)** i organów krajowych. W ramach nowego wniosku model ten zostaje rozszerzony na **inne poważne transgraniczne zagrożenia dla zdrowia**. Gdy takie zagrożenie się pojawi, można będzie tworzyć sieci na zasadzie *ad hoc* w celu wymiany informacji, oceny ryzyka, gromadzenia wiedzy naukowej i specjalistycznej.

2. wzmacnia rolę Komitetu ds. Bezpieczeństwa Zdrowia celem lepszej koordynacji środków zwalczania kryzysu zdrowotnego

Unijny Komitet ds. Bezpieczeństwa Zdrowia został utworzony w 2001 r. przez ministrów zdrowia państw członkowskich UE po atakach terrorystycznych i celowym uwolnieniu toksyn węgliku w Stanach Zjednoczonych. Od tego czasu Komitet wspiera koordynację reakcji na sytuacje kryzysowe związane ze zdrowiem publicznym na poziomie UE poprzez koordynację oceny ryzyka i zarządzania poważnymi transgranicznymi zagrożeniami dla zdrowia. Wniosek **formalizuje** i rozszerza mandat Komitetu, który obejmuje udzielanie wskazówek państwom członkowskim i Komisji zarówno w odniesieniu do polityki jak i zagadnień technicznych dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego.

3. zwiększa gotowość do zwalczania kryzysu

Plan gotowości na wypadek sytuacji kryzysowych dotyczących zdrowia ma zasadnicze znaczenie dla zahamowania kryzysu. Wniosek Komisji określa, że **każde państwo członkowskie koordynuje własne działania polegające na opracowaniu, ulepszaniu i utrzymywaniu krajowego planu gotowości i reagowania, w porozumieniu z pozostałymi**

państwami członkowskimi. Plan taki obejmuje między innymi środki mające na celu poprawę dostępu do medycznych środków zapobiegawczych, oraz koordynację z innymi kluczowymi sektorami. Państwa członkowskie przestrzegają ponadto wytycznych zaproponowanych przez Komisję, która będzie koordynować ten proces. Wytyczne mogą odnosić się do środków w zakresie ochrony zdrowia lub komunikacji ze społeczeństwem. Wniosek stanowi również podstawę do wspólnego dobrowolnego zakupu szczepionek i innych medycznych środków zapobiegawczych przez zainteresowane państwa członkowskie.

4. zapewnia środki umożliwiające stwierdzenie wystąpienia europejskiej „sytuacji nadzwyczajnego zagrożenia dla zdrowia” w celu szybszego udostępnienia leków (niezbędnych do powstrzymania kryzysu)

We wniosku przewiduje się, że w przypadku szybkiego rozprzestrzeniania się w Europie choroby zagrażającej życiu, przeciwko której istnieje szczepionka lub lekarstwo, oraz przy braku ogłoszenia przez Światową Organizację Zdrowia sytuacji nadzwyczajnej, UE może stwierdzić wystąpienie europejskiej „sytuacji nadzwyczajnego zagrożenia dla zdrowia”, w wyłącznym celu szybszego zatwierdzenia nowych leków lub zmiany zaleceń dotyczących leku. Zgodnie z istniejącym prawodawstwem UE Komisja Europejska ma już takie uprawnienia, musi jednak czekać na ogłoszenie międzynarodowej sytuacji nadzwyczajnej na wszystkich kontynentach przez WHO. Nowy przepis umożliwi działanie w sytuacjach, gdy choroba rozprzestrzenia się w Europie (nie w skali światowej), a produkty farmaceutyczne mogą ocalić ludzkie życie.

5. Europejskie nadzwyczajne środki transgraniczne

Wniosek stanowi, że w szczególnych sytuacjach zagrożenia prowadzących do hospitalizacji lub zgonu wielu osób i w przypadku, gdy środki przedsięwzięte przez państwa członkowskie okażą się niewystarczające do powstrzymania przenoszenia się choroby poza ich granice, Komisja przyjmuje nadzwyczajne środki transgraniczne, np. związane z ograniczeniem ogniska choroby lub badaniami przesiewowymi zakażonych obywateli.

- **Więcej informacji znaleźć można na następujących stronach internetowych:**

http://ec.europa.eu/health/preparedness_response/policy/index_pl.htm

Strona internetowa komisarza Johna Dallego:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/dalli/index_en.htm

28. PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA - Poziom hałasu emitowanego przez pojazdy zostanie ograniczony

Komisja Europejska przedstawiła 9 grudnia 2011 r. wniosek, mający na celu ograniczenie hałasu emitowanego przez samochody osobowe, lekkie pojazdy dostawcze, autobusy, autokary

oraz lekkie i ciężkie pojazdy ciężarowe. W przypadku samochodów osobowych, lekkich pojazdów dostawczych, autobusów i autokarów dopuszczalne wartości hałasu byłyby obniżane w dwóch etapach, za każdym razem o 2 dB(A). W przypadku samochodów ciężarowych poziom redukcji wyniósłby 1 dB(A) w pierwszym etapie i 2 dB(A) w drugim etapie. Pierwszy etap zacząłby obowiązywać dwa lata po opublikowaniu tekstu (po jego zatwierdzeniu przez Parlament Europejski i państwa członkowskie), zaś drugi – po kolejnych trzech latach. Łącznie środki te umożliwią ograniczenie dokuczliwości hałasu wytwarzanego przez pojazdy o około 25%. Ponadto Komisja zamierza wprowadzić nowe, bardziej wiarygodne metody pomiaru emisji hałasu. Co więcej, proponuje się, aby pojazdy elektryczne i pojazdy hybrydowe z napędem elektrycznym były opcjonalnie wyposażone w generatory dźwięku, które uczynią te pojazdy bezpieczniejszymi. Chociaż natężenie ruchu stale wzrasta, dopuszczalne poziomy emisji hałasu nie zmieniły się od 1996 r.

Z wniosków Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że hałas związany z ruchem drogowym może rocznie kosztować Europę Zachodnią utratę 1 miliona lat życia w zdrowiu. Z tego względu ograniczenie hałasu emitowanego przez ruch drogowy jest konieczne, aby poprawić zdrowie i jakość życia obywateli europejskich. Omawiany wniosek pozwoli znacznie ograniczyć poziom hałasu w naszym otoczeniu, a co za tym idzie – liczbę osób narażonych na hałas.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Antonio Tajani**, odpowiedzialny za przemysł i przedsiębiorstwa, powiedział: „Poziom emisji hałasu, związany z ruchem drogowym, na który narażeni są nasi obywatele, zostanie znacznie ograniczony. Wniosek ten spowoduje, że pojazdy silnikowe na naszych drogach będą cichsze, a nasze środowisko – zdrowsze. Sprawi on również, że międzynarodowe zasady będą bardziej jasne dla branży, co ułatwi producentom europejskim sprzedaż samochodów poza UE”.

- **Kontekst**

Nowe dopuszczalne poziomy emisji hałasu mierzone przy użyciu nowej metody badania

Wniosek w sprawie ograniczenia hałasu wytwarzanego przez pojazdy dotyczy samochodów osobowych, lekkich pojazdów dostawczych, autobusów, autokarów oraz lekkich i ciężkich pojazdów ciężarowych. Zagwarantuje on, że poziomy hałasu emitowanego przez nowe pojazdy będą mierzone z wykorzystaniem nowej i bardziej miarodajnej metody badania.

W tym celu do wniosku włączone zostaną tzw. dodatkowe przepisy dotyczące emisji dźwięku (additional sound emission provisions). Są to wymagania o charakterze zapobiegawczym, które zagwarantują, że poziom dźwięku emitowanego przez pojazd w rzeczywistych warunkach jazdy nie będzie różnić się znacząco od wyniku badania przeprowadzonego do celów homologacji typu tego konkretnego pojazdu.

Pojazdy elektryczne i pojazdy hybrydowe z napędem elektrycznym

Wymagania dotyczące systemów emitujących sygnały dźwiękowe ostrzegające przed zbliżającym się pojazdem mają zapewnić stosowanie wyłącznie odpowiednich generatorów dźwięków, co pozwoli także na harmonizację stosowanej technologii. Decyzja o montażu takich urządzeń pozostanie w gestii producenta pojazdu. Działanie to zwiększy bezpieczeństwo ruchu drogowego i niewątpliwie pomoże w zapobieganiu wypadkom drogowym.

Korzyści globalne

Obowiązywanie tych samych podstawowych zasad w całej UE ułatwia zakup, sprzedaż i używanie pojazdów w jakimkolwiek państwie członkowskim oraz zapewnia jednakowe standardy w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska w całej UE.

Wniosek Komisji sprawi, że obecne przepisy UE, które mają zastosowanie do emisji hałasu przez pojazdy, zostaną zaktualizowane i jeszcze bardziej dostosowane do uznanych na poziomie międzynarodowym norm ONZ. Ma to umożliwić poprawę dostępu europejskich producentów samochodów do rynku w państwach trzecich, które są Umawiającymi się Stronami Porozumienia EKG ONZ z 1958 r., a tym samym wpłynąć na wzrost konkurencyjności europejskiego przemysłu.

Wniosek Komisji Europejskiej zostanie następnie przedłożony pozostałym uczestnikom procesu legislacyjnego, tj. Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

• Więcej informacji:

- Emisja hałasu przez pojazdy silnikowe:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/automotive/environment/noise/index_en.htm

- Polityka Komisji Europejskiej w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/automotive/index_pl.htm

29. PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA - Nowe unijne zasady pozyskiwania funduszy: zwiększenie kapitału podwyższonego ryzyka dla MŚP i ułatwienie dostępu do kredytów

Dostęp do finansowania jest kluczowym czynnikiem przyczyniającym się do poprawy konkurencyjności i zwiększenia potencjału wzrostu MŚP. W kontekście obecnego kryzysu, którego szczególną cechą jest spadek udzielania pożyczek i kredytów w gospodarce realnej, takie przedsiębiorstwa mają coraz większe trudności z dostępem do pożyczek. Z tego powodu Komisja Europejska przedstawiła 7 grudnia 2011 r. strategię na rzecz propagowania lepszego dostępu do finansowania dla MŚP. Obejmuje ona plan działania UE, przewidujący między innymi zwiększenie wsparcia finansowego z budżetu UE i Europejskiego Banku

Inwestycyjnego, oraz wniosek w sprawie rozporządzenia ustanawiającego jednolite zasady wprowadzania na rynek funduszy kapitału podwyższonego ryzyka.

Nowe rozporządzenie ułatwi inwestorom dysponującym kapitałem *venture* pozyskanie środków finansowych w całej Europie, z korzyścią dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność. Podejście jest proste: po spełnieniu szeregu wymagań wszyscy kwalifikujący się zarządzający funduszami mają możliwość pozyskiwania kapitału w ramach „Europejskiego funduszu kapitału podwyższonego ryzyka” w całej UE. Nie będą oni już musieli spełniać skomplikowanych wymogów, które różnią się w zależności od państwa członkowskiego. Poprzez wprowadzenie jednolitego zbioru przepisów fundusze kapitału podwyższonego ryzyka staną się bardziej atrakcyjne dla inwestorów, dzięki czemu będzie można zaangażować w nie więcej kapitału i będą one większe.

W ramach uzupełnienia środków przedstawionych w zeszłym tygodniu, obejmujących między innymi nowe gwarancje finansowe w wysokości 1,4 mld EUR w ramach Programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw i MŚP (COSME (2014-2020)), Europejski Bank Inwestycyjny będzie kontynuował swoją działalność w zakresie udzielania pożyczek w niezmiennym tempie, a ich wartość będzie niemal równa poziomowi z 2011 r., tj. 10 mld EUR.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Antonio Tajani**, odpowiedzialny za sprawy przedsiębiorstw i polityki przemysłowej, powiedział: „Ułatwienie dostępu do finansowania dla MŚP jest priorytetem numer jeden w przezwyciężeniu kryzysu. W naszym planie działania podkreślamy, że Europa robi wszystko, by poprawić dostęp MŚP do finansowania. Dążymy do wzmocnienia unijnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP oraz do poprawy ich dostępu do rynków finansowania.”

Komisarz ds. rynku wewnętrznego, **Michel Barnier**, powiedział: „Potrzebujemy więcej kapitału podwyższonego ryzyka w Europie. Przy pomocy kapitału podwyższonego ryzyka przedsiębiorstwa staną się bardziej innowacyjne i konkurencyjne, co stworzy z nich europejskie firmy przyszłości. Aby wspierać najbardziej obiecujące nowe przedsiębiorstwa, fundusze kapitału podwyższonego ryzyka muszą stać się większe i bardziej zróżnicowane pod względem dokonywanych przez nie inwestycji. Dzisiejsze wnioski przyczynią się do rozwoju tego wschodzącego rynku.”

- **Plan działania na rzecz MŚP**

Sukces gospodarczy Europy zależy w dużym stopniu od rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które w pełni będą wykorzystywały swój potencjał. MŚP generują ponad połowę całkowitej wartości dodanej w sektorze niefinansowym, a w ciągu ostatnich 5 lat stworzyły 80% wszystkich nowych miejsc pracy w Europie. Komisja Europejska przedstawia w planie działania różne strategie, które stosuje, aby ułatwić dostęp do finansowania dla 23 mln MŚP w Europie oraz znacznie przyczynić się do pobudzenia wzrostu. Proponowane

rozporządzenie i inne środki mają na celu utrzymanie przepływu kredytów do MŚP oraz poprawę dostępu MŚP do rynków kapitałowych poprzez większe uwidocznienie inwestorom rynków MŚP i możliwości objęcia udziałów w MŚP oraz poprzez zmniejszenie obciążenia regulacyjnego i administracyjnego.

- **Kapitał podwyższonego ryzyka dla MŚP**

Kapitał wysokiego ryzyka dostarczający finansowania dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, stanowi istotne źródło inwestycji długoterminowych dla młodych innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Niewielkie zasoby środków oraz zapewnianie jedynie niskiego poziomu kapitału uniemożliwiają im jednak odegranie większej roli w finansowaniu nowych przedsiębiorstw. W wyniku tego MŚP nadal muszą polegać na krótkoterminowych pożyczkach bankowych. Lecz w kontekście obecnego kryzysu, którego szczególną cechą jest spadek kredytowania gospodarki realnej, takie przedsiębiorstwa mogą mieć trudności z dostępem do tego rodzaju pożyczki.

Ze przeanalizowanych przez Komisję danych wynika, że przedsiębiorstwa, w które inwestują podmioty obracające długoterminowym kapitałem podwyższonego ryzyka, osiągają lepsze wyniki niż firmy, które muszą polegać na krótkoterminowym finansowaniu bankowym. Zazwyczaj tłumaczy się to rygorystycznym przeglądem, jaki przeprowadza fundusz kapitału podwyższonego ryzyka przed dokonaniem inwestycji w dane przedsiębiorstwo. Przeciętny europejski fundusz kapitału podwyższonego ryzyka jest jednak niewielki i nie osiąga optymalnej wielkości niezbędnej do realizacji strategii zdywersyfikowanych inwestycji w celu wniesienia znaczącego wkładu kapitałowego do poszczególnych przedsiębiorstw, a tym samym dokonania rzeczywistych zmian. Przeciętny fundusz podwyższonego ryzyka w Unii Europejskiej jest wart około 60 mln EUR, natomiast jego odpowiednik w USA dysponuje środkami w wysokości średnio 130 mln EUR⁶.

Z analiz ekonomicznych wynika, że fundusze kapitału podwyższonego ryzyka mogą rzeczywiście zmienić sytuację w branżach, w które inwestują, jedynie gdy osiągną wartość około 280 mln EUR. Ponadto fundusze kapitału podwyższonego ryzyka w USA inwestują średnio 4 mln EUR w każde przedsiębiorstwo, podczas gdy fundusze europejskie są w stanie dokonać jedynie inwestycji wynoszących średnio 2 mln EUR na każde przedsiębiorstwo.

Inwestycje kapitału wczesnego etapu rozwoju w USA wynosiły średnio 2,2 mln EUR na przedsiębiorstwo, podczas gdy dopłaty do kapitału wczesnego etapu rozwoju w UE osiągają średnio kwotę 400 000 EUR na przedsiębiorstwo.⁷

---

⁶ Josh Lerner, Yannis Pierrakis, Liam Collins and Albert Bravo Biosca, "Atlantic Drift - Venture Capital performance in the UK and the US, Research report June 2011, zob. pkt 4.1

⁷ K. Raade i C.T. Machado: Recent developments in the European private equity markets, Economic papers 319, kwiecień 2008

Większe fundusze kapitału podwyższonego ryzyka oznaczają więcej kapitału dla poszczególnych przedsiębiorstw i umożliwiają im wyspecjalizowanie się w określonych dziedzinach, takich jak technologie informatyczne, biotechnologia lub opieka zdrowotna. To z kolei powinno pomóc MŚP w uzyskaniu przewagi konkurencyjnej na rynkach światowych.

- **Główne elementy wniosku w sprawie kapitału podwyższonego ryzyka:**

- We wniosku ustanowiono **jednolity zbiór przepisów** dotyczących wprowadzania na rynek funduszy w ramach „Europejskich funduszy kapitału podwyższonego ryzyka”. „Europejski fundusz kapitału podwyższonego ryzyka” ma trzy podstawowe cechy: 1. inwestuje w MŚP 70% kapitału, do którego przekazania zobowiązali się jego sponsorzy; 2. zapewnia tym MŚP finansowanie w postaci kapitału własnego lub instrumentów quasi-kapitałowych (tj. „świeży kapitał”); i 3. nie wykorzystuje dźwigni finansowej (tj. fundusz nie inwestuje kapitału powyżej kwoty, do której wpłacenia zobowiązali się inwestorzy, czyli nie jest zadłużony). Podczas pozyskiwania środków w całej UE wszystkie fundusze, które działają w tych ramach, muszą przestrzegać jednolitych przepisów i norm jakości (w tym norm dotyczących ujawniania informacji inwestorom oraz wymagań operacyjnych). Jednolity zbiór przepisów zagwarantuje, że inwestorzy będą dokładnie wiedzieli, jakie korzyści uzyskają z inwestowania w Europejskie fundusze kapitału podwyższonego ryzyka.
- We wniosku przewiduje się **jednolite podejście dla tych kategorii inwestorów**, którzy kwalifikują się do zaangażowania kapitału w „Europejski fundusz kapitału podwyższonego ryzyka”. Inwestorami kwalifikującymi się będą inwestorzy branżowi, jak określono w dyrektywie w sprawie rynków instrumentów finansowych w 2004 r. (dyrektywa MiFID), oraz niektórzy inni tradycyjni inwestorzy obracający kapitałem podwyższonego ryzyka (jak np. bogaci klienci indywidualni lub anioły biznesu). Jednolite zasady dotyczące inwestorów obracających kapitałem podwyższonego ryzyka zagwarantują, że wprowadzanie funduszy na rynek może być dostosowane do potrzeb tych kategorii inwestorów.
- Dzięki rozporządzeniu wszyscy zarządzający kwalifikującymi się funduszami kapitału podwyższonego ryzyka otrzymają **europejski paszport umożliwiający wprowadzanie na rynek**, zapewniający dostęp do kwalifikujących się inwestorów w całej UE. Jest to znaczna poprawa w stosunku do istniejących przepisów w zakresie zarządzania aktywami, w szczególności w odniesieniu do dyrektywy w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI) z 2011 r., jako że obecnie obowiązujący paszport, który został ustanowiony w tej dyrektywie, ma zastosowanie jedynie do zarządzających, którzy są odpowiedzialni za aktywa o wartości powyżej 500 mln EUR. Ponadto zasady dotyczące ZAFI tworzą ramy prawne, które zazwyczaj są skierowane do funduszy hedgingowych i spółek zarządzających inwestycjami na niepublicznym rynku

kapitałowym, i są mniej odpowiednie dla standardowego funduszu kapitału podwyższonego ryzyka, który według nowych zasad zostałby objęty specjalnie dostosowanymi ramami.

- **Dalsze działania:**

Wniosek w sprawie kapitału podwyższonego ryzyka zostanie teraz przekazany do Parlamentu Europejskiego i Rady (państwa członkowskie) w celu przeprowadzenia negocjacji i przyjęcia wniosku w ramach procedury współdecyzji.

- **Więcej informacji:**

http://ec.europa.eu/internal_market/investment/venture_capital_en.htm

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/index_en.htm

30. PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORSTWA - Nowe sposoby pozyskiwania funduszy dla przedsiębiorstw społecznych

Przedsiębiorstwa społeczne to przedsiębiorstwa, które mają pozytywny wpływ na społeczeństwo i których cel korporacyjny nie obejmuje wyłącznie maksymalizacji zysku, lecz również cele społeczne. To sektor, który rozwija się w Europie i reprezentuje obecnie 10% wszystkich europejskich przedsiębiorstw, zatrudniając ponad 11 milionów pracowników otrzymujących wynagrodzenie. Mimo że przedsiębiorstwa te często otrzymują wsparcie ze środków publicznych, inwestycje prywatne za pośrednictwem funduszy inwestujących w przedsiębiorców społecznych są niezbędne dla rozwoju tego sektora. Takie wyspecjalizowane fundusze inwestycji społecznych nie są jednak zbyt rozpowszechnione ani nie działają na dużą skalę. Transgraniczne inwestycje w takie fundusze są zbyt skomplikowane i kosztowne.

Dzięki przedstawionemu w dniu 7 grudnia 2011 r. wnioskowi w sprawie rozporządzenia Komisja stwarza podstawy silnego europejskiego rynku funduszy inwestycji społecznych. Wprowadza się w nim nowe oznaczenie „Europejskie fundusze na rzecz przedsiębiorczości społecznej”, tak aby inwestorzy mogli łatwo zidentyfikować fundusze, które skupiają się na inwestycjach w przedsiębiorstwa społeczne w Europie. Podejście jest proste: po spełnieniu wymogów określonych we wniosku zarządzający funduszami inwestycji społecznych będą mogli łatwo wprowadzać na rynek swoje fundusze w całej Europie. Aby uzyskać oznaczenie fundusz będzie musiał wykazać, że wysoki odsetek dokonywanych inwestycji (70% kapitału otrzymanego od inwestorów) przeznaczony jest na wspieranie przedsiębiorstw społecznych. Jednolite zasady dotyczące ujawniania informacji zapewnią inwestorom uzyskanie jasnych i przydatnych informacji na temat tych inwestycji.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego, **Michel Barnier**, powiedział: „Przedsiębiorstwa społeczne są urzeczywistnieniem inteligentnego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i

zrównoważonego wzrostu oraz innowacji, mających tak istotne znaczenie dla dzisiejszej gospodarki europejskiej. Nasze nowe środki przyczynią się do tworzenia tych przedsiębiorstw w całej Europie, zapewniając im niezbędne do wzrostu – zwłaszcza w czasach kryzysu – wsparcie finansowe.”

- **Kluczowe elementy wniosku**

- **Uznany znak firmowy UE dla funduszy przedsiębiorczości społecznej:** obecnie inwestorzy mogą mieć trudności z identyfikacją funduszy, które inwestują w przedsiębiorstwa społeczne, co może podważać zaufanie do rynku przedsiębiorstw społecznych. Ponadto funduszom inwestycji społecznych może nie być łatwo odróżnić się od innych funduszy, co może utrudniać rozwój tego sektora. W przyjętym rozporządzeniu stworzono wspólny znak firmowy: „Europejskie fundusze na rzecz przedsiębiorczości społecznej”. To oznaczenie będzie dla inwestorów gwarancją, że większość ich inwestycji przeznacza się na przedsiębiorstwa społeczne. Ponadto wspólny, ogólnounijny znak firmowy znacznie ułatwi inwestorom w całej UE dotarcie do tych funduszy.
- **Lepsze informacje dla inwestorów:** tak samo jak inwestorzy mogą mieć trudności z identyfikacją funduszy inwestujących w przedsiębiorstwa społeczne, tak porównanie i wykorzystanie dostępnych informacji na temat tych funduszy również może być trudne. Ustanowienie wspólnych ram UE w tym zakresie ma zatem zasadnicze znaczenie. Wszystkie fundusze stosujące nowy znak firmowy powinny w przyszłości publikować jasne informacje na temat rodzajów przedsiębiorstw społecznych, w które inwestują, kryteriów wyboru tych przedsiębiorstw, sposobu, w jaki fundusz wesprze przedsiębiorstwa społeczne, a ponadto jak monitorowane będą związane z tym skutki społeczne oraz jak sporządzane będą stosowne sprawozdania.
- **Lepsza ocena wyników:** przewidywane skutki są dla inwestorów ważnym kryterium przy dokonywaniu wyboru z szeregu różnych funduszy inwestycji społecznych. Proponowane środki będą określać jasne wymogi dotyczące informowania inwestorów przez fundusze o tym, w jaki sposób będą one postępować, jeżeli chodzi o monitorowanie skutków i przedkładanie sprawozdań na temat skutków. Prawdopodobne jest jednak, że konieczne będzie podjęcie dalszych działań. Komisja będzie kontynuować prace mające na celu stworzenie lepszych i łatwiej porównywalnych sposobów mierzenia wyników inwestycji pod względem skutków społecznych. Pozwoli to na rozwój bardziej przejrzystego rynku inwestycyjnego oraz zwiększy zaufanie inwestorów.
- **Zniesienie barier dla pozyskiwania funduszy w całej Europie:** zasady dotyczące funduszy inwestycji społecznych różnią się w zależności od państwa członkowskiego oraz są często uciążliwe i skomplikowane. Dlatego też nowy wniosek ma uprościć te zasady. Na przykład dzięki paszportowi europejskiemu fundusze przedsiębiorczości społecznej mogłyby pozyskiwać środki w całej Europie. Zarządzający funduszami nie będą zmuszeni

do korzystania z nowych ram, ale jeżeli to uczynią, będą mieli możliwość dotarcia do inwestorów w całej UE i uzyskają dostęp do wyraźnie rozpoznawalnego znaku firmowego UE, który będzie się cieszył rosnącym zaufaniem i zainteresowaniem inwestorów.

- **Dostępność dla inwestorów:** jako że inwestowanie w przedsiębiorstwa społeczne może być ryzykowne, oznaczenie „Europejskie fundusze na rzecz przedsiębiorczości społecznej” będzie na początku dostępne jedynie dla inwestorów profesjonalnych. Gdy ramy zaczną w pełni funkcjonować, Komisja zbada możliwości zapewnienia dostępu do takich inwestycji także klientom detalicznym.

- **Dalsze działania:**

Wnioski zostaną teraz przekazane do Parlamentu Europejskiego i Rady (państwa członkowskie) w celu przeprowadzenia negocjacji i przyjęcia wniosku w ramach procedury współdecyzji.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/internal_market/investment/social_investment_funds_en.htm

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0862:FIN:PL:PDF>

31. POLITYKA ZAGRANICZNA UE - Silniejsza pozycja Europy na świecie dzięki budżetowi zewnętrznemu na lata 2014–2020, który zapewnia poszanowanie zobowiązań UE i promowanie wspólnych wartości

Komisja Europejska przyjęła 7 grudnia 2011 r. wnioski budżetowe dotyczące instrumentów zewnętrznych na lata 2014–2020. Umożliwią one Unii wywiązać się ze zobowiązań podjętych na szczeblu globalnym: walki z ubóstwem oraz promowania demokracji, pokoju, stabilności i dobrobytu. Instrumenty te będą służyć wspieraniu państw rozwijających się, państw sąsiadujących z Unią Europejską i państw przygotowujących się do przystąpienia do UE. Komisja podejmie starania, by jej zasoby trafiły do najbardziej potrzebujących, czyli tam gdzie mogą odnieść największy skutek, zapewniając jednocześnie większą elastyczność niezbędną do szybkiego reagowania na nieprzewidziane zdarzenia. Budżet ten pozwoli również UE jeszcze bardziej wzmocnić jej rolę na arenie światowej oraz promować jej interesy i wartości.

Catherine Ashton, Wysoka Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz wiceprzewodnicząca Komisji, powiedziała: „Nawet w czasach kryzysu Europa musi spoglądać naprzód i angażować się w działania na świecie. Nasze bezpieczeństwo i dobrobyt zależą od tego, co dzieje się za naszymi granicami, przede wszystkim w naszym

sąsiedztwie. UE będzie przestrzegać swoich zobowiązań międzynarodowych wobec osób najbiedniejszych i znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji – zarówno tych, które mieszkają w sąsiadujących z nami państwach przechodzących transformację, jak i tych, które żyją w państwach znajdujących się na drodze do przystąpienia do Unii. Dzięki tym nowym instrumentom zewnętrznym UE będzie mogła jeszcze lepiej promować swoje kluczowe wartości i interesy, takie jak prawa człowieka, demokracja i praworządność, a także przyczynić się do zwalczania ubóstwa, zachowania pokoju i rozwiązywania konfliktów na całym świecie.”

Europejski komisarz ds. rozwoju, **Andris Piebalgs**, oświadczył: „UE jest największym darczyńcą na świecie. Musimy utrzymać tę wiodącą wolę w walce z ubóstwem. Jak wynika z badań, większość Europejczyków uważa, że UE powinna okazywać solidarność, zwiększając swoją pomoc rozwojową. Dzięki powyższym wnioskom możliwe będzie przeznaczenie z budżetu UE środków na poziomie analogicznym do poprzedniego na realizację zobowiązania UE, by do 2015 r. przeznaczyć 0,7 % unijnego DNB na pomoc. Uznaje się, że zapewnienie trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu na świecie leży także w interesie UE. W dniu dzisiejszym potwierdzamy także zmianę w naszych relacjach z krajami o gospodarkach wschodzących i koncentrację pomocy na krajach najbiedniejszych.”

Jeśli chodzi o nowy Europejski Instrument Sąsiedztwa i nowy Instrument Pomocy Przedakcesyjnej, komisarz ds. rozszerzenia i polityki sąsiedztwa, **Štefan Füle**, oświadczył: „Te nowe instrumenty pozwolą nam jeszcze lepiej reagować w przyszłości na potrzeby i ambicje naszych partnerów. Dzięki nowemu Europejskiemu Instrumentowi Sąsiedztwa i nowemu Instrumentowi Pomocy Przedakcesyjnej wsparcie dla naszych sąsiadów stanie się szybsze i bardziej elastyczne, co umożliwi większe zróżnicowanie pomocy i zapewni zachęty dla tych, którzy osiągają najlepsze wyniki. Wsparcie to będzie jednocześnie nadal zapewniać sukces procesu demokratyzacji i usprawniać rozwój gospodarczy i społeczny w naszym najbliższym sąsiedztwie, a także wspierać proces reform w krajach przygotowujących się do członkostwa w UE.”

Wnioski budżetowe będą wspierać nowe podejście Komisji – „Program działań na rzecz zmian” – którego celem jest koncentracja pomocy UE na mniejszej liczbie sektorów, poprzez wspieranie demokracji, praw człowieka i praworządności oraz stymulowanie trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W ramach zasady zróżnicowania UE przyzna większą ilość środków finansowych tym obszarom, w którym pomoc może odnieść największy skutek: najbardziej potrzebującym regionom i krajom, w tym państwowi niestabilnym. Państwa, które mogą wygenerować zasoby wystarczające na zapewnienie własnego rozwoju, nie będą już otrzymywać dwustronnych dotacji, lecz skorzystają z nowych form partnerstwa i będą nadal otrzymywać środki z programów tematycznych i regionalnych. Ich uzupełnieniem będą różne innowacyjne moduły współpracy, takie jak łączenie dotacji i pożyczek.

Jedną z głównych innowacji i kluczowym narzędziem polityki zewnętrznej jest nowy Instrument Partnerstwa. Jego celem będzie promowanie interesów UE i stawianie czoła głównym wyzwaniom globalnym. Pozwoli on także UE na realizację celów wykraczających poza współpracę na rzecz rozwoju z państwami uprzemysłowionymi, gospodarkami wschodzącymi oraz państwami, w których UE ma ważne interesy.

- **Kontekst**

Przyjęte teksty stanowią wnioski legislacyjne dotyczące wdrożenia wieloletnich ram finansowych przedstawionych przez Komisję w dniu 29 czerwca 2011 r. w dziedzinie działań zewnętrznych. Pakiet obejmuje pełen zakres wsparcia zewnętrznego w ramach budżetu UE i składa się ze: wspólnego komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: „Globalny wymiar Europy”, wniosków legislacyjnych dotyczących dziewięciu instrumentów geograficznych i tematycznych oraz wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

Łączna wnioskowana kwota na wspomniane dziewięć instrumentów to 96 249,4 mln euro na lata 2014–2020 (w cenach bieżących).

- Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA): 14 110 mln euro
- Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI): 18 182 mln euro
- Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI): 23 295 mln euro
- Instrument Partnerstwa (PI): 1 131 mln euro
- Instrument na rzecz Stabilności (IfS): 2 829 mln euro
- Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR): 1 578 mln euro
- Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego: 631 mln euro
- Instrument na rzecz Grenlandii: 219 mln euro
- Europejski Fundusz Rozwoju (EFR, poza budżetem UE): 34 276 mln euro
- Pakiet zostanie przekazany do Parlamentu Europejskiego i Rady i ma zostać przyjęty w 2012 r.

- **Podjęcie zróżnicowane**

Zróżnicowanie będzie stosowane najpierw w państwach objętych DCI i ENI. W ramach DCI proponuje się, by 17 krajów o średniowysokim dochodzie (Argentyna, Brazylia, Chile, Chiny, Kolumbia, Kostaryka, Ekwador, Kazachstan, Iran, Malezja, Malediwy, Meksyk, Panama, Peru, Tajlandia, Wenezuela i Urugwaj) oraz 2 kraje o średnioniskim dochodzie, których PKB przekracza 1 % globalnego PKB (Indie, Indonezja) przeszły do nowych partnerstw, które nie opierają się na pomocy dwustronnej. Gospodarki wschodzące, zwłaszcza takie jak Chiny, Brazylia i Indie, są obecnie uważane za partnerów UE w zakresie reagowania na globalne wyzwania.

- **Instrument Sąsiedztwa i Instrument Pomocy Przedakcesyjnej**

W kontekście nowego podejścia do europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) nowy instrument ENI zapewni ukierunkowane wsparcie tym samym 16 krajom partnerskim⁸, które były objęte Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI). Zgodnie z zasadą zróżnicowania oraz zasadą „więcej za więcej” ENI umożliwi zacieśnienie stosunków z krajami partnerskimi i przyniesie wymierne korzyści zarówno UE, jak i jej partnerom w dziedzinach takich jak demokracja i prawa człowieka, praworządność, dobre rządy, trwały wzrost gospodarczy i społeczny oraz stopniowa integracja gospodarcza w ramach unijnego jednolitego rynku.

UE będzie nadal wspierać państwa objęte procesem rozszerzenia⁹ poprzez nowy Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), na podstawie pozytywnych doświadczeń zdobytych w trakcie wdrażania obecnego instrumentu. IPA pomoże tym państwom wdrożyć kompleksowe strategie reform, niezbędne do przygotowania się do przyszłego członkostwa, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy regionalnej, wdrażania prawodawstwa i standardów UE, zdolności do zarządzania politykami wewnętrznymi Unii po przystąpieniu oraz realizacji wymiernych korzyści społeczno-gospodarczych w krajach będących beneficjentami pomocy. Planuje się większe wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań dotyczących finansowania, uzgodnionych z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w których środki finansowe UE będą działać jak katalizator, stymulując inwestycje w infrastrukturę.

- **Dalsze informacje**

http://ec.europa.eu/europeaid/how/finance/mff/financial_framework_news_en.htm

Wnioski dotyczące wieloletnich ram finansowych (29 czerwca 2011 r.):

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fwk1420/fin_fwk1420_en.cfm

Polityka rozwoju UE: Program działań na rzecz zmian

http://ec.europa.eu/europeaid/what/development-policies/documents/agenda_for_change_pl.pdf

Konsultacje na temat przyszłości polityki rozwoju

http://ec.europa.eu/europeaid/how/public-consultations/5241_en.htm

Strona internetowa EuropeAid:

http://ec.europa.eu/europeaid/index_pl.htm

32. RYBOŁÓWSTWO - Nowy europejski fundusz wsparcia dla unijnej polityki morskiej i rybołówstwa

Komisja Europejska zaproponowała nowy fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa na lata 2014-2020: Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusz ma

---

⁸ Algieria, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Egipt, Gruzja, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Mołdawia, Maroko, okupowane terytoria palestyńskie, Syria, Tunezja i Ukraina.

⁹ Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Kosowo (o statusie określonym rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999), Czarnogóra, Serbia, Turcja i była jugosłowiańska republika Macedonii.

pomóc osiągnąć ambitne cele reformy wspólnej polityki rybołówstwa, wesprzeć rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo, a społeczności nadbrzeżne – w dywersyfikacji działalności gospodarczej. Fundusz będzie dofinansowywał projekty przyczyniające się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadbrzeżnych w Europie. Ograniczenie biurokracji ma ułatwić beneficjentom dostęp do finansowania.

Maria Damanaki, komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, powiedziała: „Ten nowy fundusz spowoduje wzrost gospodarczy i stworzy miejsca pracy w sektorze. Nie będziemy już finansować budowy dużych statków. Z tej budżetowej ekologizacji wspólnej polityki rybołówstwa skorzysta rybołówstwo łodziowe i akwakultura.”

Nowy instrument zastąpi Europejski Fundusz Rybacki (EFR) oraz szereg innych instrumentów. W latach 2014-2020 budżet funduszu ma wynieść 6,5 mld euro.

- **Informacje ogólne**

- Wzmocnienie środowiskowych, ekonomicznych i społecznych aspektów reformy wspólnej polityki rybołówstwa**

EMFF będzie jednym z podstawowych instrumentów reformy wspólnej polityki rybołówstwa, którą Komisja zaproponowała w lipcu. Realizowanie polityki zrównoważonego rozwoju wymaga radykalnych zmian w sposobie połowów – dlatego fundusz stworzy system zachęt dla rybaków, tak aby połowy były mniej szkodliwe dla ekosystemów morskich i aby zatrzymana została nadmierna eksploatacja i spadek zasobów rybnych.

Zmniejszenie natężenia połowów i zapewnienie odpowiedniego czasu na odtworzenie zasobów rybnych sprawi, że społeczności zależne od rybołówstwa będą musiały znaleźć alternatywne źródła dochodu. EFMR pomoże im znaleźć innowacyjne sposoby na dywersyfikację i zwiększenie wartości połowów.

Jednak EFMR nie tylko ma pomóc w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo i osiągnięciu dobrych wyników gospodarczych. Ma on również pomóc w realizacji agendy społecznej Komisji. Współmałżonkowie często odgrywają zasadniczą rolę w rodzinnej działalności połowowej. Obecnie będą oni mogli uzyskać wsparcie w postaci środków na szkolenia lub pomocy w rozpoczynaniu innej działalności gospodarczej związanej z połowami. Organizacje producentów będą otrzymywać pomoc w zakresie planowania produkcji, tak aby zaspokoić popyt na rynku i jednocześnie spełnić oczekiwania coraz bardziej wymagających konsumentów.

- Inteligentne i ekologiczne rybołówstwo**

Chociaż od lat 90-tych XX wieku na złomowanie przeznaczono 1,7 mld euro, flota UE nadal cierpi z powodu nadwyżki zdolności produkcyjnych. Dzieje się tak, ponieważ wycofywanie statków rybackich z eksploatacji zostało zrównoważone przez modernizację technologiczną pozostałej floty. W związku z tym środki finansowe nie będą już przeznaczane na złomowanie, lecz na działania gospodarczo i społecznie efektywne, takie jak np. dywersyfikacja. Wspieranie inicjatyw oddolnych przyniosło doskonałe wyniki w obszarach związanych z rybołówstwem, takich jak przetwórstwo, gastronomia czy turystyka. EFMR wzmocni tego rodzaju działania innowacyjne na szczeblu obywatelskim. Rybołówstwo przybrzeżne na niewielką skalę pozostaje trzonem gospodarki wielu przybrzeżnych społeczności, dlatego wsparcie w tym zakresie zostanie zwiększone.

Nowy fundusz będzie również wspierał innowacyjne projekty (np. zastąpienie sieci rybackich bardziej selektywnymi narzędziami w celu ograniczenia odrzutów) oraz rozwój nowych technologii, które mogłyby prowadzić do obniżenia negatywnego wpływu działalności połowowej i hodowli ryb na środowisko.

Inteligentna i ekologiczna akwakultura

Hodowla ryb w znacznym stopniu może przyczynić się do ograniczenia naszego uzależnienia od importu. Zapewnia wysokiej jakości miejsca pracy na obszarach wiejskich, a konsumentom dostarcza zdrową żywność. Fundusz będzie dążyć do rozwijania tego sektora w sposób zrównoważony poprzez wynagradzanie innowacji i promowanie nowych kategorii akwakultury, np. nieżywnościowych produktów akwakultury.

Współpraca naukowców i rybaków

Dokładne dane na temat stanu zasobów rybnych i środowiska morskiego mają zasadnicze znaczenie dla reformy wspólnej polityki rybołówstwa. Dlatego EFMR przeznaczy odpowiednie środki na gromadzenie danych, ich monitorowanie oraz kontrolę. Rybacy i naukowcy zajmujący się nauką o morzu nie powinni funkcjonować w dwóch odrębnych światach: EFMR będzie zachęcać ich do współpracy i wspólnego znajdowania sposobów wykorzystywania naturalnych zasobów w sposób zrównoważony.

Jeden fundusz na rzecz rybołówstwa i zintegrowanej polityki morskiej

Zintegrowana polityka morska przyjęta przez UE w 2007 r. łączy sektory morskie, które w przeszłości były zarządzane oddzielnie. W ramach EFMR będą wspierane projekty m.in. w zakresie planowania przestrzennego obszarów morskich, zintegrowanego nadzoru morskiego i wiedzy o morzu. Integracja w tych obszarach może pomóc uniknąć powielania działań i obniżyć koszty poprzez zacieśnienie współpracy i poprawę koordynacji między sektorami. Włączenie polityki morskiej do EFMR zapewni większą spójność oraz synergii między tymi dwoma obszarami polityki.

Uproszczenie przepisów

Zasady regulujące EFMR zostaną zharmonizowane z zasadami mającymi zastosowanie do innych funduszy UE. Ułatwi to życie zarówno beneficjentom, jak i władzom krajowym. EFMR stanie się częścią nowych wspólnych ram strategicznych, które zapewnią spójne działanie wszystkich obecnie istniejących funduszy UE i pozwolą uniknąć powielania i pokrywania się działań.

Jak działa fundusz

Celem nowego funduszu będzie współfinansowanie projektów wraz z państwami członkowskimi. Całkowita kwota przyznanych środków będzie zależeć od wielkości sektora rybołówstwa w danym kraju. Zastosowanie będą miały zasady zarządzania dzielonego między Komisję i państwa członkowskie. Każde państwo członkowskie opracowuje program operacyjny na dany okres, określając w jaki sposób zamierza wydać przydzielone mu pieniądze. Po zatwierdzeniu programu przez Komisję państwo członkowskie zdecyduje, które projekty otrzymają finansowanie. Państwa członkowskie i Komisja będą odpowiedzialne za selekcję projektów oraz monitorowanie ich realizacji.

- **Więcej informacji:**

Rozporządzenie w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego [uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1198/2006 i rozporządzenie Rady (WE) nr 861/2006 oraz rozporządzenie Rady nr XXX/2011 w sprawie zintegrowanej polityki morskiej]:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0804:FIN:PL:PDF>

Reforma wspólnej polityki rybołówstwa:

http://ec.europa.eu/fisheries/reform/index_pl.htm

33. POLITYKA AZYLOWA - Mniej debat, więcej solidarności

Komisja Europejska proponuje wzmocnienie solidarności między państwami członkowskimi w dziedzinie azylu oraz zagwarantowanie ochrony ludziom, którzy potrzebują schronienia.

Wydarzenia „arabskiej wiosny” oraz wzrastająca liczba migrantów napływających na Malte lub na włoską wyspę Lampedusę spowodowały, że kwestia solidarności w dziedzinie azylu wysunęła się w ostatnich miesiącach na pierwszy plan. Wydarzenia te podkreśliły jeszcze bardziej potrzebę wspólnego europejskiego systemu azylowego i uwypukliły brak wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi.

Solidarność musi pozostać centralnym elementem polityki azylowej UE, a Komisja Europejska dąży do realizacji tego zamierzenia. Mimo że wspólne zasady zostały w znacznym stopniu wprowadzone w życie, solidarność między państwami członkowskimi w zakresie azylu nadal jest zbyt słaba. Systemy azylowe niektórych państw nie funkcjonują wystarczająco dobrze. Inne kraje po prostu przyjmują zbyt niewiele osób ubiegających się o azyl, na przykład w pierwszej połowie bieżącego roku ponad 75% wszystkich wniosków o udzielenie azylu zostało złożonych w tylko 6 państwach członkowskich (Francja, Niemcy, Belgia, Zjednoczone Królestwo, Szwecja i Włochy), co oznacza, że wiele państw członkowskich mogłoby przyjąć na siebie większą odpowiedzialność. Ponadto nieprzewidziane wydarzenia mogą nadmiernie obciążyć potencjał każdego z państw członkowskich, dlatego Unia Europejska musi być gotowa wspierać te państwa członkowskie, aby przybywający byli przyjmowani w godnych warunkach.

„Byliśmy świadkami wielu deklaracji na temat solidarności w zakresie azylu, nie tylko w ciągu ostatniego roku, ale nie zobaczyliśmy zbyt wielu działań. Czas wygłaszania deklaracji minął. Musimy przełożyć na czyny takie wartości, jak solidarność, tolerancja oraz wzajemny szacunek. Dlatego dziś proponujemy środki, które mają pomóc państwom członkowskim UE sprostać ich odpowiedzialności w zakresie udzielania ochrony osobom w potrzebie. Zwracam się teraz do państw, których systemy azylowe źle funkcjonują: Najwyższa pora zrobić w nich porządek.” – powiedziała **Cecilia Malmström**, europejska komisarz do spraw wewnętrznych.

W przyjętym w dniu 2 grudnia 2011 r. komunikacie pt. „Wzmocnienie wewnętrznej solidarności w dziedzinie azylu”, Komisja Europejska proponuje udoskonalenie systemów azylowych poprzez wzajemne oddziaływanie prawodawstwa UE, wzmocnienie praktycznej współpracy oraz lepsze wykorzystanie mechanizmów finansowania UE.

Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez:

- zwiększenie skuteczności wspierającej roli Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO); Praktyczna współpraca mogłaby zostać na przykład wzmocniona dzięki ułatwieniom w delegowaniu urzędników w celu wsparcia państw członkowskich, które zmagają się ze szczególnym obciążeniem;
- zwiększenie kwoty środków dostępnych dla państw członkowskich oraz bardziej elastyczne zasady korzystania z nich, uwzględniając znaczące wahania w liczbie osób ubiegających się o azyl.
- dalszy rozwój koncepcji relokacji osób objętych ochroną międzynarodową oraz zachęcanie do relokacji, w szczególności poprzez pomoc finansową;
- wprowadzenie mechanizmu oceny oraz mechanizmu wczesnego ostrzegania w celu wykrywania i opanowywania problemów pojawiających się w systemach azylowych państw członkowskich.

Opierając się na wnioskach wyciągniętych z doświadczeń Unii związanych przepływami migracyjnymi wynikającymi z wydarzeń w południowej części basenu Morza Śródziemnego, komunikat podkreśla w szczególności potrzebę lepszej koordynacji między agencjami unijnymi takimi jak Frontex, Europol i Agencja Praw Podstawowych. Wzmocnienie współpracy między

agencjami jest istotne zarówno wtedy, kiedy wymagana jest reakcja na sytuacje nadzwyczajne, jak również w sytuacjach wymagających aktywnego podejścia, takich jak sporządzanie analizy ryzyka i utrzymywanie potencjału wczesnego ostrzegania.

- **Kontekst**

Przepływy migracyjne nie są stałe ani nie są równomiernie rozłożone na terytorium UE. Wykazywały one wahania; na przykład w 2001 r. na terytorium UE-27 złożono rekordową liczbę 425 000 wniosków, następnie liczba ta spadła do 200 000 w 2006 r., by w 2010 r. wzrosnąć ponownie do 260 000. W tym roku spodziewany jest wzrost liczby wniosków o udzielenie azylu; liczba ta wzrosła o 14 % w pierwszej połowie 2011 r. w porównaniu do pierwszej połowy 2010 r.

Solidarność jest nadrzędną zasadą wspólnego europejskiego systemu migracyjnego od ponad dziesięciu lat od początku istnienia unijnego systemu azylowego (CEAS), zaś obecnie jest zagwarantowana w art. 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Potrzeba przełożenia zasady solidarności na konkretne środki wynika z praktycznych doświadczeń, ponieważ systemy azylowe państw członkowskich są także współzależne: przeciążony lub źle funkcjonujący system w jednym państwie członkowskim ma wyraźnie wpływ na inne państwa. W zakresie odpowiedzialności Unii leży zatem udzielenie pomocy tym państwom członkowskim oraz stanie na straży wspólnych wartości Unii i praw podstawowych. Państwa członkowskie z kolei muszą dopilnować, by ich systemy azylowe spełniały standardy określone przez prawo międzynarodowe i europejskie, zwłaszcza przez genewską Konwencję dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r., europejską konwencję praw człowieka oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej.

W programie sztokholmskim, planie dotyczącym działania UE w dziedzinie **sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa**, również wezwano Unię do wzmocnienia zasady solidarności w zakresie azylu. W programie wzywa się zwłaszcza do solidarności między państwami członkowskimi skoro ponoszą one wspólną odpowiedzialność za ustanowienie humanitarnego i skutecznego systemu zarządzania przepływami migracyjnymi. Przyjęty komunikat to krok naprzód na drodze do osiągnięcia tego celu.

- **Dalsze informacje**

Komunikat w sprawie zwiększenia solidarności wewnątrz UE w dziedzinie azylu. Agenda UE na rzecz lepszego podziału odpowiedzialności i większego wzajemnego zaufania:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0835:FIN:PL:PDF>

Strona internetowa komisarz Cecylia Malmström odpowiedzialnej za sprawy wewnętrzne:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

34. TRANSPORT LOTNICZY - Komisja z zadowoleniem przyjmuje umowę w sprawie opłat za przeloty nad Syberią

Komisja Europejska i rząd Rosji osiągnęły porozumienie w sprawie zmian systemu opłat za przeloty nad Syberią. Od dnia 1 stycznia 2014 r. wszelkie opłaty, które unijni przewoźnicy lotniczy muszą wносить za przelot nad terytorium rosyjskim, będą uzasadnione kosztami i przejrzyste. Opłaty te nie będą różnicowane w zależności od przewoźników lotniczych. Porozumienie to zostało zawarte w formie wymiany listów pomiędzy ministrem rozwoju gospodarczego, Elwirą Nabiulliną, ze strony Federacji Rosyjskiej a wiceprzewodniczącym Komisji, Siimem Kallasem, i komisarzem UE ds. handlu, Karlem De Gucht, w imieniu Komisji. Porozumienie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., po planowanym na dzień 16 grudnia 2011 r. otrzymaniu przez Rosję zgody na przystąpienie do Światowej Organizacji Handlu (WTO) ze strony konferencji ministerialnej WTO.

Obecnie unijni przewoźnicy lotniczy muszą płacić za przeloty nad Syberią do portów przeznaczenia w Azji. Szacuje się, że koszt tych płatności wynosi ok. 320 mln EUR rocznie – z czego większość trafia bezpośrednio do Aeroflotu. Płatności te budziły od dłuższego czasu zaniepokojenie UE w związku z potencjalnymi naruszeniami prawa ochrony konkurencji i prawa międzynarodowego (konwencji z Chicago). Opłaty te zwiększają ponadto w nieuzasadniony sposób koszty przewoźników lotniczych, przez co podrażniają koszt biletów lotniczych z Europy do portów przeznaczenia w Azji i zakłócają konkurencję między przewoźnikami lotniczymi na tych rynkach. Przyczyniają się one także do dodatkowego obciążenia w relacjach handlowych między UE a Azją.

Fundamenty omawianego porozumienia zostały położone w 2006 r., w oparciu o zestaw „Uzgodnionych zasad”, ale wejdą w życie dopiero teraz.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Siim Kallas** podkreśla znaczenie tego przełomowego wydarzenia w stosunkach w dziedzinie lotnictwa między UE a Rosją: „Opłaty za loty transsyberyjskie od kilkadziesiąt lat stanowiły najważniejszą przeszkodę dla dalszego rozwoju stosunków w dziedzinie lotnictwa między UE a Rosją, ze szkodą dla przewoźników lotniczych i pasażerów. Dzisiejsze porozumienie stanowi w związku z tym bardzo ważny krok w kierunku zacieśnienia współpracy w wielu obszarach lotnictwa. Porozumienie to zostało uzgodnione przez Igora Lewitina, rosyjskiego ministra transportu, i przeze mnie podczas niedawnego szczytu UE-Rosja poświęconego lotnictwu, który odbył się w Petersburgu, a podczas jego finalizowania współpracowaliśmy bardzo ściśle z polską prezydenturą. Porozumienie to wyraźnie odzwierciedla pozytywną atmosferę Petersburga! Obecnie oczekujemy jego szybkiego wprowadzenia w życie.”

Komisarz Karel De Gucht podkreśla znaczenie tego porozumienia dla przystąpienia Rosji do WTO: „Wyraźne zobowiązanie ze strony Rosji, które otrzymaliśmy w sprawie doprowadzenia

do powiązania z kosztami, przejrzystości i niedyskryminacyjnego charakteru opłat za przeloty nad Syberią przyczyniło się do gotowości UE do wsparcia przystąpienia Rosji do WTO. Oba te wydarzenia traktujemy jako bardzo dobrą wiadomość.”.

- **Kolejne kroki**

Rosja i państwa członkowskie UE mają czas do dnia 1 lipca 2012 r., aby zmienić dwustronną umowę o komunikacji lotniczej w celu pełnego wdrożenia „Uzgodnionych zasad”.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹⁰

---

¹⁰ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.